

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ.....	6
ΟΙ ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	8
ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	12
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	13
ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	24
▪ Η ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	24
▪ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ.....	25
▪ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ.....	25
▪ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	26
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ.....	27
▪ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΚΡΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑ.....	29
▪ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΘΝΟΣ	29
▪ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ.....	32
▪ ΕΘΝΟΣ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ.....	33
Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ.....	35
Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.....	37
Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΥΡΩΠΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	40
ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	41
• ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΝΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ	43
• ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	43
• ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	43
• ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.....	46
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ ΜΙΣΟ ΑΙΩΝΑ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ.....	46
• ΕΥΡΩ – ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ	47
• ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ.....	47
• ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.....	47
• ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.....	48
• ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΣΥΝΟΡΑ: ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	48
• ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ.....	48
• ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	49
• ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΕΡΙΣ. ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΗ ΕΥΡΩΠΗ.....	50
• ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ, ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ Ε. Ε.....	51
• ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.....	52
• ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Ε.Ε. ,Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ.....	52
• Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Η ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΕΝΟΠΙΗΣΗΣ.....	53
• ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΤΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	54
• ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	54
• Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	54
• Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.....	55
• ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ.....	55
• Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, Η ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ.....	55
• ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ: ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ.....	55
• ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	56
• ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	56
• Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ.....	57
Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε.....	57
ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ.....	58
ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ.....	58
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	60
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	60

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ.....	61
ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	61
ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	62
ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ.....	63
ΕΘΕΛΟΥΣΙΑ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ.....	63
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ.....	64
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	64
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ.....	65
Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	65
• ΑΦΕΤΗΡΙΑ , ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ.....	
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ.....	68
ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.....	69
ΑΜΒΛΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.	
ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.....	70
Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΥΡΙΩΣ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ	
ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	71
ΞΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: ΕΝΑΣ ΜΕΙΖΟΝ ΠΑΡΑΓΩΝ ΤΗΣ	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	71
Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ	
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (Ε.Κ.Τ.).....	72
ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ.....	73
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	74
ΦΘΙΝΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	74
ΠΟΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ	
ΕΥΡΩΠΗ.....	75
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ.....	76
• ΑΤΥΠΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΩΝ 25.....	
• ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΚΑΙ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟ "ΟΧΙ" ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ	
ΣΥΝΤΑΓΜΑ.....	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	79
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι ο κόσμος μεταβάλλεται σήμερα ραγδαία και ουσιαστικά. Η μεταβολή αυτή έγινε εντονότερα αισθητή κατά τα τελευταία δέκα χρόνια, αποτελεί μέρος μιας εξελικτικής διαδικασίας, που μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και πολύ περισσότερο, κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια, επιταχύνθηκε σημαντικά και ήδη, έχει ως αποτέλεσμα θεμελιώδεις διαρθρωτικές μεταβολές και ουσιώδεις μεταβολές αντίληψης. Η εξέλιξη αυτή έχει υλική και πνευματική βάση, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην τεχνολογία που σήμερα αναπτύσσεται ραγδαία, παρέχει στον άνθρωπο νέες δυνατότητες, δημιουργεί νέους τρόπους ύπαρξης και δράσης, μεταβάλλει την υλική πραγματικότητα και την αντίληψη του κόσμου.

Η δημοκρατία χάνει το ουσιαστικό περιεχόμενό της, γιατί υπάρχει η τάση της κρατικής κυριαρχίας και τα ενδεχόμενα περιορισμού της ανθρώπινης ελευθερίας αυξάνονται συνεχώς. Η επιβολή χαρακτηρίζει το σημερινό κόσμο, η επιδίωξη παγκόσμιας επιβολής και η μεθόδευση μιας κεντρικής διαχείρισης του κόσμου, αποτελούν κεντρικά χαρακτηριστικά της σημερινής πραγματικότητας.

Η παγκοσμιοποίηση συνίσταται στην αντίληψη και οργάνωση του κόσμου ως ενιαίου όλου, θεωρείται ότι εμπεριέχεται ως τάση στη νεωτερικότητα και από τη δεκαετία 1980, άρχισε να επιβάλλεται ως κυρίαρχη πραγματικότητα.

Διανύουμε την εποχή της μεγάλης αλλαγής. Η ανθρωπότητα μεταβαίνει από τη Βιομηχανική Εποχή στη Μεταβιομηχανική Εποχή, στη Νέα Οικονομία. Οι αλλαγές αυτές είναι η παγκοσμιοποίηση των αγορών, η νέα τεχνολογία, αποκορύφωμα τον κυβερνοχώρο και το διαδίκτυο. Η μετάβαση στη Νέα Οικονομία φέρνει μεγάλες αλλαγές σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι αλλαγές είναι ιδιαίτερα αισθητές στο χώρο των επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις παγκοσμιοποιούνται, συγχωνεύονται, συμμαχούν, δικτυώνονται, αποκεντρώνονται, συγκεντρώνονται, αυτοματοποιούν, ενοποιούν, καταργούν. Η τεχνολογία βοηθά και διευκολύνει σε κάθε βήμα των επιχειρήσεων.

Η αλλαγή στις επιχειρήσεις είναι σε πλήρη εξέλιξη. Η αρχή έγινε από τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις της Δύσης στις αρχές και στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Η χρονική αφετηρία της παγκοσμιοποίησης ως σύγχρονου φαινομένου τοποθετείται στην οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1970 και εν συνέχεια στην άνοδο του φιλελευθερισμού ως ανερχόμενης οικονομικής θεωρίας και πολιτικής. Η περίοδος αυτή συνέπεσε χρονικά με την αποκλιμάκωση του Ψυχρού Πολέμου, ενώ η οριστική και συμβολική λήξη του τελευταίου με την πτώση του τείχους του Βερολίνου το 1989 σήμαινε μια νέα ώθηση στις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Τα κύρια χαρακτηριστικά της σύγχρονης εποχής είναι η μετανεωτερικότητα και η παγκοσμιοποίηση, στη διαμόρφωση της οποίας συνέβαλαν αποφασιστικά η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η εξέλιξη της επικοινωνίας, η εξέλιξη του δυτικού πολιτισμού και του καπιταλισμού, η δημογραφική εξέλιξη και αρκετοί άλλοι παράγοντες. Την έννοια της μετανεωτερικότητας, που κυριάρχησε στη δεκαετία 1980, διαδέχθηκε η έννοια της παγκοσμιοποίησης. Η παγκοσμιοποίηση, δηλαδή η αντίληψη και οργάνωση του κόσμου ως ενιαίου όλου, είναι ταυτόχρονα αντικειμενική εξέλιξη και επιδίωξη. Ως αντικειμενική εξέλιξη, η παγκοσμιοποίηση είναι αναπόδραστη και οφείλεται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, στην εξέλιξη της επικοινωνίας και στην ανάπτυξη μιας παγκόσμιας λειτουργικής αλληλεξάρτησης και αλληλόδρασης, και στην αντίληψη και στο όραμα ενός ενιαίου κόσμου. Ως επιδίωξη, η παγκοσμιοποίηση προωθείται με διάφορες θεσμικές, πολιτισμικές και επικοινωνιακές μεθοδεύσεις και στοχεύει στην παγκόσμια επιβολή, στην επίτευξη προνομιακών όρων αγοράς και ανταγωνισμού, στον έλεγχο της παγκόσμιας εξέλιξης και στη συγκρότηση μιας παγκόσμιας κυριαρχίας με σύγχρονους όρους, μέσα απ' τον προσδιορισμό της αντίληψης και οργάνωσης του κόσμου.

Η παγκοσμιοποίηση (globalization) είναι ένα πρόβλημα το οποίο έχει ολέθριες επιδράσεις σε ατομικό και σε κοινωνικό επίπεδο. Ως λέξη θα μπορούσε να παρερμηνευθεί και να ταυτιστεί με την ένωση των λαών, τον πολιτισμικό συγκρητισμό, την συνεργασία των λαών σε θέματα τέχνης, επιστήμης, τεχνολογίας και ασφάλειας και την επικοινωνία – άμεση ή έμμεση – ανθρώπων που ανήκουν σε διαφορετικές κουλτούρες. Αυτή όμως, είναι η έννοια του διεθνισμού ο οποίος ερμηνευτικά είναι η θεωρία της υποταγής των εθνικών συμφερόντων στο γενικό υπερεθνικό συμφέρον των λαών. Είναι η αντίληψη που πρεσβεύει ότι είναι αναγκαία η συνεργασία των εθνών για πολιτικά, πνευματικά, κοινωνικά και πολιτιστικά ζητήματα και η τάση ανάπτυξης διεθνών σχέσεων σε επιστημονικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, παραμερίζοντας τις τυχόν εθνικιστικές προκαταλήψεις.

Η παγκοσμιοποίηση είναι η διαδικασία μετατροπής της οικουμένης σε μια ενιαία οικονομική, πολιτική και πολιτιστική επικράτεια. Η παγκοσμιοποίηση είναι μια τάση που συνοδεύει όλη την ιστορία της ανθρωπότητας και όχι μόνο των τελευταίων 20 ετών. Η παγκοσμιοποίηση υπήρχε και πριν τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο. Η παγκοσμιοποίηση στην οικονομία, πολιτική, μέσα ενημέρωσης, επιστήμες, καθημερινή ζωή, μόδα, χρηματιστήρια και κεφαλαιαγορές, εμπόριο, επενδύσεις, πληροφόρηση, εργασία. Η παγκοσμιοποίηση δημιουργήθηκε μέσα από τις αδυναμίες και τις «αμαρτίες» του εθνικού κράτους, ξεπεράστηκε το παραδοσιακό έθνος-κράτος, όλες οι οικονομικές δραστηριότητες συνενώνονται σε μια παγκόσμια οικονομία .

Ο Beck διαχωρίζει την παγκοσμιοποίηση από την παγκοσμιότητα και τον οικουμενισμό. Ορίζει παγκοσμιότητα την ήδη υπάρχουσα κατάσταση, που μέσα από τις κοινωνικές εξελίξεις του αιώνα μας (μαζικές εικόνες που φθάνουν παντού, αύξηση

της φτώχειας, καταστροφή του περιβάλλοντος) αποδεικνύει ότι τίποτε από ό,τι συμβαίνει στον πλανήτη μας δεν περιορίζεται πλέον σε τοπικό επίπεδο, αλλά επηρεάζει και επηρεάζεται από τον υπόλοιπο κόσμο. Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο ιδιαίτερα πολύπλοκο, με σημαντικότερο στοιχείο την απεθνικοποίηση των κρατών, τη διαφορετική αντιμετώπιση του χώρου και του χρόνου, τη μετατροπή του ατόμου/πολίτη σε άτομο/καταναλωτή και την παγκοσμιότητα της αγοράς. Ορίζει ως οικουμενισμό τη συχνή τάση ταύτισης της παγκοσμιοποίησης με την παγκόσμια αγορά, αντίληψη απλοϊκή, που θεωρεί ότι η παγκόσμια αγορά είναι ένα αντικειμενικό φαινόμενο, ανεξάρτητο από τις εκάστοτε επιλογές ή προθέσεις των υποκειμένων της εθνικής ή διεθνούς πολιτικής σκηνής. Αυτή η φιλελεύθερη ιδεολογία του οικουμενισμού διακηρύσσει την απόλυτη και αναπότρεπτη πρωτοκαθεδρία της παγκόσμιας αγοράς σε κάθε διάσταση της κοινωνίας και μάλιστα επιβάλλοντας μια αποπολιτικοποίηση, η οποία φυσικά είναι φενάκη, διότι πολιτικές διεργασίες υπάρχουν, απλώς βρίσκονται εκτός των κρατών.

Είναι αλήθεια ότι η οικονομική μεγέθυνση είναι μια υπόθεση που ξεφεύγει σταδιακά από την πολιτική των εθνικών κρατών, ενώ την ίδια στιγμή οι κοινωνικές επιπτώσεις της συσσωρεύονται στα πλαίσια των εθνικών κρατών. Για την αντιμετώπιση της νέας τάξης πραγμάτων, ο Beck είναι απόλυτος και θεωρεί ότι κατά πρώτον πρέπει αποφασιστικά τα κράτη να τολμήσουν να συνεργαστούν μεταξύ τους σε πολιτικό επίπεδο και να ορίσουν την παγκοσμιοποίηση ως μια πολιτική διεργασία και όχι μόνον οικονομική απαραίτητη προϋπόθεση για την αναθεώρηση της πολιτικής του σήμερα, εν αντιθέσει με τις θεωρίες που εικάζουν την κατάργησή της. (*ULRICH BECK*)

Η παγκοσμιοποίηση δεν έχει μόνον αρνητικά στοιχεία, αλλά και θετικά, αφού δι' αυτής επιχειρείται μια παγκόσμια ώσμωση, με την βοήθεια της τεχνολογίας, δεδομένου ότι η παγκοσμιοποίηση συνδέεται στενά με την τεχνολογική επανάσταση.

Η παγκοσμιοποίηση ή πιο σωστά η φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου δεν είναι τίποτα άλλο, παρά το καινούριο παιχνίδι των σύγχρονων ιμπεριαλιστών-μια διεθνής MONOPOLY- που "παίζουν" για να επιλύσουν τις διαφορές και τις αντιθέσεις τους, χειραγωγώντας την κοινή γνώμη και επιβάλλοντας τους κανόνες τους στις υποανάπτυκτες ή αναπτυσσόμενες χώρες. Έτσι καταφέρνουν να αποφεύγουν πολέμους μεταξύ τους και συγχρόνως να πλουτίζουν ανεξέλεγκτα σε βάρος των υπολοίπων!

Σε γενικές γραμμές, με τον όρο αυτό υποδηλώνουν την τάση της εποχής μας για ελεύθερη ή σχεδόν ελεύθερη διακίνηση προϊόντων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, την ανετότερη απ' ότι παλαιότερα μετακίνηση ανθρώπων μεταξύ χωρών και την ταχύτερη διάδοση των πληροφοριών χάρη στις νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο, κινητή τηλεφωνία κ.α.). Γύρω από τις εξελίξεις αυτές, οι οποίες ουσιαστικά προωθούν τον αμερικανικό τρόπο ζωής και ενισχύουν τον ρόλο της ανεπτυγμένης Δύσεως εις βάρος των φτωχών χωρών της Ασίας, Αφρικής και Ν. Αμερικής, πλάθονται αρκετοί μύθοι και ακούγονται υπερβολές και πομφολυγοί.

Οι κυριότεροι φορείς της παγκοσμιοποίησης είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ο.Ν.Ε., ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, το Δ.Ν.Τ. και η Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά και όλοι οι Οργανισμοί που προωθούν το εμπόριο χωρίς σύνορα και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων και εργαζομένων. Κοινός εχθρός όλων αυτών είναι η εθνική κυριαρχία. Διότι κάθε έθνος που είναι κυρίαρχο δεν επιτρέπει σε αυτούς

τους Οργανισμούς την απρόσκοπτη πρόσβαση στις αγορές του ή στις πλουτοπαραγωγικές του πηγές. Κάθε κυρίαρχο έθνος προστατεύει και τον εθνικό του πολιτισμό από αλλότρια ιδεολογήματα και κατοχυρώνει την πολιτική του αυτονομία στους διεθνείς οργανισμούς.

Η παγκοσμιοποίηση περιλαμβάνει μια σειρά από οικονομικές διαδικασίες και μεταβολές που παρατηρούμε τις τελευταίες δεκαετίες. Αυτές είναι η ραγδαία αύξηση του διεθνούς εμπορίου, η μεταβαλλόμενη οργάνωση και ο καταμερισμός της παραγωγής από πολυεθνικές εταιρίες, η ελεύθερη κίνηση του κεφαλαίου και οι χρηματιστικές συναλλαγές. Αναφέρεται και στην εντατικοποίηση του διεθνούς ανταγωνισμού και των σχέσεων αλληλεξάρτησης ανάμεσα στα κράτη και τις επιμέρους εθνικές οικονομίες. Άμεσα συνδεδεμένα με την επανάσταση στις επικοινωνίες και την υψηλή τεχνολογία που επιτρέπουν την ταχύτατη μεταφορά δεδομένων ανά τον κόσμο, τα φαινόμενα αυτά συχνά υποστηρίζουν πολλοί, ξεπερνούν τη δυνατότητα ελέγχου και ρύθμισης από το κράτος. Μέσα στο πλαίσιο των νέων αυτών συνθηκών, ο όρος παγκοσμιοποίηση χρησιμοποιείται συχνά για να χαρακτηρίσει τις πιέσεις και την υπάρχουσα τάση για απελευθέρωση της αγοράς, τις ιδιωτικοποιήσεις επιχειρήσεων και την υποχώρηση κρατικών λειτουργιών όπως αυτών που σχετίζονται με την κοινωνική ασφάλεια. Σε μια πιο ακραία και εμφανώς πολιτικά στρατευμένη μορφή, η παγκοσμιοποίηση φέρεται να αντιπροσωπεύει μια ευρύτερη αναδιτύπωση των όρων εργασίας, που αποδοκιμάζει τον εργατικό συνδικαλισμό, εξαιρεί τον ανατοκισμό και αναδεικνύει την αγορά ως κεντρικό θεσμό. Ο μεγαλύτερος όγκος των συναλλαγών και του εμπορίου κινείται μεταξύ των τριών ισχυρών μπλοκ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αμερικής και της Ασίας – Ειρηνικού, ενώ τα υπόλοιπα κράτη παραμένουν στο περιθώριο.

ΟΙ ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Για να αποφύγουμε τη σύγχυση που προκαλεί η κατάχρηση του όρου της "παγκοσμιοποίησης" είναι ανάγκη να προσεγγίσουμε συστηματικά το σύνολο των σημαντικών αλλαγών που διαμορφώνονται στα πεδία της οικονομίας, της πολιτικής εξουσίας, των κοινωνικών σχέσεων, του πολιτισμού.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των αλλαγών αυτών είναι τα ακόλουθα:

α) Οι ριζικές τεχνολογικές αλλαγές, που βρίσκονται σε μια διαρκή εξέλιξη, διαμορφώνουν ένα νέο τεχνικό και οικονομικό πρότυπο που στηρίζεται στη γνώση, στην πληροφόρηση, την μικροηλεκτρονική, την καινοτομία. Η τεχνολογική ανάπτυξη και ο ανταγωνισμός, που έχει στόχο την κυριαρχία πάνω στις τεχνολογικές εξελίξεις, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την οικονομική και πολιτική ισχύ του σύγχρονου έθνους.

β) Η πλήρης απελευθέρωση που ισχύει για την κίνηση των κεφαλαίων σε παγκόσμια κλίμακα μέσω των μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων. Ο έλεγχος που μπορεί να ασκηθεί από τα κράτη προέλευσης στις επιχειρήσεις αυτές έχει γίνει πλέον σχετικός.

γ) Η κυρίαρχη θέση που καταλαμβάνει σήμερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα στην παγκόσμια οικονομία. Μέσω των χρηματιστηρίων και των διεθνών Τραπεζών διακινούνται σε καθημερινή βάση τεράστια ποσά, που αντιστοιχούν στον εθνικό προϋπολογισμό ενός ισχυρού οικονομικά κράτους, όπως π.χ. η Γαλλία. Το χρηματιστικό κεφάλαιο αποκτά πλήρη αυτονομία και κυριαρχεί πάνω στο επενδυτικό κεφάλαιο.

δ) Οι οικονομικές αυτές δραστηριότητες συνοδεύονται από την απελευθέρωση αγορών, προϊόντων και υπηρεσιών, που λειτουργούσαν μέχρι τώρα σε εθνικό πλαίσιο, όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, οι τουριστικές υπηρεσίες, οι ασφάλειες, ο αγροτικός τομέας.

ε) Διαμορφώνονται παγκόσμια δίκτυα επικοινωνίας, πληροφόρησης, ενημέρωσης, τα οποία επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφορία. Μηδενίζονται κατ' αυτό τον τρόπο οι γεωγραφικές και χρονικές αποστάσεις, όμως ταυτόχρονα υπάρχει ένας βομβαρδισμός πληροφοριών που δυσκολεύεται να επεξεργασθεί ο σύγχρονος πολίτης. Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας αποτελούν νέες κυρίαρχες εξουσίες στη σύγχρονη κοινωνία.

στ) Η ελευθερία μετακίνησης των κεφαλαίων σε παγκόσμια κλίμακα, σε συνδυασμό με τον ανταγωνισμό στον τομέα της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας, οδήγησε σε μια τεράστια πίεση πάνω στους μισθούς και στα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων στις αναπτυγμένες χώρες.

Η παγκόσμια-πολυεθνική επιχείρηση επιδιώκει την αύξηση των κερδών της διαμοιράζοντας τις δραστηριότητες της σε διάφορες χώρες όπου η αμοιβή της εργασίας είναι χαμηλή και τα κοινωνικά δικαιώματα περιορισμένα. Δημιουργούνται ζώνες φθηνής εργασίας και η αντίθεση Κεφαλαίου - Εργασίας μεταφέρεται, ως εσωτερική αντίθεση, στην Εργασία.

Ανατριχιαστικά τα στοιχεία από την έκθεση του Ο.Η.Ε. δίνουν ένα ηχηρό χαστούκι σε κάθε λογής απολογητή του καπιταλισμού και της οικονομίας της αγοράς. Μόνο οι τρεις πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου, ο Μπιλ Γκαίτς της Microsoft, ο Σουλτάνος του Μπορουνέϊ και άλλος ένας λιγότερο γνωστός, διαθέτουν περισσότερο πλούτο από όσο διαθέτουν 48 από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες!!! Μόλις 225 από τους πλουσιότερους ανθρώπους του πλανήτη, έχουν περιουσία που ξεπερνά το ετήσιο εισόδημα 2,5 δισεκατομμυρίου ατόμων, ενώ περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι δεν έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν **ούτε ένα κουλούρι την ημέρα!!!**

Τα πλούτη των 15 μόνο πλουσιότερων ανθρώπων του κόσμου είναι μεγαλύτερα από τα Α.Ε.Π. μιας ολόκληρης Ηπείρου, της Αφρικής!!! Από τα 4,4 δισεκατομμύρια των "υποανάπτυκτων" χωρών τα τρία πέμπτα, δηλαδή το 60% ζουν χωρίς βασική υγιεινή, το ένα τρίτο χωρίς πόσιμο νερό, το ένα τέταρτο σε άθλια στέγη, ενώ το ένα πέμπτο των παιδιών υποσιτίζεται!

Αυτά τα εφιαλτικά στοιχεία, είναι ο σύγχρονος πολιτισμός που προσφέρει στους εργαζόμενους ο καπιταλισμός με την υποταγή των πάντων στα κέρδη των

μεγιστάνων του πλούτου. Στην ιστορία της ανθρωπότητας ποτέ άλλοτε, κατά απόλυτη και σχετική έννοια, δεν είχαν πεινάσει, δεν είχαν λιμοκτονήσει τόσα εκατομμύρια άνθρωποι!

Τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης του Ο.Η.Ε. για την ανθρώπινη ανάπτυξη το 1998, συνιστούν αδιάσειστη μαρτυρία του κόσμου των διαρκώς εντεινόμενων ανισοτήτων και της περιθωριοποίησης ολόενα και μεγαλύτερων κοινωνικών ομάδων, στον οποίο ζούμε. Στην τρίτη φάση της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, που τα φώτα της δημοσιότητας και η προσοχή των ανά την υφήλιο οικονομικών αναλυτών είναι στραμμένη στις διακυμάνσεις των χρηματιστηριακών δεικτών, στην αντίπερα όχθη υπάρχουν οι "κολασμένοι της Γης", δισεκατομμύρια άνθρωποι που ζουν κάτω από το όριο φτώχειας, είναι άστεγοι, πάσχουν από την "μάστιγα" του αναλφαβητισμού και δεν έχουν τη δυνατότητα να καταναλώσουν ούτε καν τόσα ώστε να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες.

Στις πλουσιότερες χώρες 100 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν κάτω από τα όρια φτώχειας. Οι Η.Π.Α. είναι πρώτες τόσο στον πλούτο, όσο και στη στέρηση! Το 16,5% των αμερικανών ζει μέσα στην απόλυτη φτώχεια, ενώ το 21% είναι πρακτικά αναλφάβητοι, αφού δεν μπορούν να γράψουν και να διαβάσουν ούτε το όνομά τους! Η έκθεση του Ο.Η.Ε. αναφέρει πώς η παγκόσμια κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών θα ξεπεράσει τα 24 τρισεκατομμύρια δολάρια φέτος, έξι φορές παραπάνω από το 1975. Όμως αυτό δεν είναι τίποτε άλλο από την διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων. Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι. Τα τελευταία χρόνια δε τα πράγματα έχουν χειροτερέψει σε μεγάλο βαθμό. Το 1996, 358 από τους πλουσιότερους του πλανήτη συγκέντρωναν πλούτο μεγαλύτερο από το Α.Ε.Π. του 45% του παγκόσμιου πληθυσμού. Φέτος αρκούν οι 225 πρώτοι! Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ο.Η.Ε., το πλουσιότερο ένα πέμπτο των ανθρώπων στον κόσμο:

- Καταναλώνει το 58% της ολικής ενέργειας, ενώ το φτωχότερο ένα πέμπτο λιγότερο από 4%.
- Καταναλώνει το 45% όλου του κρέατος και του ψαριού, ενώ το φτωχότερο ένα πέμπτο λιγότερο από 5%.
- Κατέχει το 74% όλων των τηλεφωνικών γραμμών, ενώ το φτωχότερο ένα πέμπτο κατέχει το 1,5%.
- Κατέχει το 87% των σχημάτων του κόσμου, ενώ το φτωχότερο ένα πέμπτο λιγότερο από 1%.

Δίπλα στην κοινωνία των 2/3 των φτωχών, που ζουν σε συνθήκες σχετικής ή απόλυτης φτώχειας, υπάρχει η "κοινωνία" της χλιδής και του πλούτου. Όπως έχουν γράψει παλιότερα οι "Φαϊνάνσιαλ Τάιμς", περίπου 6 εκατομμύρια άνθρωποι του πλανήτη, έχουν περιουσιακά στοιχεία (κινητή ή ακίνητη περιουσία) συνολικής αξίας που ξεπερνά το αστρονομικό ποσό των 16,6 τρισεκατομμυρίων δολαρίων! Δηλαδή

πάνω από 4,6 εκατομμύρια δραχμές. Και να σκεφτεί κανείς ότι τα 6 αυτά εκατομμύρια των μεγιστάνων του πλούτου, δεν αποτελούν παρά μόλις το 0,1% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Η έκθεση αναφέρει ότι η ταχύρυθμη αύξηση της κατανάλωσης θέτει πρωτοφανείς πιέσεις στο περιβάλλον ενώ έχει τουλάχιστον διπλασιάσει τους κινδύνους για τους καταναλωτές. Ανακαλύπτει επίσης ότι οι φτωχοί πληρώνουν ακριβά με τη ζωή τους και την καταστροφή της βάσης των φυσικών τους πόρων. Ένα παιδί που γεννιέται σήμερα στη Νέα Υόρκη, το Παρίσι ή το Λονδίνο, θα καταναλώσει, θα σπαταλήσει και θα μολύνει περισσότερο κατά τη διάρκεια της ζωής του απ' ό,τι 50 παιδιά σε μία αναπτυσσόμενη χώρα. Και όμως αυτοί που καταναλώνουν λιγότερο, θα υποστούν το βάρος της περιβαλλοντικής καταστροφής.

Η έκθεση επισημαίνει ότι οι μοντέρνες βιομηχανοποιημένες χώρες είναι οι κύριοι καταναλωτές αλλά οι άνθρωποι στις φτωχότερες χώρες του κόσμου πληρώνουν αναλογικά το υψηλότερο τίμημα για την υποβάθμιση του εδάφους, των δασών, των ποταμών και των ωκεανών που συντηρούν τη ζωή τους. *"Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών που πεθαίνουν κάθε χρόνο από μόλυνση του αέρα και του νερού είναι φτωχοί άνθρωποι στις αναπτυσσόμενες χώρες"*, αναφέρει η έκθεση.

Η ετήσια έκθεση για την "Ανθρώπινη Ανάπτυξη" αναφέρει ότι συνολικά, στις θεωρούμενες πλουσιότερες χώρες του κόσμου υπάρχουν 37 εκατομμύρια άτομα που είναι **άνεργοι**, 100 εκατομμύρια **άστεγοι** και περίπου 200 εκατομμύρια με αναμενόμενο όριο ζωής κάτω των 60! Την πρωτιά μεταξύ των χωρών του Ο.Ο.Σ.Α., τόσο σε υλικό πλούτο όσο και σε ανθρώπινη στέρηση έχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες με το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα και με το 16,5% όπως αναφέρουμε και πιο πάνω, του πληθυσμού να ζει στη φτώχεια σύμφωνα με τον Δείκτη Ανθρώπινης Φτώχειας. Δεύτερη και τρίτη μετά τις Η.Π.Α. μεταξύ των 17 βιομηχανοποιημένων χωρών είναι η Ιρλανδία με 15,2% του πληθυσμού να ζει στη φτώχεια, και το Ηνωμένο Βασίλειο με 15%.

Η έκθεση παρατηρεί ότι "ουσιαστικός αναλφαβητισμός" εμποδίζει 21% των ανθρώπων στις Η.Π.Α., 23% στην Ιρλανδία και 22% στο Ηνωμένο Βασίλειο, από το να επιτελούν βασικές εργασίες όπως να διαβάσουν τις οδηγίες σε ένα μπουκάλι με φάρμακα, ή να διαβάσουν ένα παραμύθι στα παιδιά. Επισημαίνει ακόμη ότι η ανεργία μεταξύ των νέων σε μερικές χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. έχει φτάσει σε πρωτοφανή ύψη, περιλαμβανομένου του 32% των νέων γυναικών και 22% των νέων ανδρών στη Γαλλία, 39% και 38% των νέων γυναικών και ανδρών αντιστοίχως στην Ιταλία, και 49% και 36% στην Ισπανία. Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία της έκθεσης, ο Καναδάς βρίσκεται στην κορυφή του καταλόγου για την ανθρώπινη ανάπτυξη ανάμεσα σε 174 χώρες, ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στην 20ή θέση.

Βέβαια το πόσο μπορούν, παραδείγματος χάρη, να ανακουφιστούν απ' το γεγονός αυτό, δηλαδή του ότι η Ελλάδα κατέχει την 20ή θέση στον κατάλογο, οι 500.000 άνεργοι της χώρας μας, οι εκατοντάδες χιλιάδες συνταξιούχοι που ζουν κάτω από το επίσημο όριο της φτώχειας, αυτό είναι άλλη ιστορία. Η 20ή θέση εξάλλου είναι αποτέλεσμα της στατιστικής των "μέσων όρων", σύμφωνα με την οποία ο βιομήχανος, ο εφοπλιστής ή ο τραπεζίτης με εισόδημα ενός δισεκατομμυρίου και ο

άνεργος με τις εκατό χιλιάδες - κι αν τις έχει κι αυτές - έχουν μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα πεντακόσια εκατομμύρια και πενήντα χιλιάδες δραχμές ο καθένας!

Η δραματική αυτή πραγματικότητα είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων ταξικών και πολιτικών επιλογών. Κάποιοι, συγκεκριμένα αυτοί που δεν δουλεύουν, τα παράσιτα του συστήματος πλουτίζουν, στο βαθμό που δισεκατομμύρια φτωχαίνουν και εξαθλιώνονται.

Ο καπιταλισμός βρίσκεται ήδη σε στρατηγικό αδιέξοδο. Η πείνα απειλεί όλο τον πλανήτη και η παγκοσμιοποίηση αυτής της πείνας απαιτεί παγκοσμιοποίηση της ταξικής πάλης, με διεθνείς και διεθνιστικές πρακτικές, πολιτικές, στρατηγική, οργάνωση.

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τα βασικά χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης είναι:

Οικονομική ολοκλήρωση, που περιλαμβάνει εμπόριο, άμεσες ξένες επενδύσεις, κεφαλαιακές ροές χαρτοφυλακίου, εισοδηματικές πληρωμές και εισπράξεις.

Το διεθνές εμπόριο αυξάνεται αλλά με φθίνοντα ρυθμό. Το 85% του παγκόσμιου εμπορίου αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις χώρες της Ν.Α. Ασίας και Ειρηνικού και της Η.Π.Α, Καναδάς, Μεξικό. Οι αναπτυσσόμενες οικονομίες επενδύουν περισσότερο στο εξωτερικό. Οι διεθνείς εισοδηματικές εισροές κεφαλαίου ως ποσοστό του Α.Ε.Π. για 12 ανεπτυγμένες χώρες είναι σήμερα λιγότερες από ότι έναν αιώνα πριν.

Διαπροσωπικές επαφές, είναι διεθνή ταξίδια και τουρισμός, διεθνείς τηλεφωνικές κλήσεις και διασυνοριακές μεταφορές.

Σήμερα οι άνθρωποι ταξιδεύουν, τηλεφωνούν και μεταφέρονται περισσότερο, ευκολότερα και γρηγορότερα. Επίσης μεγάλο όγκο πληθυσμών μεταναστεύουν από την Ευρώπη στην Αμερική. Από τις μεταναστεύσεις αυτές δημιουργήθηκαν θετικές επιπτώσεις στις χώρες υποδοχής. Αυξήθηκε ο τουρισμός, αυξήθηκαν οι τηλεφωνικές κλήσεις.

Πολιτική διασύνδεση, είναι ο αριθμός συμμετοχών της κάθε χώρας σε διεθνείς οργανισμούς και σε αποστολές του Ο.Η.Ε. και ξένες πρεσβείες που αυτή φιλοξενεί.

Τεχνολογία, που περιλαμβάνει αριθμό χρηστών του διαδικτύου, αριθμό κεντρικών Η/Υ που επιτρέπουν τη σύνδεση με το διαδίκτυο ,αριθμό κεντρικών Η/Υ εξυπηρέτησης. Η τεχνολογία της πληροφορικής παρουσιάζει μετά το 1989 δραματικές και πρωτόγνωρες αλλαγές.

Το βασικό χαρακτηριστικό, λοιπόν, της καπιταλιστικής διεθνοποίησης είναι η κυριαρχία του χρηματιστικού κεφαλαίου, με τρομακτικές συνέπειες τόσο για το επίπεδο ζωής της πλειονότητας του πληθυσμού του πλανήτη όσο και για τις σχέσεις εξουσίας που δημιουργούνται. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το 1960 το εισόδημα του πλουσιότερου 1/5 της γης ήταν 30 φορές υψηλότερο από του αντίστοιχου φτωχότερου, ενώ σήμερα ξεπερνά τις 70. Όπως σε ένα κράτος που κυβερνάται δικτατορικά ή με ένα κόμμα που μονοπωλεί την εξουσία, έτσι και στην εποχή της κυριαρχίας του χρηματιστικού κεφαλαίου τα εκλογικά αποτελέσματα έχουν ελάχιστη ή και καμία επιρροή στην ασκούμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική. Με αυτή την έννοια, το πρόβλημα βρίσκεται στην απόλυτη υποταγή των κυβερνήσεων στο χρηματιστικό κεφάλαιο - η παγκοσμιοποίηση ή η κερδοσκοπία αποτελούν απλώς εξωτερικές πλευρές αυτής της υποταγής.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης στην κοινωνία είναι πολυποίκιλες.

Αρχίζοντας από τα ναρκωτικά, έχουν ήδη παγκοσμιοποιηθεί. Οι έμποροι ναρκωτικών εκμεταλλεύονται κυρίως τα οικογενειακά προβλήματα των νεαρών. Τα ναρκωτικά έχουν βρεθεί παντού : στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στις φυλακές, στο στρατό, στα κέντρα και στις κλινικές αποτοξίνωσης , στα κέντρα διασκέδασης, στα μπαρ και σε άλλα μέρη. Μάλιστα, τα ``βαποράκια`` σου φέρνουν τα ναρκωτικά στο σπίτι, χωρίς να χρειαστεί να βγεις έξω. Σε κάποιες χώρες υπάρχουν εργοστάσια παραγωγής και επεξεργασίας ναρκωτικών – όπως στην Αλβανία, στα Σκόπια (λέγεται ότι υπάρχει εργοστάσιο παραγωγής ναρκωτικών που φυλάσσεται από τον στρατό) και (ίσως) στην Τουρκία. Το Αφγανιστάν έχει τεράστιες εκτάσεις καλλιέργειας παπαρούνας. Όπως θα δούμε με την Βακτριανή (έτσι λεγόταν το Αφγανιστάν στα ελληνιστικά χρόνια – όταν έφτασαν οι Έλληνες εκεί) παρακάτω από αρχαιοτάτων χρόνων υπήρχε στο Αφγανιστάν, ως ναρκωτικό, η παπαρούνα. Στην Κολομβία υπάρχουν μεγάλες φυτείες με χασίς και άλλα ναρκωτικά. Έτσι, εκατοντάδες οικογένειες ζουν από τις καλλιέργειες αυτές!

Ακόμα και στην Ελλάδα υπάρχουν εκτάσεις με δενδρύλλια ινδικής κάνναβης (Θεσσαλία, Κρήτη, Ηλεία, Λακωνία, Μεσσηνία) στα οποία η αστυνομία δεν τολμά να επέμβει. Όταν η αστυνομία προσπάθησε να κάνει έλεγχο για δενδρύλλια σε κάποιο χωριό της Κρήτης, τότε οι κάτοικοί του πήραν τα όπλα και τους έδιωξαν!!!

Είναι γνωστή η μόδα των χίπις που κάπνιζαν χασίς ή μαριχουάνα. Και τα δύο έγιναν μόδα στα αμερικάνικα και άλλα πανεπιστήμια της Δύσης. Σήμερα η διακίνηση των ναρκωτικών γίνεται σε όλη την υφήλιο και μάλιστα λέγεται ότι γίνεται με την

αρωγή των μυστικών υπηρεσιών. Αυτό που αξίζει να αναφερθεί είναι τα συνωδὰ αποτελέσματα των ναρκωτικών. Αυτά σχετίζονται με την τυφλή βία από τους τοξικομανείς – ζώντας σε σύνδρομο στέρησης ή υπό την επήρεια των ναρκωτικών, οι κλοπές που φτάνουν μέχρι και στις ανθρωποκτονίες για την εξασφάλιση χρημάτων για την δόση τους. Επίσης, δεν πρέπει να μας διαφεύγουν και τα τροχαία ή άλλα ατυχήματα από άτομα που είναι υπό την επήρεια ψυχοτρόπων ουσιών. Πέρα από τα ναρκωτικά, πολλοί άνθρωποι καταφεύγουν στον αλκοολισμό, που προκαλεί σχεδόν παρόμοια αποτελέσματα .

Παράλληλα με τα ναρκωτικά και το αλκοόλ, το σύστημα διαφθείρει την κοινωνία με τα κυκλώματα πορνείας και με τον τζόγο (καζίνο, ηλεκτρονικά παίγνια όπως κουλοχέρηδες και τζόγος από το διαδίκτυο με τη χρήση πιστωτικής κάρτας) που προκαλεί εθισμό. Η πορνεία γίνεται με την ανοχή των κρατικών υπηρεσιών που ενίοτε χρηματίζονται για την ανοχή τους αυτή. Επίσης, υπάρχουν αστυνομικοί και άλλοι ανώτεροι κρατικοί λειτουργοί που συμμετέχουν στα κυκλώματα αυτά, αλλά και σε κυκλώματα ναρκωτικών. Οι κρατικοί λειτουργοί χρηματίζονται και από τον παράνομο τζόγο. Αλλά και από τον νόμιμο τζόγο το κράτος πλουτίζει. Το μεγαλύτερο κοινωνικό πρόβλημα είναι η κρίση του θεσμού της οικογένειας που σχετίζεται κυρίως με την ευκολία που διαλύονται οι οικογένειες, κάτι αδιανόητο για τις παλιές αυστηρές – κλειστές – κοινωνίες. Η κρίση αυτή σχετίζεται και με την αδιαφορία ή την καταπίεση των γονέων προς τα τέκνα τους. Σε ότι αφορά την αδιαφορία των γονέων προς τα παιδιά τους, αυτή είναι εξαιρετικά συνήθης, μιας και οι γονείς αφιερώνουν ελάχιστο χρόνο για να δουν και να ακούσουν τα προβλήματά τους ... Τεράστια είναι και η ευθύνη της πολιτείας που δεν φρόντισε να δημιουργήσει γονείς γαλουχημένους με ηθικές και διανοητικές αρετές (κυρίως τις πρώτες). Έχουμε φτάσει σε σημείο οι άνθρωποι να αναβάλλουν την δημιουργία οικογένειας για το απώτερο μέλλον, προς χάριν της καριέρας τους... Αλλά και όταν κάνουν οικογένεια, πάλι η καριέρα υπερέχει.

Συχνές είναι και οι περιπτώσεις σωματικής ή/και σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις τα παιδιά στιγματίζονται με ψυχολογικά προβλήματα τα οποία κουβαλούν σε όλη τους τη ζωή, ακόμα και αν κάνουν ψυχανάλυση. Τα ψυχολογικά αυτά προβλήματα ευθύνονται για όλα τα κοινωνικά προβλήματα : την βία, τα εγκλήματα, την πορνεία, τα ναρκωτικά, τον αλκοολισμό, την ομοφυλοφιλία, την ένταξη σε συμμορίες, την κρίση στην οικογένεια κτλ.

Στις δυτικές χώρες, ενώ στις αρχές του 20ου αιώνα στις οικογένειες υπήρχαν πολλά παιδιά, σήμερα η πλειοψηφία των οικογενειών έχει δύο παιδιά ή μόνον ένα παιδί – συνήθως καλομαθημένο. Από ψυχοδυναμικής άποψης, είναι τελείως λάθος οι γονείς να κάνουν μονάχα ένα παιδί, γιατί τα μοναχοπαιδιά πάντα έχουν μια ιδιαίτερη ψυχολογία. Η κλασσική δικαιολογία στο ερώτημα γιατί οι γονείς κάνουν μόνο ένα παιδί, είναι ότι δεν έχουν λεφτά να αναθρέψουν παραπάνω από ένα παιδί. Δηλαδή ακόμα και τα παιδιά κοστολογούνται!!! Και όμως, στις φτωχές χώρες οι οικογένειες έχουν πολλά παιδιά, που φροντίζουν την οικονομία του οίκου και τους γονείς τους. Η μη γέννηση πολλών παιδιών στις χώρες της Δύσης έχει ως αποτέλεσμα ο πληθυσμός να έχει λιγότερους νέους. Δυστυχώς αυτό είναι πρόβλημα για την δημοκρατία, γιατί ο γηρασμένος πληθυσμός – με την οπισθοδρομική και αρτηριοσκληρωτική νοοτροπία του – καθορίζει την τύχη της χώρας. Επίσης, ευθύνεται για την αιμορραγία της οικονομίας του κράτους που δίνει τεράστια ποσά σε συντάξεις ... Με την άνοδο του προσδόκιμου επιβιώσεως (29) στα 120 χρόνια το

συνταξιοδοτικό και το ασφαλιστικό πρόβλημα θα γίνουν τεράστιος βραχνάς για τις οικονομίες των χωρών.

Στο θέμα της θρησκείας, η παγκοσμιοποίηση έχει ως στόχο την μείωση της δύναμης της εκκλησίας, ώστε να μην διεκδικεί μέρος από το κεφάλαιο. Άλλοτε η εκκλησία γίνεται μέρος του συστήματος το οποίο ευλογεί. Για παράδειγμα είναι γνωστή η τεράστια περιουσία της καθολικής εκκλησίας που έχει μετοχές σε τράπεζες. Ο περισσότερος κόσμος σήμερα είναι άθεος και οπαδός μόνον του ορθολογισμού. Εξάλλου, όλες οι θρησκείες αναφέρονται σε κανόνες ηθικής που προάγουν την κοινωνική αλληλεγγύη και αρμονία. Ο ισλαμισμός δεν αποτελεί εξαίρεση, παρόλο που πολλοί πολιτικοί και θρησκευτικοί ηγέτες παρερμηνεύουν τα λόγια του Κορανίου και φανατίζουν το λαό για να κάνουν ιερούς πολέμους, όλες οι θρησκείες περιέχουν διδάγματα που εξυψώνουν τη ψυχή του ανθρώπου και τον κάνουν να ξεφεύγει από την υλική ζωή. Η παγκοσμιοποίηση τα γκρεμίζει όλα αυτά. Σήμερα, η παγκοσμιοποίηση ενισχύει την καθολικότητα και αποδυναμώνει τις βεβαιότητες της θρησκευτικής ιδιαιτερότητας, η δε παγκόσμια κοινότητα περιλαμβάνει τους πάντες και είναι ανεκτική στη διαφορετικότητα. Η παγκοσμιοποίηση ενισχύει τη θεολογική προσέγγιση του κόσμου και της παγκόσμιας τάξης, μιας παγκόσμιας τάξης, που θεωρείται ότι εκφράζει υλικούς συσχετισμούς και ανθρώπινα συμφέροντα και όχι την τάξη του θεού.

Σε ό,τι αφορά τα M.M.E., στο κεφαλαίο της ``αμερικανοποίησης`` αναφέρθηκαν τα ριάλιτι σόου που διασύρουν ανθρώπους και προβάλλουν τη βία – λεκτική ή σωματική – και εκθέτουν την προσωπική ζωή ανθρώπων στο ηδονοβλεπτικό τηλεοπτικό κοινό. Πάντως, μέχρι και οι ειδήσεις της τηλεόρασης έχουν γίνει ριάλιτι σόου, αφού προβάλλουν εικόνες βίας που σοκάρουν και λεκτικές διαμάχες ανθρώπων στα τηλεοπτικά παράθυρα. Άλλο πρότυπο που παρουσιάζεται από τα M.M.E., τα παιχνίδια ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα περιοδικά και τον κινηματογράφο, είναι η βία. Η βία υπάρχει ακόμα και σε παιδικές εκπομπές της τηλεόρασης και σε παιδικά και νεανικά παιχνίδια ηλεκτρονικών υπολογιστών! Από τα τέλη του 20ου αιώνα η βία και το σεξ περνάνε ακόμα και στις αθώες ψυχές των μικρών παιδιών που τα βλέπουν στην τηλεόραση ή τον υπολογιστή που είναι εγκατεστημένα στο δωμάτιό τους – αντικαθιστώντας τους αδιάφορους γονείς τους.

Η βία εκφράζεται με την επιθετικότητα και εμφανίζεται παντού : στην σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση στην οικογένεια, στον βιασμό και στη σεξουαλική παρενόχληση των γυναικών, στον αθλητισμό με τον χουλιγκανισμό και την βία μεταξύ αθλητών, στο σχολείο, στην επίλυση των διαφορών μεταξύ των ανθρώπων, στις συμμορίες στον δρόμο κτλ. Η βία διακρίνεται στη σωματική, τη λεκτική, τη σεξουαλική και την ψυχολογική. Μαζί με την βία ο καπιταλισμός προάγει την εγκληματικότητα, την πορνεία και γενικά την ανομία. Τεράστια ήταν η αύξηση της πορνείας στις πρώην κομμουνιστικές χώρες του Ανατολικού Μπλοκ οι οποίες, ξαφνικά και με ξένο δάκτυλο, πέρασαν από τον κομμουνισμό στον καπιταλισμό ... Επιστρέφοντας στην βία, οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα αισθάνονται ανασφαλείς, μιας και η εγκληματικότητα έχει αυξηθεί. Η εγκληματικότητα εκφράζεται μέσα από τις κλοπές, της ληστείες, τις ανθρωποκτονίες, τους βιασμούς κ.α. Είναι αδελφάκι της βίας, μιας και η εγκληματικότητα προϋποθέτει τη χρήση βίας.

Ενίοτε η βία μπορεί να είναι τυφλή σαν τα παιδιά στις Η.Π.Α. που στο παρελθόν με όπλα, που σχεδόν όλοι οι Αμερικανοί κατέχουν νόμιμα, σκόρπισαν τον θάνατο στο σχολείο τους. Σημειώνεται ότι οι μαθητές στα σχολεία των Η.Π.Α. περνάνε από ανιχνευτή μετάλλων! Η βία υπάρχει, επίσης, και στις συμμορίες στον δρόμο στις οποίες συμμετέχουν και ανήλικοι. Τα μέλη αντιπάλων συμμοριών αλληλοσκοτώνονται με όπλα, έρχονται στα χέρια μεταξύ τους και χτυπιούνται άσχημα, κλέβουν καταστήματα και ανυποψίαστους πολίτες. Αναφέρθηκε αλλού ότι ουκ ολίγοι έχουν πεθάνει από τα διασταυρούμενα πυρά συμμοριών ή από όπλα που κρατούσαν παιδιά μέλη συμμοριών. Η συμμορία αντικαθιστά την αδιάφορη ή βίαιη οικογένεια στο παιδί ή στον νέο, προσφέροντάς του την αίσθηση ασφάλειας... Στις Η.Π.Α. είναι συχνά τα περιστατικά ανθρώπων που οπλισμένοι – σε κατάσταση αμók – έσπειραν τον θάνατο σε ανύποπτα θύματα. Το δυσάρεστο είναι πως τα περιστατικά αυτά αφορούν ανήλικους μαθητές που οπλισμένοι έπιασαν ομήρους τους συμμαθητές τους και σκόρπισαν τον θάνατο.

Η βία βρίσκει την έκφρασή της με την ένταξη των νέων σε διάφορες ομάδες όπως είναι οι χούλιγκαν, οι ``αναρχικές`` και οι ακροδεξιές ομάδες. Οι τελευταίες ξυλοκοπούν – συχνά μέχρι θανάτου – τους ξένους μετανάστες στους οποίους αποδίδουν όλα τα κακά της χώρας τους και κυρίως την ανεργία. Είναι γεγονός ότι η παγκοσμιοποίηση χρησιμοποίησε τους μετανάστες ως μέσον για να αλλοιώσει την πολιτιστική ιδιαιτερότητα των δυτικών κρατών. Για την πρόληψη της μετανάστευσης οι Η.Π.Α. και οι άλλες πλούσιες χώρες θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους φτωχούς λαούς με το να τους διαγράψουν τα χρέη τους και να τους βοηθήσουν οικονομικά. Όμως δεν το κάνουν αυτό με αποτέλεσμα στις δυτικές χώρες η μετανάστευση να γίνεται άκριτα και ανεξέλεγκτα. Έτσι δημιουργείται ο ρατσισμός που πάντοτε είναι η αντίδραση στην διαφορετικότητα : ομοφυλόφιλοι (σήμερα οι ομοφυλόφιλοι πρέπει να δηλώσουν στην κοινωνία την ιδιαιτερότητά τους σαν την δήλωση των κομμουνιστών παλιότερα), τοξικομανείς, επαρχιώτες, πρώην φυλακισμένοι, ασθενείς με AIDS, διανοητικά ή σωματικά ανάπηροι, μελαψοί, είναι κάποια παραδείγματα κοινωνικών ομάδων που υφίστανται το ρατσισμό της κοινωνίας.

Ο ρατσισμός εκδηλώνεται στους ξένους άλλοτε αναίτια, μόνο και μόνο για βίαιη εκτόνωση, άλλοτε ως αποτέλεσμα άμυνας κατά της αλλοίωσης της εθνικής ταυτότητας. Η αθρόα είσοδος μεταναστών στις εύπορες χώρες εξυπηρετεί την παγκοσμιοποίηση, αφενός με την εκμετάλλευση φτηνών εργατικών χεριών από τις εταιρίες και τα εργοστάσια και αφετέρου με την αλλοίωση της ταυτότητας των λαών. Οι μετανάστες μετέφεραν την εγκληματικότητα, ακόμα και με συμμορίες ανηλίκων. Στους μετανάστες αναφέρθηκε ως παράδειγμα η Ελλάδα, μια χώρα δέκα εκατομμυρίων κατοίκων στην οποία ζούσαν το 2001 ένα εκατομμύριο μετανάστες. Σε κάποια χρόνια, όπως στις μεγάλες χώρες της Δύσης, η γλώσσα, η θρησκεία, οι παραδόσεις, τα έθιμα και γενικά ο πολιτισμός της Ελλάδος θα αφομοιωθεί σε ένα πολυπολιτισμικό κράτος, σαν τις Η.Π.Α., την Αγγλία, τη Γαλλία, τον Καναδά, την Αυστραλία και τη Γερμανία. Το ίδιο θα γίνει στα περισσότερα κράτη της γης. Το σκεπτικό του γράφοντος είναι ότι θα έπρεπε κάθε χώρα να επιτρέψει την είσοδο περιορισμένου αριθμού μεταναστών και να χορηγεί οικονομική βοήθεια στα φτωχά κράτη. Διαφορετικά, υπάρχει ο κίνδυνος αλλοίωσης της πολιτιστικής της ταυτότητας και η μετατροπή της σε ένα κράτος σαν τις Η.Π.Α. στις οποίες βασιλεύουν η βία, οι συμμορίες, ο ρατσισμός και άλλα ``αγαθά`` της πολυπολιτισμικότητας. Είναι γεγονός ότι η πολυπολιτισμικότητα αυτή αφαιρεί κάθε κοινό στοιχείο αναφοράς από τους

πολίτες και αλλοιώνει το συλλογικό ασυνείδητο και τις παραδόσεις του λαών. Η μόνη πρόληψη του ρατσισμού είναι η ελεγχόμενη είσοδος μεταναστών και η οικονομική βοήθεια προς τις χώρες του Τρίτου κόσμου. Δεν είναι λύση ο Τρίτος Κόσμος να μετακομίσει στον Δυτικό κόσμο. Στα τριτοκοσμικά κράτη και γενικά στα φτωχά κράτη, οι Μεγάλες Δυνάμεις εγκαθιστούν μοναρχίες, εκμεταλλεύονται τις πλουτοπαραγωγικές τους πηγές και δημιουργούν πολέμους για να πουλήσουν όπλα εκμεταλλευόμενοι τον θρησκευτικό φανατισμό ή τον ιμπεριαλισμό κάποιων κρατών. Αν οι πολίτες των τριτοκοσμικών κρατών που ζουν με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα δεν αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους, τότε τα караβάνια των μεταναστών και οι πόλεμοι θα συνεχίζονται. Η αλόγιστη είσοδος μεταναστών οδηγεί σε πολλά προβλήματα. Καθημερινά είναι τα φαινόμενα βίας κατά των μεταναστών που συμβαίνουν στην Γερμανία, στην Αγγλία όπου τον Ιούνιο του 2001 ξέσπασαν βίαιες ταραχές των Λεύκων εναντίον των Ασιατών στο Μπράντφορντ, στις Η.Π.Α. και γενικά σε όλες τις δυτικές χώρες. Οι ρατσιστές κατηγορούν τους αλλοδαπούς ότι τους παίρνουν τις δουλειές. Αυτό είναι μόνο εν μέρει σωστό. Η ανεργία είναι γενική και αφορά και τα επαγγέλματα που απαιτούν πανεπιστημιακό πτυχίο το οποίο ο μετανάστες από τις φτωχές χώρες δεν διαθέτουν ...

Ο κόσμος που αντιδρά στους μετανάστες δεν καταλαβαίνει πως η ρίζα της ανεργίας είναι ο καπιταλισμός ο οποίος από την περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης χρησιμοποιεί την τεχνολογία και χρειάζεται λιγότερα εργατικά χέρια.

Στην οικονομία κυριαρχούν οι μεγάλες ιδιωτικές εταιρίες και βιομηχανίες που επειδή είναι ιδιωτικές μπορούν να αξιώνουν πρότυπα υπερανθρώπου στο βιογραφικό των αιτούντων για τις θέσεις εργασίας σε αυτές. Αλλά και οι προσλήψεις δεν οδηγούν στην ασφάλεια της μόνιμης εργασίας, μιας και οι ιδιωτικές εταιρίες απολύουν όποτε επιθυμούν χιλιάδες υπαλλήλους τους. Αυτή είναι η αιτία της ανεργίας που προάγει τον ρατσισμό. Άλλωστε, αυτός με τα δέκα πτυχία που δεν βρίσκει εργασία θα αναγκαστεί να στραφεί σε ``κατώτερες`` δουλειές στις οποίες, όμως, αγωνίζονται και οι μετανάστες για το μεροκάματο που θα τους προσφέρει ένα πιάτο φαγητό ...

Το φαινόμενο του ρατσισμού είναι ιδιαίτερα έντονο στην Ευρώπη στην οποία άνθρωποι από φτωχές χώρες μεταναστεύουν για να ζήσουν μια καλύτερη ζωή.

Στον τομέα του αθλητισμού τα πάντα έχουν εμπορευματοποιηθεί .Οι αθλητικοί αγώνες έχουν γίνει θέαμα που αποδίδει εκατομμύρια στα τηλεοπτικά κανάλια που τους προβάλλουν, στους χορηγούς και στις διαφημιστικές εταιρίες που προβάλλονται από την τηλεόραση και από τους ίδιους τους αθλητές. Γενικά ο αθλητισμός, μαζί με την τηλεόραση, τα περιοδικά και τον κινηματογράφο, θα λέγαμε ότι είναι το όπιο του λαού, παραφράζοντας την γνωστή φράση του Καρλ Μαρξ ότι η θρησκεία είναι το όπιο του λαού. Όπως προαναφέρθηκε, οι αθλητές είναι ζωντανές διαφημίσεις εταιριών που τους σπονσοράρουν με τις επιγραφές των ρούχων τους. Οι μεγάλοι αθλητές συμμετέχουν σε διαφημίσεις κερδίζοντας τεράστια ποσά. Από τις Η.Π.Α. του υπεράνθρωπου ξεκίνησε η λογική του αθλητή – νικητή. Έτσι, δεν δίδεται καμία σημασία στην συμμετοχή σε κάποιο αθλητικό γεγονός, αλλά η νίκη. Άλλωστε, η νίκη αποφέρει στον αθλητή μυθικά κέρδη που ο περισσότερος κόσμος τα βλέπει μόνον στα όνειρά του .Ο αθλητισμός έχει κατακτήσει πρωταθλητισμός και οι αθλητές ...επαγγελματίες. Το χειρότερο είναι ότι πολλοί αθλητές χρησιμοποιούν αναβολικές ουσίες που είναι δύσκολο να ανιχνευτούν με τους συνήθεις εργαστηριακούς ελέγχους. Το σίγουρο είναι ότι παίρνουν αμινοξέα και άλλες ουσίες που

διαταράσσουν το ισοζύγιο του αζώτου στον οργανισμό τους και εκθέτουν τον εαυτό τους σε ηπατικές και εγκεφαλικές διαταραχές, καθώς και σε διαταραχές του ασβεστίου. Τα αναβολικά προκαλούν υπερχολιστεριναιμία που μπορεί να καταλήξει ως και σε έμφραγμα, ενώ τα διεγερτικά μπορούν να προκαλέσουν μέχρι και αρρυθμίες. Τέτοιες ουσίες παίρνουν πολλοί νέοι που πηγαίνουν στα γυμναστήρια για να αποκτήσουν γρήγορα όγκο και να φαίνονται σωματώδεις. Ειπώθηκε ότι το κίνητρο του σημερινού νέου για να γυμναστεί είναι – συνήθως υποσυνείδητα – οι εικόνες των καλλίγραμμων αθλητών που προβάλλονται από τα Μ.Μ.Ε., τον κινηματογράφο, το διαδίκτυο και τα περιοδικά. Όμως ο σημερινός νέος δεν έχει ως σκοπό την απόκτηση του κάλλους, της ομορφιάς, μέσα από τη γυμναστική. Σκοπός του είναι να επιδειχθεί στους άλλους.

Στον τομέα της παιδείας και της εκπαίδευσης, όπως προαναφέρθηκε, οι μοναδικές αξίες που προβάλλονται είναι η τριλογία : λεφτά, καριέρα, υλικά αγαθά. Οι νέοι δεν γαλουχούνται τις ηθικές αρετές στα σχολεία, μιας και ο σκοπός των μαθητών της βασικής εκπαίδευσης είναι να αποκτήσουν τους καλύτερους βαθμούς, ώστε να μπουν σε κάποιο πανεπιστήμιο. Δηλαδή το κίνητρο του νέου δεν είναι η απόκτηση της ηθικής και διανοητικής αρετής, αλλά μέσω της βαθμοθηρίας, η είσοδος στο πανεπιστήμιο το οποίο είναι το απαραίτητο μέσον για να αποκτήσει ένα πτυχίο, να βρει δουλειά και να κερδίσει πολλά λεφτά. Άρα, ο σκοπός της εκπαίδευσης, από μεριά του κράτους, είναι η στελέχωσή του με επιστημονικό και τεχνικό δυναμικό και από μεριά του νέου είναι η απόκτηση χρημάτων από κάποια προσοδοφόρα εργασία .

Η εκπαίδευση υπηρετεί το σύστημα και στις περισσότερες χώρες έχει ιδιωτικοποιηθεί και εμπορευματοποιηθεί – στις ανώτερες βαθμίδες της. Έτσι, χώρες όπως η Αγγλία, η Ιταλία και οι Η.Π.Α., πλουτίζουν με τους αλλοδαπούς φοιτητές στα πανεπιστήμια – επιχειρήσεις. Τα δίδακτρα στα πανεπιστήμια αναγκάζουν τους φοιτητές, αντί να μελετούν, να εργάζονται ως σερβιτόροι για να βοηθήσουν την οικογένειά τους στην καταβολή των διδάκτρων και των εξόδων τους (βιβλία, διατροφή, καθημερινές ανάγκες). Όσο για την οικονομική δυσπραγία της οικογενείας, αυτή είναι ευνόητη.

Και όμως το πανεπιστήμιο είναι χώρος πνευματικών ζυμώσεων και η εμπορευματοποίησή του είναι μέγιστος κίνδυνος για την δημοκρατία, μιας και γίνεται προνόμιο των ολίγων που διαθέτουν χρήματα για τα δίδακτρα, την αγορά βιβλίων και την διαμονή τους. Το ετήσιο κόστος ενός αλλοδαπού φοιτητή που σπουδάζει σε κάποιο πανεπιστήμιο των Η.Π.Α. ξεκινά από τα 8.800 ευρώ και φτάνει ως και τα 14.670 με 17.600 ευρώ!!! Το αποτέλεσμα της μη ολιστικής εκπαίδευσης είναι οι νέοι να έχουν ελλιπείς γενικές γνώσεις και να είναι μονοδιάστατα – μονομερώς καταρτισμένοι σε κάποια συγκεκριμένη ειδικότητα. Επίσης, αδιαφορούν για τα κοινά (δηλαδή για την πολιτική) και οι περισσότεροι νέοι είναι ανημέρωτοι για την ιστορία της χώρας τους και την παγκόσμια ιστορία. Επιπρόσθετα, ελάχιστοι νέοι διαβάζουν κάποια εφημερίδα για την πολιτική και γενικότερη ενημέρωσή τους. Και όμως αυτοί οι νέοι με την ψήφο τους, όταν ενηλικιωθούν, θα κληθούν να αποφασίσουν για την τύχη της χώρας. Το σύστημα καθιστώντας τους λειτουργικά αναλφάβητους (είναι αυτοί που γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή, αλλά δεν μπορούν να ασχοληθούν με κάτι βαθύτερο) μπορεί να τους χειραγωγεί, να τους αποχαυνώνει (με την τηλεόραση, τον κινηματογράφο, τα περιοδικά και τους υπολογιστές) και να τους κάνει πλύση εγκεφάλου. Ελάχιστοι νέοι διαβάζουν σήμερα κάποιο βιβλίο και ιδιαίτερα κάποιο δοκίμιο ή κάποια φιλοσοφική ανάλυση, πέρα από τα ανόητα ερωτικά

και σκανδαλοθηρικά βιβλία που απευθύνονται στους ανεκπλήρωτους πόθους και τα κατώτερα ένστικτα των αναγνωστών.

Στον τομέα της ιατρικής η ιδιωτικοποίηση έχει επεκταθεί σε πολλές χώρες στον χώρο της υγείας. Η μόδα ξεκίνησε από τις Η.Π.Α. στις οποίες οι πολίτες πληρώνουν πανάκριβα ασφάλιστρα. Αν δεν τα καταβάλλουν τότε δεν τους παρέχεται καμία ιατρική πράξη στα νοσοκομεία, πέρα από τις επείγοντα περιστατικά. Με άλλα λόγια, τα νοσοκομεία είναι για αυτούς που έχουν να πληρώσουν την ασφάλειά τους. Οι ανασφάλιστοι που το 2001 ήταν 44 εκατομμύρια, αφήνονται στην τύχη του θεού, αφού το σύστημα υγείας δεν τους δέχεται! Αλλά ακόμα και οι ασφαλισμένοι είναι υποχείρια των ασφαλιστικών τους εταιριών που για λόγους οικονομίας αναγνωρίζουν από τις ιατρικές τους εξετάσεις τις απολύτως αναγκαίες, με συνέπεια να τίθενται κίνδυνοι ακόμα και για την ζωή των ασθενών ... Αυτά αρχίζουν να παρουσιάζονται σε πολλές δυτικές χώρες .

Σήμερα η ιατρική, η γενετική και η βιοτεχνολογία ελέγχονται πλήρως από τις φαρμακευτικές εταιρίες και ο ασθενής γενικά αντιμετωπίζεται ως πελάτης.

Στον τομέα της τεχνολογίας οι άνθρωποι έχουν αντικατασταθεί από τις μηχανές στην εργασία. Μιας και μιλάμε για μηχανές, ήδη οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν δημιουργήσει εικονικούς : τραγουδιστές, ηθοποιούς, παρουσιαστές δελτίων ειδήσεων, δασκάλους κτλ. Με την βελτίωση της τεχνολογίας, αυξάνεται η ανεργία καθώς και οι απολύσεις. Αυτό, όμως, δεν σχετίζεται μόνο με την τεχνολογία, αλλά και τη λογική των εταιριών που ανάλογα με τα έσοδά τους απολύουν ή προσλαμβάνουν υπαλλήλους. Στις περισσότερες χώρες τα πάντα έχουν ιδιωτικοποιηθεί. Οι εταιρίες επιλέγουν υπαλλήλους – υπερανθρώπους, με τους καλύτερους βαθμούς στο πανεπιστήμιο, μεταπτυχιακά, προϋπηρεσία κτλ. Όλα αυτά είναι λογικά, όμως φτάνουν στο σημείο να τους περνάνε από ψυχολογικά και διανοητικά τεστ και επίσης ελέγχουν το ιατρικό ιστορικό τους, ώστε να προσλάβουν υπαλλήλους – υπερανθρώπους!

Στον οικονομικό τομέα, καταρχάς είναι γεγονός ότι οι οικονομίες σχεδόν όλων των κρατών εξαρτώνται από τις τιμές των δεικτών του χρηματιστηρίου της Wall Street (Dow Jones και NASDAQ) της Νέας Υόρκης. Αυτό δείχνει το μέγεθος εξάρτησης του καπιταλισμού στον πλανήτη ... Ο καπιταλισμός, όμως, συνοδεύεται με τεράστιες ανισότητες, μιας και το σύστημα αυτό ευνοεί τους κεφαλαιούχους. Έτσι, οι κοινωνίες έχουν χωριστεί στους κατέχοντες και στους παρίες.

Αξίζει να αναφερθούν και κάποια νούμερα. Το 1900 το 50% του προϋπολογισμού των μέσων νοικοκυριών πήγαινε σε τρόφιμα και ποτά. Το 2000 το ποσοστό μειώθηκε στο 20%, γιατί η δαπάνες για διασκέδαση ξεπερνούν τις δαπάνες για τρόφιμα!!! Παρά ταύτα υπάρχει μια τεραστία αντίθεση, ένα χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών – τόσο κρατών, όσο και μεμονωμένων ατόμων. Το 2000 η ανισότητα μεταξύ του πλουσιότερου πέμπτου και του φτωχότερου πέμπτου των χωρών ήταν 74 προς 1, ενώ το 1900 ήταν 10 προς 1! Το 2000 το πλουσιότερο 20% των χωρών ήλεγχε το 86% του παγκόσμιου Α.Ε.Π. (Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος), ενώ το φτωχότερο 20 % των χωρών ήλεγχε μόλις λίγο πάνω από το 1 %!

Το 2000 οι 3 πλουσιότεροι δισεκατομμυριούχοι είχαν περισσότερα χρήματα από ότι οι 600 εκατομμύρια φτωχότεροι του κόσμου – συνολικά, ενώ οι 480 δισεκατομμυριούχοι είχαν περισσότερο πλούτο από τα εισοδήματα του 50% των φτωχότερων χωρών! Στις Η.Π.Α. υπήρχαν, το 2001, 4.000.000 εκατομμυριούχοι! Το

1% των πλουσιότερων Αμερικανών κατείχε το 40% του εθνικού πλούτου! Από την άλλη μεριά, σύμφωνα με το Υπουργείο Γεωργίας των Η.Π.Α., τα άτομα που ήταν κάτω από το όριο της φτώχειας ήταν 36 εκατομμύρια, από τα οποία τα 14 εκατομμύρια ήταν παιδιά ... Το 2001 στις Η.Π.Α., 1 στα 4 παιδιά ήταν κάτω από το όριο της φτώχειας. Επίσης, το 2001 υπήρχαν 9 εκατομμύρια άστεγοι και 44 εκατομμύρια Αμερικανοί δεν είχαν ιατρική ασφάλεια και άρα δεν είχαν ιατρική περίθαλψη!!! Σε ότι αφορά την εργασία στις Η.Π.Α., μεταξύ 1998 και 1999, απολύθηκαν 700.000 εργαζόμενοι από τις βιομηχανίες που εργάζονταν. Το καλοκαίρι του 2001, σε έναν μήνα 183.000 Αμερικάνοι έχασαν την δουλειά τους και από τον Αύγουστο μέχρι τον Σεπτέμβριο οι απολύσεις στις Η.Π.Α. αυξήθηκαν κατά 77%! Το 2000 το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. των πλουσιότερων κρατών ήταν 74 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των φτωχότερων κρατών. Ο ανθρώπινος κυνισμός είναι ότι η ετήσια δαπάνη για τρόφιμα κατοικίδιων στις χώρες της πλούσιας Δύσης έφτανε το 2000 τα 6.15 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ στις χώρες του Τρίτου Κόσμου (Αφρική, Ασία, Λατινική Αμερική) περισσότεροι από 1.7 δισεκατομμύριο άνθρωποι προσπαθούν να επιβιώσουν με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα! Το 2001 αμερικανική αλυσίδα καταστημάτων άνοιξε ζαχαροπλαστείο για σκύλους στις Η.Π.Α. και στο Τόκιο στα οποία πουλούσαν γλυκά στους σκύλους με 1,5 δολάριο το κομμάτι!!! Πάλι το 2001, στο Λος Άντζελες άνοιξε πολυτελές ξενοδοχείο για γάτες και για σκύλους, χωρητικότητας 170 σκύλων και 100 γατιών και αξίας 9 εκατομμυρίων δολαρίων!!! Και όμως στον πλανήτη σήμερα χιλιάδες άνθρωποι ζουν άστεγοι και πεινασμένοι ...

Η δεύτερη μεγαλύτερη εστία καπιταλισμού μετά τις Η.Π.Α. είναι η Ιαπωνία. Δυστυχώς η Ιαπωνία ξεπούλησε τον θαυμαστό πολιτισμό και τις παραδόσεις της, θυσιάζοντάς τα στον βωμό του κέρδους. Οι Ιάπωνες καπιταλιστές έχουν καταντήσει σαν τους Αμερικάνους και είναι λυπηρό να βλέπεις νέους Ιάπωνες να μην γνωρίζουν τις πανάρχαιες παραδόσεις της χώρας τους, αλλά να παίζουν με τον υπολογιστή τους ή να ακούνε μοντέρνα μουσική σαν Αμερικανάκια. Είναι πολύ λυπηρό να βλέπεις την Ιαπωνία να έχει καταντήσει ένα καπιταλιστικό κράτος. Στον οικονομικό τομέα η Ιαπωνία είναι υπερδύναμη. Έχει μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες που κυριαρχούν στην παγκόσμια σκηνή, ιδίως οι εταιρίες ηλεκτρονικών συσκευών και αναλώσιμων. Δυστυχώς η Ιαπωνία σήμερα διαφέρει ελάχιστα από τις Η.Π.Α .

Τον Δεκέμβριο 1999 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) μέσω της συνδιάσκεψης στο Σιάτλ των Η.Π.Α. και το 2001 ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ζήτησαν την απελευθέρωση του εμπορίου. Είναι γεγονός ότι με την απελευθέρωση ο άκρως και αχαλιναγωγός καπιταλισμός θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο χάσμα ανισότητας μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών, τόσο ανθρώπων, όσο και κρατών. Φυσικά τα πάντα γίνονται κατά τέτοιο τρόπο που να εξυπηρετούν τα συμφέροντα των Η.Π.Α. που ελέγχουν τον Π.Ο.Ε. Στην συνδιάσκεψη του Π.Ο.Ε. στην Ουρουγουάη το 1994 δεν εκλήφθηκαν καθόλου υπόψιν τα συμφέροντα των αναπτυσσόμενων κρατών, με αποτέλεσμα την διαμαρτυρία κυρίως της Ινδίας και του Πακιστάν. Οι χώρες που είναι περισσότερο υπέρ της απελευθέρωσης του παγκοσμίου εμπορίου είναι οι Η.Π.Α., ο Καναδάς, οι χώρες της Ευρώπης και η Ιαπωνία. Κανείς όμως δεν εγγυάται ότι η απελευθέρωση του παγκοσμίου εμπορίου θα συνδεθεί με την προστασία των εργαζομένων. Η απάντηση είναι ότι σίγουρα αυτό δεν θα γίνει.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) έχει μεγαλύτερη δύναμη από τις κυβερνήσεις. Αδιαφορεί για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους εργαζομένους και το περιβάλλον. Φυσικά, οι πλούσιες χώρες προπαγανδίζουν πως όλα γίνονται για το καλό των λαών και ότι οι φτωχές χώρες θα ωφεληθούν. Αυτός που θα ωφεληθεί στην ουσία είναι οι πλούσιες χώρες, οι πολυεθνικές εταιρίες, οι εταιρίες παραγωγής όπλων και τα καρτέλ διακίνησης ναρκωτικών. Εξάλλου από τις 8 πλουσιότερες χώρες δεν γίνεται καμία ενέργεια για την διαγραφή των χρεών του Τρίτου Κόσμου. Όπως προαναφέρθηκε ο Π.Ο.Ε. είναι υποχείριο των Η.Π.Α. Στα τέλη της δεκαετίας του 1990 η ευρωπαϊκή ένωση αρνήθηκε να εισάγει από τις Η.Π.Α. βοδινά με ορμόνες. Οι ορμόνες στα τρόφιμα είναι επιβλαβείς για τον οργανισμό και μπορούν να προκαλέσουν γυναικομαστία, διαταραχές της έκκρισης των γενετικών ορμονών του ανθρώπου, υπογονιμότητα, υπογοναδισμό, ως και καρκίνο. Γι' αυτό το λόγο η ευρωπαϊκή ένωση τις έχει απαγορεύσει στην κτηνοτροφία ήδη από το 1989. Η άρνηση της ευρωπαϊκής ένωσης να εισάγει βοδινά με ορμόνες από της Η.Π.Α. – για τα οποία οι Αμερικανοί πολίτες δεν ενδιαφέρονται για την επικινδυνότητα τους και τα τρώνε άφοβα – είχε ως αποτέλεσμα, έπειτα από προσφυγή των Η.Π.Α. στον Π.Ο.Ε., να τιμωρηθεί η ευρωπαϊκή ένωση με τσουχτερό πρόστιμο για παράβαση των κανόνων του ελεύθερου εμπορίου!!! Στην Ινδία η κυβέρνηση προχώρησε στην απελευθέρωση του εμπορίου και στις ιδιωτικοποιήσεις με αποτέλεσμα την διόγκωση της αστίας του λαού της, μιας και τα σιτηρά της εξάγονται στην Ευρώπη όπου καταλήγουν σε ζωοτροφές!!! Έτσι, το 2000 η απελευθέρωση του εμπορίου στις Ινδίες οδήγησε 20 εκατομμύρια πολίτες της στην φτώχεια... Το 2002 οι οικονομίες της Αργεντινής και της Βραζιλίας χρεοκόπησαν μην αντέχοντας τις πληθωριστικές πιέσεις. Ο καπιταλισμός και τα αμερικάνικα συμφέροντα οδήγησαν τα παραπάνω κράτη στην εξαθλίωση και στην ανομία (ληστείες, κλοπές, απαγωγές για την καταβολή λύτρων, διαδηλώσεις - ταραχές). Δυσοίωνα είναι το μέλλον και για τις υπόλοιπες χώρες της λατινικής Αμερικής. Επί τη ευκαιρία, στις χώρες αυτές φαίνεται και ο ισπανικός φασισμός που ακόμα επιβιώνει με την βίαιη καταστολή κάθε αντίδρασης των - πεινασμένων και αδικημένων από την κεφαλαιοκρατία - πολιτών, με την διαιώνιση της εγκατάστασης, με την βοήθεια των Η.Π.Α., δικτατορικών καθεστώτων εκεί, και με την φεουδαρχία και πλουτοκρατία των ολίγων.

Σε μελέτη του Διεθνούς Ινστιτούτου Έρευνας για την Ειρήνη (IPRI) που εδρεύει στη Στοκχόλμη διαπιστώθηκε ότι το 2000 οι στρατιωτικές δαπάνες διεθνώς ανέρχονταν στα 800 δισεκατομμύρια δολάρια! Την ίδια χρονιά οι δαπάνες των Η.Π.Α. για πυρηνικά όπλα ανέρχονταν στα 5,8 τρισεκατομμύρια δολάρια!!! Με αυτά τα χρήματα θα μπορούσε να λυθεί το πρόβλημα όλων των φτωχών λαών ... Άρα, ο περιβόητος πυρηνικός αφοπλισμός είναι ένας μύθος. Εξάλλου, στα τέλη του 20^{ου} αιώνα φτωχά κράτη όπως το Πακιστάν και οι Ινδίες ξόδεψαν εκατομμύρια δολάρια για να εξοπλιστούν με πυρηνικά όπλα και τους βοήθησαν στο θέμα αυτό οι Μεγάλες Δυνάμεις, παρόλο που οι σχέσεις των δύο προαναφερθέντων φτωχών κρατών είναι κακές ... Είναι πάντως γεγονός ότι όταν η γη καταστραφεί από έναν πυρηνικό πόλεμο, τότε οι εταιρίες όπλων που ελέγχουν τις Μεγάλες Δυνάμεις δεν θα έχουν που να πουλήσουν πλέον τα όπλα τους!!! Σε ό,τι αφορά τις διεθνείς οργανώσεις αυτές ενδιαφέρονται περισσότερο για την σωτήρια των φαλαινών και άλλων συμπαθητικών ζώων, αγνοώντας – ίσως σκόπιμα – το γεγονός ότι χτυπώντας τον καπιταλισμό και το δίκαιο της πυγμής θα σώσουν συνάμα και το περιβάλλον .

Η παγίδα της παγκοσμιοποίησης είναι η αυταπάτη που καλλιεργεί ότι είναι αναπότρεπτη και ότι τα ισοπεδώνει όλα. Κινδυνεύουν ειδικά οι μικροί σε πληθυσμό λαοί να ζαλιστούν και απεμπολήσουν την ταυτότητα τους, ενώ οι ισχυρότερες χώρες θα προωθούν και πάλι εθνικά συμφέροντα και θα διαφυλάσσουν την εθνική τους ταυτότητα.

Σε ποσοστό άνω του 65%, η παγκόσμια κοινότητα τάσσεται υπέρ της οικονομικής παγκοσμιοποίησης. Στην συντριπτική της πλειοψηφία, η παγκόσμια κοινή γνώμη τάσσεται υπέρ της παγκοσμιοποίησης, με εντυπωσιακά τα σχετικά ποσοστά που αφορούν τους νέους. Αυτό είναι το γενικότερο συμπέρασμα που προκύπτει από μία αποκαλυπτική έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε σε 70 χώρες, στις πέντε ηπείρους του πλανήτη μας, τα ερωτηματολόγια της οποίας κάλυψαν 66.000 άτομα. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε στην διάρκεια της περιόδου Απρίλιος 2002 – Ιούλιος 2003, από την διεθνή οργάνωση Pew Research Center for the People and the Press. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, η οποία φέρει τον τίτλο «Pen Global Attitude Project», η παγκόσμια κοινή γνώμη κάθε άλλο παρά αντίθετη είναι στην οικονομική παγκοσμιοποίηση και απέχει αρκετά από του να θεωρεί αρνητική την ύπαρξη και λειτουργία της ελεύθερης οικονομίας. Συγκεκριμένα, στην Λατινική Αμερική, οι πληθυσμοί, σε ποσοστό άνω του 80%, κρίνουν θετική την επέκταση του εμπορίου και της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Στην πτωχή Αφρική, το ποσοστό αυτό πλησιάζει το 90%, στην Ασία το 86% και στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη το 85%. Στις ίδιες περιοχές, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων κρίνει απαραίτητη για τα παιδιά την εκμάθηση της αγγλικής και θεωρεί ότι η παγκοσμιοποίηση μπορεί να λύσει οξύτατα εσωτερικά προβλήματά τους, από πλευράς εισοδημάτων, ανεργίας και βελτίωσης των όρων διατροφής. Ακόμα, η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η άνοδος στις παγκόσμιες μορφές επικοινωνίας (διαδίκτυο, ταξίδια, κλπ) είναι θετική και κρίνει ευνοϊκά τις αυξανόμενες διασυνδέσεις και διαδικτυώσεις που σήμερα οριοθετούν μία νέα παγκόσμια πραγματικότητα. Τα υπέρ των διασυνδέσεων ποσοστά είναι συντριπτικά στην Αφρική, όπου σε χώρες όπως η Σενεγάλη φθάνουν το 98%! Στην Ασία, η παγκοσμιοποίηση έχει κατά μέσον όρο το 76% της κοινής γνώμης με το μέρος της. Οι χώρες με τα μεγαλύτερα ποσοστά της κοινής γνώμης υπέρ της παγκοσμιοποίησης είναι η κομμουνιστική Κίνα, με 90%, και το Βιετνάμ, με 98%. Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στην Ινδία και την Ιαπωνία και είναι 69% και 72% αντιστοίχως. Ας σημειωθεί ότι στα Βαλκάνια λ.χ. η Βουλγαρία επιθυμεί σε ποσοστό 89% την απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου και η κοινή της γνώμη τάσσεται αναφανδόν υπέρ των πολυεθνικών επιχειρήσεων και των άμεσων ξένων επενδύσεων. Υπέρ της παγκοσμιοποίησης είναι και το 68% της κοινής γνώμης στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης που, από την 1^η Μαΐου 2004, είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Τσεχία (76%) και το χαμηλότερο στην Πολωνία (61%).

Είναι σημαντικό να υπογραμμισθεί, επίσης, ότι οι κάτοικοι των μη αναπτυσσόμενων περιοχών του πλανήτη μας, σε ποσοστά που κυμαίνονται από 65% έως 96%, κρίνουν θετική την παγκοσμιοποίηση σε ό,τι αφορά την διακίνηση φαρμάκων και την παροχή υπηρεσιών υγείας και πιστεύουν ότι η κατάσταση αυτή θα βελτιώνεται.

Ωστόσο, οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες για τα υπέρ και τα κατά της παγκοσμιοποίησης δείχνουν να είναι επιφυλακτικοί απέναντι στις πολιτιστικές επιπτώσεις. Οι επιφυλάξεις αυτές είναι ιδιαίτερα έντονες στην γειτονική μας Τουρκία,

όπου το 89% του πληθυσμού φοβάται ότι η παγκοσμιοποίηση θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην κουλτούρα.

Σημαντικό είναι και το γεγονός ότι, παρά την κατά κόρον προβολή των διαδηλώσεων από τα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα, οι νέοι στην Ευρώπη, την Λατινική Αμερική και τις Η.Π.Α. είναι σαφώς υπέρ της παγκοσμιοποίησης. Στις ηλικίες 18 – 29 ετών, ορισμένα θεαματικά ποσοστά είναι αυτά των νέων στην Γερμανία (75%), στην Γαλλία (72%), στην Βραζιλία (74%), στο Περού (63%), στην Πολωνία (59%) και στην Ινδονησία (80%). Εξαίρεση στην Ευρώπη αποτελούν οι νέοι της Ρωσίας, με 41% υπέρ της παγκοσμιοποίησης, και της Ουκρανίας, με 46%. Στην Λατινική Αμερική, το μοναδικό ποσοστό κάτω του 50% είναι αυτό του Μεξικού, όπου υπέρ της παγκοσμιοποίησης τάσσεται το 48% των νέων. Σημειώνεται, επίσης, ότι στην Ευρώπη οι νέοι της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Βρετανίας, σε ποσοστό 66% κατά μέσον όρο, είναι υπέρ της ελεύθερης οικονομίας. Την πρώτη θέση κατέχουν οι Ιταλοί νέοι, με ποσοστό 71%, και την τελευταία οι Γάλλοι, με ποσοστό 61%. Μεταξύ των αναπτυσσόμενων χωρών, μόνον οι νέοι της Ιαπωνίας παρουσιάζουν ποσοστό 43% υπέρ της ελεύθερης οικονομίας, αντίληψη που αποδίδεται στην χρόνια κρίση της ιαπωνικής οικονομίας. Θλιβερή εξαίρεση στις παγκόσμιες αυτές τάσεις αποτελεί η Ελλάδα, στην οποία τα υπέρ της παγκοσμιοποίησης ποσοστά (46%) είναι παρεμφερή με τα αντίστοιχα του μουσουλμανικού κόσμου. Και αυτό σίγουρα αποτελεί μία σημαντική «κατάκτηση» της κυρίαρχης στην χώρα μας φαιοκόκκινης κουλτούρας και της επιρροής της στα εγχώρια τηλεοπτικά πλυντήρια εγκεφάλων.

Ένας μικρός αριθμός εταιριών, που ανέδειξαν ένα μικρόνα στο αξίωμα του Προέδρου των Η.Π.Α., χωρίς αναστολές, χωρίς λογική, χωρίς να λογαριάζουν ούτε την αυτοσυντήρηση της παγκοσμιοποίησης τους, προσπαθούν σε κατάσταση υστερίας να αυξήσουν την εξουσία τους και τα κέρδη τους, με την εξαθλίωση των ανθρώπων (φτώχεια, πόλεμοι, ναρκωτικά).

Συγχρόνως προσπαθούν να εξοντώσουν τις ανταγωνίστριες εταιρίες, φέρνοντας τις εσωτερικές τους αντιθέσεις σε εκρηκτικό σημείο. Σύνθημά τους: «Drink your fill and thirst for more» (πιες μέχρι σκασμού και δίψα για περισσότερα). Γι' αυτό ακόμη και η Wall Street αντιδρά στον πόλεμο. Έτσι: απαγορεύουν στους λαούς να αποφασίζουν για την τύχη τους, θεωρώντας αρμόδιους τη «διεθνή κοινότητα», δηλ. τους εαυτούς τους.

Καταργούν ακόμη και τη δική τους (καπιταλιστική) νομιμότητα, ακόμη και στις Η.Π.Α. (οικονομικά σκάνδαλα, εκλογικές αλχημείες, ανταγωνισμός). Απαξιώνουν τον Ο.Η.Ε. και το Ν.Α.Τ.Ο., που οι ίδιοι με πολύ κόστος και κόπο δημιούργησαν, καθώς και τον κυριότερο σύμμαχο τους, την Ε. Ε. . Θέτουν σε δοκιμασία παραδοσιακές τους συμμαχίες τόσο στη Δύση (Ευρώπη) όσο και στην Ανατολή (Αραβες).

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι συνέπειες των εξελίξεων αυτών είναι γνωστές. Επιβλήθηκαν κανόνες «άγριου» καπιταλισμού με τη συρρίκνωση των κρατικών δαπανών, το ξεπούλημα των κρατικών επιχειρήσεων, την καταλήστευση του εθνικού πλούτου, την υπερχρέωση, την κατάργηση των εργατικών δικαιωμάτων και την επάνοδο σε εργασιακές σχέσεις του μεσαίωνα.

1. Η ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σημαντική επίδραση στο εμπόριο και στην παγκόσμια οικονομική και πολιτισμική εξέλιξη άσκησε και εξακολουθεί να ασκεί, η πολυεθνική επιχείρηση. Η πολυεθνική επιχείρηση, δηλαδή μια επιχείρηση, που με τη μορφή άμεσης επένδυσης, έχει οικονομικές μονάδες εγκατεστημένες σε περισσότερες από μία χώρες, εμφανίσθηκε στη δεκαετία 1950 και σύντομα εξελίχθηκε σε οικονομικό, πολιτικό και πολιτισμικό παράγοντα. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις έγιναν στόχος έντονης κριτικής από την αρχή της εμφάνισής τους. Κατά την πρώτη περίοδο της δραστηριοποίησής τους, μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, κατηγορήθηκαν ότι αποτελούν μέσο για τη συνέχιση της αποικιοκρατίας και τη λεηλασία των πλουτοπαραγωγικών πηγών των χωρών του τρίτου κόσμου, όργανο πολιτικής παρέμβασης στις εσωτερικές υποθέσεις των μη αναπτυγμένων χωρών και μηχανισμό στήριξης και ενδυνάμωσης μιας διεφθαρμένης άρχουσας τάξης στις χώρες αυτές. Στη συνέχεια, κατηγορήθηκαν ότι στρεβλώνουν την οικονομία της φιλοξενούσας χώρας, της στερούν κεφάλαια, που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξή της, εμποδίζουν την πρόσβασή της στη νέα τεχνολογία και προωθούν πολιτισμικά πρότυπα, που είναι επιζήμια για τον πολιτισμό και την ευημερία της. Στη δεκαετία 1980, υποστηρίχθηκε η άποψη, ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, με τον υπερεθνικό χαρακτήρα της συγκρότησης και των εκρών τους, την ομογενοποίηση των προτύπων οργάνωσης και διοίκησης, την πολιτισμική ομογενοποίηση των στελεχών τους και την έντονη προώθηση καταναλωτικών προτύπων σε παγκόσμια κλίμακα, διαβρώνουν και αποδυναμώνουν το κράτος, προωθούν τον καταναλωτισμό και την υλική αντίληψη του πολιτισμού και στερούν από την κοινωνία τη δυνατότητα αυτοδύναμης πολιτισμικής ανάπτυξης. Στις αιτιάσεις αυτές προστέθηκαν στη δεκαετία 1990, νέες, σύμφωνα με τις οποίες, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις συντελούν σημαντικά στην προώθηση ενός παγκόσμιου ελιτισμού και μιας παγκόσμιας επιβολής, που βασίζονται στην πολιτισμική χειραγώγηση, στην

επικοινωνία και στον έλεγχο της γνώσης και των δυνατοτήτων.

Το παγκόσμιο σύστημα της καπιταλιστικής οικονομίας, κεντρικά στοιχεία του οποίου ήταν ο διεθνής καταμερισμός εργασίας , σε ένα πολυεθνικό διεθνές περιβάλλον και στόχος του, η συνεχής συσσώρευση κεφαλαίου.

2. ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ, Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Σήμερα, το οργανωμένο έγκλημα υπάρχει και δρα υπερεθνικά και μετέχει στην παγκόσμια οικονομία με παράνομες δραστηριότητες, με νόμιμες επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται από παράνομο χρήμα και με τη συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή του στο διεθνές κεφάλαιο και στις διεθνείς χρηματαγορές, ενώ επίσης , συντηρεί και διαχειρίζεται μια εκτεταμένη παράλληλη οικονομία. Το οργανωμένο έγκλημα επηρεάζει σημαντικά, με τις παράνομες και τις νόμιμες δραστηριότητες του, την οικονομία και τη διαμόρφωση των μακροοικονομικών μεγεθών, τοπικά και παγκόσμια, ελέγχει σε σημαντικό βαθμό, την οικονομία ορισμένων χωρών ή περιοχών της γης , επηρεάζει τον ανταγωνισμό, μεταβάλλει ουσιωδώς τους όρους της οικονομικής διαδικασίας και ασκεί συμβολική επιρροή, που οδηγεί σε πολλαπλή αμφισβήτηση της επίσημης οικονομικής οργάνωσης. Οι οικονομικές ροές του οργανωμένου εγκλήματος και οι επιπτώσεις τους δεν έχουν ακόμη μελετηθεί επαρκώς, εξαιτίας κυρίως, μιας υποκριτικής λογικής της κοινωνίας αλλά και των αντικειμενικών δυσχερειών ενός τέτοιου εγχειρήματος, ήδη όμως, η εμπειριστατωμένη προσέγγισή τους έχει καταστεί απαραίτητη.

Η παγκόσμια δημογραφική, οικονομική και πολιτισμική εξέλιξη και η μεγάλη ανάπτυξη της επικοινωνίας έχουν συντελέσει στη σημαντική αύξηση της μετανάστευσης στον κόσμο και στη βαθμιαία ανάδειξή της σε σημαντικό παράγοντα για την οικονομική και κοινωνική εξέλιξη. Η μετανάστευση οφείλεται κυρίως σε λόγους οικονομικούς και πολιτικούς, η μεγάλη όμως πλειοψηφία των μεταναστών, είναι οικονομικοί πρόσφυγες. Από τις αρχές της δεκαετίας 1980, ο αριθμός των μεταναστών άρχισε να αυξάνεται ραγδαία, η δε μεταναστευτική ροή εντάθηκε στη δεκαετία 1990, ήδη δε, περισσότεροι από επτά εκατομμύρια άνθρωποι ετησίως, εγκαταλείπουν τη χώρα τους και αναζητούν ασφάλεια η καλύτερη τύχη, σε άλλες χώρες.

Η μετανάστευση διευρύνει τη συνολική κλίμακα της οικονομίας και συμβάλλει στην αύξηση του ακαθάριστου προϊόντος.

3. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η παγκοσμιοποίηση, με την ανάδειξη νέων , παγκόσμιων, οικονομικών υποκειμένων

και ενός υπερεθνικού οικονομικού πλαισίου, έχει ήδη αποδυναμώσει σημαντικά την εθνική οικονομία, ως έννοια και ως οντότητα, έχει δυσχεράνει τη διαχείρισή της από την κρατική εξουσία και για ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες, έχει ήδη καταστήσει δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ εθνικής και παγκόσμιας οικονομίας. Αντίθετα, αυξάνεται συνεχώς η δυνατότητα των ατόμων, των πολυεθνικών επιχειρήσεων, των χρηματαγορών και της υπερεθνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, να επηρεάζουν τόσο την παγκόσμια οικονομία όσο και την οικονομία των χωρών, όπως επίσης, αυξάνεται γενικότερα, ο ρόλος και η σημασία του ιδιωτικού τομέα έναντι του κρατικού, ο οποίος συρρικνώνεται συνεχώς, ενώ περιορίζεται και η δυνατότητα του να παρεμβαίνει στην οικονομία ή να ρυθμίζει κυρίαρχα τομείς που έχουν οικονομικό ενδιαφέρον. Η οικονομία είναι σήμερα οργανωμένη σε παγκόσμια βάση, όπως και η οικονομική δραστηριότητα, που είναι έντονα υπερεθνική, το δε υπερεθνικό οικονομικό υποκείμενο και το δίκτυο επικοινωνίας, αποτελούν κεντρικά στοιχεία της σύγχρονης οικονομικής οργάνωσης, στην οποία, ο ρόλος της επικοινωνίας είναι θεμελιακός.

Οι υπερεθνικές επιχειρήσεις είναι ελάχιστες, οι επενδύσεις δεν κατανέμονται παγκόσμια, αλλά πραγματοποιούνται αποκλειστικά σε ορισμένες περιοχές της γης, ενώ αντί της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας.

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, το κράτος μετατρέπεται βαθμιαία σε διοικητικό μηχανισμό τοπικής διαχείρισης, διασφάλισης του θεσμικού και υλικού πλαισίου, που είναι απαραίτητο για τη λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας και τη δραστηριοποίηση των υποκειμένων της και σε εκφραστή μίας παγκόσμιας τάξης, ενώ το έθνος, σημαντικά αποψιλωμένο από το στοιχείο της κοινής προσπάθειας και της κοινής προοπτικής, αποδυναμώνεται και απαξιώνεται λειτουργικά και συμβολικά.

4. ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το περιβάλλον αποτελεί ένα άλλο ζήτημα που απασχολεί τον κόσμο, συνεχώς περισσότερο. Τα προβλήματα του περιβάλλοντος, συναρτώνται κυρίως με την αύξηση του πληθυσμού της γης και την ανάπτυξη και επηρεάζουν σημαντικά, όχι μόνο την ίδια τη ζωή και το μέλλον της γης αλλά και την οικονομία. Η ανταγωνιστικότητα, τα ιδιαίτερα οικονομικά συμφέροντα οι οικονομικές επιπτώσεις της περιβαλλοντικής έντασης και το κόστος αποκατάστασης και προστασίας του περιβάλλοντος, αποτελούν κεντρικά στοιχεία της οικονομικής διάστασης του προβλήματος, μεταξύ περιβάλλοντος και οικονομικού συμφέροντος.

Ο πληθυσμός της γης έχει σχεδόν τριπλασιασθεί στη διάρκεια των τελευταίων εξήντα ετών και ήδη, πλησιάζει τα έξι δισεκατομμύρια κατοίκους, με προοπτική να φθάσει τα δέκα δισεκατομμύρια κατοίκους, μέχρι το έτος 2050. Η ραγδαία αυτή αύξηση του πληθυσμού της γης, σε συνδυασμό με την επιδίωξη συνεχώς μεγαλύτερων ρυθμών ανάπτυξης, εξαντλούν τα όρια αντοχής του γήινου

περιβάλλοντος, καταστρέφουν ζωτικούς μηχανισμούς της φύσης και προκαλούν μία σειρά από σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, με αλυσιδωτές επιπτώσεις. Περαιτέρω, η ανομοιογενής δημογραφική εξέλιξη στις διάφορες περιοχές της γης και ειδικότερα, η σχεδόν μηδενική αύξηση του πληθυσμού στις αναπτυσσόμενες χώρες, έναντι υψηλών ρυθμών αύξησης του στις μη αναπτυσσόμενες και η αυξανόμενη μετανάστευση, δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα στο περιβάλλον ή εντείνουν τα ήδη υπάρχοντα.

Εκτός όμως από την αύξηση του πληθυσμού της γης και τα προβλήματα που αυτή δημιουργεί, η αντίληψη της συνεχούς αύξησης της παραγωγής και της κατανάλωσης, η χωρίς φραγμούς επιδίωξη των στόχων αυτών, η χρησιμοποίηση τεχνολογίας και μεθόδων παραγωγής, που εντείνουν την ανάληψη φυσικών πόρων και την επιβάρυνση του περιβάλλοντος, ο ανταγωνισμός του κέρδους και γενικότερα, ο πολιτισμός της τεχνολογίας και της κατανάλωσης, έχουν διαταράξει σοβαρά τη σχέση ανθρώπου και γήινου περιβάλλοντος και αποτελούν σοβαρή πηγή προβλημάτων για το περιβάλλον.

Κύρια προβλήματα του περιβάλλοντος είναι σήμερα, η απαξίωση του εδάφους και η ερημοποίηση, η αποδάσωση και ιδιαίτερα η καταστροφή των τροπικών δασών, η μόλυνση της ατμόσφαιρας, το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η καταστροφή του στρώματος του όζοντος.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Η αρχή της νέας χρονιάς και συγχρόνως της νέας χιλιετίας, βρίσκει την ανθρωπότητα σε μια κρίσιμη καμπή της πορείας της, πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής. Μετά τα γεγονότα των τελευταίων ετών, δεν αφήνουν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για το μέλλον.

Η ειρήνη, μετά το β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν έχει εδραιωθεί. Εξαρτάται και καθορίζεται από τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα των ισχυρών. Οι τοπικοί πόλεμοι, εξακολουθούν να δημιουργούν ανθρώπινα θύματα, όχι μόνο για σήμερα, αλλά και για το μέλλον, από την επίδραση των τοξικών ουσιών που περιέχουν τα όπλα. Οι καταστρεπτικοί αυτοί τοπικοί πόλεμοι, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν οφείλονται στην πολεμική διάθεση των λαών, αλλά στην εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων, πολιτικών και οικονομικών, της διεθνούς οικονομικής ολιγαρχίας.

Η παγκοσμιοποίηση πολιτική και οικονομική, έχει βασικό στόχο την αποδυνάμωση και τελική κατάργηση του εθνικού κράτους. Η πολιτική εξουσία των εθνικών κυβερνήσεων υποβαθμίζεται προοδευτικά, με απώτερο σκοπό την πλήρη υποταγή στην κεντρική εξουσία της Ε.Ε.

Αλλά και οικονομική παγκοσμιοποίηση θα έχει δυσμενείς επιδράσεις στις οικονομίες των μικρών και των πτωχότερων κρατών. Οι μεγάλες πολυεθνικές θα ελέγχουν τις ελάχιστες τοπικές αναπτυξιακές μονάδες που θα αντέξουν στον άνισο ανταγωνισμό. Θα γίνονται πλουσιότεροι οι λίγοι, ενώ οι περισσότεροι θα παραμείνουν στο κοινωνικό περιθώριο.

Με μια τέτοια κοινωνία αρχίζει η νέα χιλιετία. Σ' αυτή την κοινωνία όπου η ανεργία θα αυξάνει, η κατάργηση των συνόρων θα δημιουργεί κύματα οικονομικών και πολιτικών προσφύγων που θα αλλοιώνουν τη φυλετική και εθνική ταυτότητα, ενώ θα αυξάνουν και την εγκληματικότητα.

Η εμφάνιση και προώθηση της έννοιας της παγκοσμιοποίησης στη δεκαετία του '80 και η έναρξη της υλοποίησής της στη δεκαετία του '90 πρόβαλε επίσης ένα μεγάλο αριθμό ανησυχητικών προβλημάτων που καθιστούν μια εξόχως σοβαρή απειλή για τις δομές του παραδοσιακού έθνους-κράτους.

Ο υπερπληθυσμός στις φτωχότερες χώρες είναι πιθανόν να προκαλέσει πολέμους για τους φυσικούς πόρους, να επιδεινώσει τις εθνικές εντάσεις, να συμβάλλει στην κοινωνική αστάθεια και να τροφοδοτήσει τον επεκτατισμό μιας χώρας. Το μεταναστευτικό ρεύμα από τις φτωχότερες και πιο ταραγμένες χώρες της υφελίου προς τις πλουσιότερες και πιο ήσυχες θα προκαλέσει έντονους ρατσιστικούς ανταγωνισμούς. Η επίδραση της πληθυσμιακής έκρηξης στο οικοσύστημα ίσως απειλήσει τα εθνικά συμφέροντα καθώς η περιβαλλοντική καταστροφή απειλεί την οικονομική ευημερία και την δημόσια υγεία. Το έθνος-κράτος απειλείται ακόμη και από τον νέο διεθνή καταμερισμό παραγωγής και εργασίας. Επιπλέον η διεθνής επανάσταση στο χρηματιστικό τομέα έχει προκαλέσει με το δικό της τρόπο την κυριαρχία του έθνους – κράτους καθώς ένας κόσμος χωρίς σύνορα συνεπάγεται μια κάποια παραίτηση του κράτους από τον έλεγχο πάνω στο νόμισμά του και τη δημοσιονομική πολιτική. Ταυτόχρονα η εξάπλωση της διεθνούς τρομοκρατίας και των ναρκωτικών συντέμνουν εν τέλει στην αμφισβήτηση.

Η προς τα κάτω μετατόπιση του χώρου εξουσίας από το έθνος – κράτος σε μικρότερες ομάδες με ανάπτυξη κυρίως οικονομικών και τεχνολογικών σχέσεων των ομάδων αυτών με αντίστοιχες άλλες εκτός των διακρατικών σχέσεων ενέχει ένα μεγάλο κίνδυνο αποσύνθεσης του παραδοσιακού έθνους και με την πληθυσμιακή πίεση να διογκώνεται, τον αγώνα για τους φυσικούς πόρους να εντείνεται και την επανάσταση στις επικοινωνίες να τροφοδοτεί συχνά τις εθνικές εχθρότητες αντί να δημιουργεί πολίτες του κόσμου, οι προκλήσεις στην εθνική ισχύ μπορούν κάλλιστα να ενταθούν. Καθώς νέες παγκόσμιες απειλές εμφανίζονται οι λαοί στρέφονται ενστικτωδώς στις κυβερνήσεις τους για να βρουν λύσεις.

Μόνο το έθνος σήμερα εγγυάται την ελευθερία των πολιτών του, διότι τα έθνη έχουν πολίτες ενώ η παγκοσμιοποίηση θέλει υπηκόους και καταναλωτές. Και ελευθερία υπάρχει μόνο όταν υπάρχουν επιλογές για τον λαό και τους πολίτες. Η παγκοσμιοποίηση θέλει :ελεγχόμενα έθνη, ελεγχόμενους πολίτες, ελεγχόμενη γνώση, ελεγχόμενες αγορές, ομοιογενοποίηση –τυποποίηση ανθρώπων και πολιτισμών.

ΤΟ ΕΘΝΟΣ – ΚΡΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Αγορά και έθνος – κράτος δεν είναι δύο αλληλοαποκλειόμενες έννοιες. Αντίθετα, στην ιστορική πορεία συγκρότησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, το έθνος – κράτος αποτέλεσε κρίσιμο θεσμικό – πολιτικό εργαλείο.

Χωρίς τις μεγάλες εθνοκρατικές παρεμβάσεις, χωρίς τη συγκρότηση των εθνών – κρατών, με ό,τι αυτό συνεπάγονταν (δασμολογική πολιτική, φορολογική και δημοσιονομική πολιτική, νομοθετικό πλαίσιο, διπλωματία, γραφειοκρατία και εθνικός στρατός) δεν μπορούσαν να υπάρξουν εθνικές αγορές, άρα και παγκόσμιες. Η συγκρότηση των εθνών – κρατών αποτέλεσε το πλαίσιο προστασίας και αναφοράς για τις δυνάμεις της αγοράς και η πρωταρχική συσσώρευση κεφαλαίου απόκτησε αντίστοιχη εθνική ιθαγένεια. Η τάση διεθνοποίησης που χαρακτηρίζει τη λειτουργία του κεφαλαίου, οι εξαγωγές κεφαλαίων, η επέκταση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής – φαινόμενα που πήραν στην ιμπεριαλιστική φάση του καπιταλισμού πολύ μεγάλη έκταση– δεν αναίρεσαν αυτή τη σχέση.

Αντίθετα, το ιμπεριαλιστικό έθνος – κράτος στάθηκε το πιο αποφασιστικό όργανο προώθησης, περιφρούρησης και επέκτασης των συμφερόντων κάθε ιμπεριαλιστικού κεφαλαίου ξεχωριστά. Ο τερατώδης οικονομικός, πολιτιστικός και προπαντός στρατιωτικός μηχανισμός των ιμπεριαλιστικών εθνών – κρατών (το παράδειγμα του αμερικάνικου στρατιωτικού βιομηχανικού συμπλέγματος είναι χαρακτηριστικό) επιβεβαιώνει ότι ο ρόλος του έθνους – κράτους σαν κρίσιμου θεσμικού – πολιτικού εργαλείου του καπιταλισμού, αναβαθμίστηκε στην ιμπεριαλιστική του φάση.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΘΝΟΣ

Το κράτος έθνος αποτέλεσε στη νεότερη περίοδο την αναγκαία ιστορική βάση μέσα στην οποία συγκροτήθηκαν οι σύγχρονες κοινωνίες με βάση την έλλογη, ελεύθερη και δημοκρατική έκφραση της βούλησης των πολιτών. Το κράτος - έθνος συνδέεται με τα όρια της επικράτειας, ενός φυσικού προστατευόμενου χώρου, μέσα στην οποία επιτελούνται οι κοινωνικές και οικονομικές λειτουργίες και ταυτόχρονα διαμορφώνεται η συνείδηση μιας κοινής ιστορικής - πολιτιστικής ταυτότητας. Όμως η κλασική αυτή προσέγγιση παρακάμπτεται σήμερα από τη λειτουργία των υπερεθνικών οικονομικών και επικοινωνιακών σχέσεων που διαμορφώνονται σε παγκόσμιο επίπεδο και οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργίες και τις δομές του σύγχρονου κράτους - έθνους. Οι ισχυροί προστατευτικοί φραγμοί, τους οποίους ύψωναν τις περασμένες δεκαετίες τα ισχυρά βιομηχανικά κράτη, προκειμένου να προωθήσουν τη δική τους οικονομική

ανάπτυξη, καταρρέουν σήμερα και δίνουν τη θέση τους σε παγκόσμια δίκτυα οικονομικών ανταλλαγών.

α) Η δημιουργία υπερεθνικών θεσμών, όπως αυτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και μεγάλων περιοχών οικονομικών ανταλλαγών (NAFTA κ.λπ.) αλλά και η συμφωνία της GATT, που καθορίζει τους όρους του ελεύθερου εμπορίου, αποδεικνύουν ότι το κάθε κράτος - έθνος δεν μπορεί να αναλυθεί και να κατανοηθεί ως αυτόνομη μονάδα. Αντίθετα, είναι απαραίτητη η ένταξή του στο πλαίσιο των ευρύτερων οικονομικών σχέσεων, μέσα στις οποίες λειτουργεί ως οικονομία και ως κοινωνική δομή. Πάντως η συγκρότηση οικονομικών ζωνών συνεργασίας και ενοποίησης σε περιφερειακή βάση συνιστά ένδειξη ότι η δυναμική της διεθνοποίησης οριοθετείται σε περιφερειακή κλίμακα με βάση όχι τόσο την αρχή της παγκοσμιοποίησης όσο εκείνη της γειτνίασης. Η παγκόσμια χώρο - χρονική ενοποίηση διασπάται στην πράξη σε επί μέρους χωρικές ενότητες που θεμελιώνονται σε ιδιαίτερα εθνικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά.

β) Παρατηρείται τελικά μια διπλή κίνηση που ανασυγκροτεί σε νέα βάση το κράτος - έθνος.

- Ενσωμάτωση του εθνικού χώρου στο πεδίο υπερεθνικών οργανισμών ή παγκόσμιου χαρακτήρα οικονομικών δομών.
- Διάσπαση του εθνικού - κοινωνικού χώρου και σύνδεση ορισμένων κοινωνικών ομάδων με παγκόσμιου τύπου δίκτυα χρηματιστικά, επικοινωνιακά, πληροφορικά.

γ) Το πολυεθνικό κεφάλαιο μετακινείται από το κράτος - έθνος σε άλλο κράτος - έθνος. Στηρίζεται όμως πάντα σ' ένα εθνικό νομικό πλαίσιο, σ' ένα σύστημα εθνικών υποδομών και εθνικών οικονομικών και φορολογικών όρων και, βέβαια, σ' ένα εγχώριο εργατικό δυναμικό. Δεν έχει συνεπώς καθηλωθεί το κράτος - έθνος γενικά αλλά οι κρατικοί μηχανισμοί ενεργοποίησης και προσαρμογής των εθνικών κοινωνιών απέναντι στους οικονομικούς μηχανισμούς των διεθνών αγορών. Τα εργαλεία κρατικής παρέμβασης, όπως η νομισματική και η δημοσιονομική πολιτική απενεργοποιούνται με αποτέλεσμα οι ασθενέστερες ιδιαίτερα εθνικές οικονομίες να στερούνται των σταθεροποιητικών μηχανισμών που διέθεταν κατά την περίοδο του κεύσσιανού κράτους.

Μέσα από τις διαδικασίες αυτές τροποποιείται ο ιστορικός ρόλος που διαδραμάτιζε παραδοσιακά το κράτος - έθνος. Το κάθε κράτος- έθνος αναδιοργανώνεται και αναζητεί το νέο ρόλο και τη θέση του μέσα στο παγκόσμιο σύστημα.

Διαμορφώνεται συνεπώς μια συστηματικού χαρακτήρα σχέση μεταξύ (εθνικού) συστήματος και (υπερεθνικού) περιβάλλοντος. Η λειτουργική διαφοροποίηση στο εσωτερικό του συστήματος οδηγεί σε αποδυνάμωση παραδοσιακών υποσυστημάτων (π.χ. κοινωνικές πολιτικές) αλλά και σε πλευρική διασύνδεση άλλων υποσυστημάτων με ομόλογα υποσυστήματα που ανήκουν στο περιβάλλον του συστήματος (π.χ. γνωστικά ή οικονομικά στοιχεία).

δ) Σ' αυτό τον καταμερισμό ρόλων και ισχύος διαμορφώνονται νέες διακρίσεις μεταξύ των ανεπτυγμένων και των υπό ανάπτυξη κρατών. Αποκρυσταλλώνονται παγκόσμια τρεις "ζώνες" ανάπτυξης που περιλαμβάνουν τη Βόρεια Αμερική, τη Δυτική Ευρώπη και την περιοχή Ασίας - Ειρηνικού. Οι υπερεθνικοί οικονομικοί μηχανισμοί διαχωρίζουν τελικά τον πλανήτη σε τρεις πανίσχυρους και συνεκτικούς "πόλους", ενώ οι υπόλοιπες χώρες - ειδικά οι αφρικανικές - περιθωριοποιούνται και αποκλείονται από τα αναπτυγμένα οικονομικά δίκτυα και από τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό.

Στην Ανατολική Ασία π.χ. το κράτος - έθνος έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη και στην οικονομική ανάπτυξη της Κίνας, της Κορέας, της Ταϊβάν. Γενικότερα σ' εκείνες τις περιοχές όπου καταρρέει το εθνικό κράτος, είτε λόγω της παλιάς αποικιοκρατικής δομής είτε εξ αιτίας του οικονομικού ανταγωνισμού, - στον οποίο δεν μπορούν να ανταποκριθούν οι χώρες αυτές - , παρατηρούμε ότι τίθεται ως κύριο πρόβλημα η ενίσχυση του νομικού πλαισίου και των εθνικών χαρακτηριστικών και δομών προκειμένου να συγκροτηθεί το κράτος - έθνος ως εθνική βιώσιμη "μονάδα" στο παγκόσμιο πεδίο του ανταγωνισμού.

Στις αναπτυγμένες χώρες της Δύσης οι εθνικές κυβερνήσεις αναλαμβάνουν επιτελικό ρόλο. Προωθούν διακρατικές συμφωνίες προς όφελος των εθνικών τους επιχειρήσεων - με χρήση της "οικονομικής" διπλωματίας - και παράλληλα προχωρούν σ' ένα τύπο επενδύσεων που αποκαλούνται "άυλες" επενδύσεις: Πρόκειται για επενδυτικές δραστηριότητες στην παιδεία, στο ανθρώπινο κεφάλαιο, σε υποδομές επικοινωνιακών και νέων ενεργειακών δικτύων.

Οι ταχύτερες ροές κεφαλαίων, τα δίκτυα των μέσων επικοινωνίας, η αποδιοργάνωση των παραδοσιακών μορφών παραγωγής προϊόντων και των σχέσεων εργασίας δεν έχουν μόνο σημαντικές επιπτώσεις στο "εσωτερικό" των αναπτυγμένων χωρών. Παράλληλα, διαμορφώνουν μια νέα παγκόσμια "γεωγραφία" για τα έθνη και τους λαούς προσδιορίζοντας από τη μια πλευρά τις περιοχές του πλούτου και της ανάπτυξης και από την άλλη τις "ζώνες" του αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης της φτώχειας. Κοινωνικές ομάδες που διαφοροποιούνται στο εσωτερικό ενός συγκεκριμένου κράτους - έθνους διαμορφώνονται σε τμήματα ενός παγκόσμιου οικονομικού - τεχνολογικού "χώρου", ενώ ταυτόχρονα άλλες κοινωνικές ομάδες περιθωριοποιούνται ή αποσυντίθενται. Παρατηρούμε συνεπώς δύο παράλληλες και ταυτόχρονα αντίθετες κινήσεις: Ο κατακερματισμός των κοινωνικών σχέσεων και των παραδοσιακών κοινωνικών δομών στο εθνικό επίπεδο συνοδεύεται από μια παράπλευρη διαδικασία επανασύνδεσης σε υπερεθνικό επίπεδο. Η σύνδεση αυτή επιτυγχάνεται μέσα από τα οικονομικά, τεχνολογικά και επικοινωνιακά δίκτυα που διαμορφώνονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Μεγάλες "περιοχές" του πλανήτη μας, ενσωματώνονται σ' αυτά τα παγκόσμια δίκτυα μέσα από διαδικασίες οικονομικών και κοινωνικών κρίσεων. (Χώρες του πρώην Ανατολικού Συνασπισμού, Άπω Ανατολή, Λατινική Αμερική). Παράλληλα περιθωριοποιούνται και αποκλείονται πολυάριθμες κοινωνικές ομάδες, χώρες, ακόμα και ολόκληρες περιοχές του πλανήτη μας (Αφρική).

ε) Στα πλαίσια του Κράτους - Έθνους οργανώνεται όχι μόνο ο γεωγραφικός / θεσμικός χώρος αλλά και ο χρόνος. Στο παραδοσιακό κράτος - έθνος διαμορφώνεται ένα στεγανό πεδίο ιδιαίτερα μεταξύ Κρατών που έχουν διαφορά γεωγραφικού μήκους και πλάτους. Οριοθετείται χώρο - χρονικά ένα σταθερό χρηματοπιστωτικό και βιομηχανικό πλαίσιο εργασίας. Κράτος - έθνος, Χώρος, Χρόνος, συγκροτούν ιστορικά το ευρύτερο αυτόνομο πλαίσιο της σχέσης Κεφαλαίου - Εργασίας. Η διάλυση αυτού του τριπτύχου, ο κατακερματισμός του εθνικού χώρου και η ενοποίηση τμημάτων του σε υπερεθνική κλίμακα - ως τόπου παραγωγικής δραστηριότητας - η αλλαγή της σημασίας του Χρόνου (τμήματα παραγωγής σε πολλές χώρες - 24ωρη βάση εργασίας) που μεταβάλλεται σε συνεχή χρόνο παραγωγής διαμορφώνει ένα νέο τύπο ένταξης και αναγωγής της ανθρώπινης παραγωγικής εργασίας στο Χρόνο και στο Χώρο. Συνέπεια της νέας αυτής χώρο- χρονικής αναγωγής είναι η ενίσχυση του βαθμού Ελευθερίας και Ισχύος του πόλου Ιδιοκτησίας / Κεφαλαίου έναντι του βαθμού Ελευθερίας της Εργασίας. Η ελευθερία διακίνησης κεφαλαίων υπερβαίνει κάθε είδους πολιτικό-κοινωνικά ή οικονομικά εμπόδια. Ο πόλος της Εργασίας αντίθετα παραμένει στα όρια του εθνικά θεσμοθετημένου Χώρου. Αποθεσμοποιείται με τον τρόπο αυτό η σχέση Κεφαλαίου - Εργασίας. Το Κέντρο των αποφάσεων και της οικονομικό-παραγωγικής διαχείρισης κινείται και μετακινείται ελεύθερα στο χώρο-χρονικό πλαίσιο. Στην πολυδιασπασμένη παραγωγικά και χώρο-χρονικά διαδικασία το Κέντρο αυτό δεν εντάσσεται σε υποχρεωτικούς κανόνες. Η αποδέσμευση του Κεφαλαίου από το πλαίσιο των πολιτικό-θεσμικών κανόνων που ισχύουν στο Κράτος-Έθνος οδηγεί την Πολιτική σε απώλεια της παρεμβατικής της ισχύος και σε κρίση. Η λαϊκή κυριαρχία καθίσταται τυπική. Οι πολίτες επιλέγουν πολιτικές εξουσίες που υποτάσσονται στους όρους των οικονομικών μηχανισμών προκειμένου να διατηρήσουν μερίδια της πολιτικής εξουσίας. Προκύπτει με τον τρόπο αυτό ένας ιδιόρρυθμος καταμερισμός ευθυνών: Η οικονομική στρατηγική και οι επενδυτικές επιλογές θεωρούνται αποκλειστικές αρμοδιότητες του πολυεθνικού ή χρηματιστικού Κεφαλαίου. Αντίθετα η άσκηση πολιτικής κοινωνικής προστασίας και απασχόλησης θεωρείται αποκλειστική ευθύνη της Εθνικής Πολιτικής Εξουσίας. Αποτέλεσμα του ανισοσκελούς αυτού καταμερισμού είναι να οδηγείται η Πολιτική σε αναξιοπιστία λόγω της συρρίκνωσης των κοινωνικών πολιτικών το δε Κεφάλαιο να καλείται ως "Σωτήρας" να πραγματοποιήσει επενδύσεις στον εθνικό χώρο, έστω και με επαχθείς όρους, τόσο για την εγχώρια εργατική δύναμη όσο και για τους πόρους της εθνικής οικονομικής δομής.

ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Σήμερα, κάτω από την επίδραση μιας συνολικής εξέλιξης του κόσμου, οι έννοιες του έθνους και του εθνικισμού αποδυναμώνονται και συρρικνώνονται.

Η αποδυνάμωση και η τάση υπέρβασης του έθνους αποτελούν επιδίωξη σχεδιασμών επιβολής, που προωθούνται παγκόσμια με διάφορες μεθοδεύσεις, ένα μεγάλο μέρος των οποίων είναι επικοινωνιακές και πολιτισμικές. Το κράτος έχει χάσει μεγάλο μέρος της κυριαρχίας του, αφού δεν είναι πια σε θέση να ρυθμίζει κυρίαρχα την οικονομική δραστηριότητα και να επηρεάζει καθοριστικά την οικονομική εξέλιξη, η βούλησή του ετεροπροσδιορίζεται θεσμικά ή αντικειμενικά, σε συνεχώς περισσότερες περιπτώσεις.

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, το έθνος αποδυναμώνεται λειτουργικά και συμβολικά, ενώ το κράτος συρρικνώνεται και διατηρείται, ως διοικητικός μηχανισμός άσκησης τοπικής εξουσίας και ως μονάδα παγκόσμιας συνεργασίας κατά της βίας και της εγκληματικότητας, που ενδέχεται να αποκτήσουν ασυνήθιστη έκταση, κάτω από τις συνθήκες που διαμορφώνονται. Το κράτος μετατρέπεται σε μηχανισμό τοπικής διαχείρισης και σε έκφραση μιας παγκόσμιας τάξης, δεν έχει το μονοπώλιο της εξουσίας ούτε το μονοπώλιο της βίας και δεν αποτελεί πια τη νομική υπόσταση του έθνους ούτε εκφραστή της πολιτικής βούλησης των πολιτών του. Τα άτομα εντάσσονται πολιτισμικά σε ευρύτερα, υπερεθνικά πλαίσια, το δε έθνος –κράτος δυσχεραίνεται, περισσότερο, στη διασφάλιση της εθνικής ταυτότητας.

Η αντίληψη του κόσμου ως ενιαίου, η ραγδαία ανάπτυξη της επικοινωνίας και η αύξηση, των υπερεθνικών ροών, αποσυνδέουν το χώρο από το έθνος, δημιουργούν μία παγκόσμια ενιαιοποίηση και οδηγούν σε αδυναμία συγκρότησης εθνικής ταυτότητας, σε διακοπή της ανάπτυξης εθνικής συλλογικής μνήμης και σε υπέρβαση του έθνους, ως συμβολικής πραγματικότητας, ως λειτουργικής οντότητας, ως πλαισίου επικοινωνίας και ως παράγοντα αλληλεγγύης. Τα σύνορα καταρρέουν θεσμικά και πολιτισμικά, στη σκέψη και στη καθημερινή πρακτική, το κράτος συρρικνώνεται, η πολιτική εξουσία αμφισβητείται, η πολιτική ιδεολογία αποσυντίθεται, ο πατριωτισμός διαβρώνεται, οι πολίτες των εθνικά συγκροτημένων κοινωνιών μεταβάλλονται σε άτομα, ενώ τα πρότυπα ζωής και συμπεριφοράς ομογενοποιούνται, όπως η αντίληψη των ανθρώπων και ιδιαίτερα όσων ανήκουν σε νεότερες γενιές. Όλα αυτά, οδηγούν σε αποδυνάμωση και τελικά, σε υπέρβαση της έννοιας του έθνους.

ΕΘΝΟΣ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Ένα από τα ερωτήματα που κυριαρχούν από την περασμένη δεκαετία, είναι κατά πόσο μέσα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης θα υπάρξει υπέρβαση των εθνικών κρατών και σταδιακή αντικατάστασή τους από πολυεθνικές και πολυπολιτισμικές κρατικές οντότητες. Το πρότυπο έθνους που προβάλλεται διεθνώς μέσα από τη διαδικασία παγκοσμιοποίησης είναι το Αμερικανικό. Οι Αμερικανοί προσπαθούν να επιβάλουν διεθνώς το δικό τους πρότυπο παρακάμπτοντας το γεγονός ότι η δημιουργία των Η.Π.Α. στηρίχθηκε εκ γενετής στον πολυεθνικό και

πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, αφού δημιουργήθηκαν από μετανάστες.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης έχει αρχίσει να προκαλεί μία διαφοροποίηση ακόμα και σε παραδοσιακά εθνικά κράτη. Το γεγονός αυτό δε δικαιώνει τις ανωτέρω προβλέψεις. Η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και της Γιουγκοσλαβίας απέδειξε το αντίθετο, τη δυναμική επάνοδο του εθνικισμού και την επιβεβαίωση του έθνους κράτους. Μετά την κατάρρευση των παραδοσιακών αυτοκρατοριών και της αποικιοκρατίας, η Σοβιετική Ένωση και η Γιουγκοσλαβία ήταν δύο κλασικές απόπειρες για την υποχρεωτική ένταξη εθνών σε υπερεθνικές κρατικές οντότητες.

Ο 20^{ος} αιώνας σφραγίστηκε από την ίδρυση νέων εθνικών κρατών και όλα δείχνουν ότι αυτή η τάση θα παραμείνει κυρίαρχη. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαδικασία ενοποίησης της Γηραιάς Ηπείρου, όμως, είναι μία τελειώς διαφορετική υπόθεση, η οποία επιβεβαιώνει ότι μόνον εάν τα έθνη αποκτήσουν το δικό τους κράτος μπορούν στη συνέχεια να συμμετάσχουν εθελοντικά στη διαμόρφωση μιας πολυεθνικής κοινότητας.

Σχετικά με την Ευρώπη, το ζήτημα του έθνους-κράτους εμφανίζεται περίπλοκο επειδή τα σημαντικότερα έθνη της δυτικής και κεντρικής Ευρώπης είναι, με πλανητικά μέτρα, μεσαίες δυνάμεις, δηλαδή δυνάμεις οι οποίες ούτε μπορούν να μείνουν στο περιθώριο των διεθνών εξελίξεων ούτε να διατηρήσουν τη θέση τους αυτοδύναμα η καθεμιά (πολύ λιγότερο αν η καθεμιά στραφεί εναντίον των υπολοίπων). Οι δυνάμεις αυτές συνειδητοποιούν τη νέα κατάσταση πραγμάτων βαθμιαία μόνον, επειδή παλιές νοοτροπίες τις εμποδίζουν να συλλάβουν τις πλανητικές πλέον διαστάσεις των προβλημάτων και επειδή εν μέρει ακόμα ζουν από τα τεράστια αποθέματα της ιμπεριαλιστικής εποχής. Όσο διαρκούσε αυτή η εποχή, ο ανταγωνισμός των μεγάλων ευρωπαϊκών εθνών μεταξύ τους δεν εμπόδισε την οικουμενική επικράτηση της Ευρώπης – απεναντίας μάλιστα ο ανταγωνισμός ωθούσε προς την επέκταση προκειμένου ο καθένας να μην υστερήσει σε σχέση με την επέκταση των ανταγωνιστών του.

Η κατάσταση αυτή, που κράτησε πάνω από τέσσερις αιώνες, άλλαξε τώρα διπλά: μειώνεται τόσο το ειδικό (οικονομικό, δημογραφικό, γεωπολιτικό) βάρος της Ευρώπης όσο και η κοσμοϊστορική σημασία των ενδοευρωπαϊκών ανταγωνισμών. Ο πλανήτης δεν ομαδοποιείται πλέον γύρω από τον άξονα των ανταγωνισμών αυτών, παρά τα ευρωπαϊκά έθνη υποχρεώνονται τώρα να ομαδοποιηθούν ενόψει των πλανητικών ανταγωνισμών. Αυτό ερμηνεύει το γεγονός ότι οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί πόλεμοι ήταν δυνατοί επειδή η Ευρώπη κυριαρχούσε στον κόσμο, σήμερα είναι αδύνατοι επειδή η Ευρώπη έπαυσε να είναι η κινητήρια δύναμη της παγκόσμιας ιστορίας.

Επιπλέον, επειδή η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από εθνικά κράτη, δεν μπορεί να μετατραπεί σε ένα χωνευτήριο εθνοτήτων και πολιτισμών, όπως οι Η.Π.Α. Όσοι ονειρεύονται ένα είδος υπερεθνικού ομοιογενοποιημένου Ευρωπαίου, δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να υπονομεύουν το ιστορικό πείραμα που συντελείται

στην Ευρώπη. Η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα σε αυτό το πείραμα και σε όλα τα προηγούμενα είναι ότι τώρα τα εθνικά κράτη παραχωρούν τμήματα της κυριαρχίας τους εθελοντικά και στη βάση μίας δημοκρατικής διαδικασίας, ακριβώς επειδή δεν υπάρχει εθνική αλλοτρίωση. Για να καταστεί το έθνος-κράτος ξεπερασμένο, η συλλογική οντότητα θα πρέπει να διευρυνθεί και να επιλέξει μίαν άλλη μορφή οργάνωσης της πολιτικής μονάδας. Όμως, πάντοτε θα υπάρχουν και θα δρουν συλλογικές οντότητες με σκοπό να διασφαλίσουν για τον εαυτό τους πλεονεκτική θέση στον αγώνα κατανομής - εκτός και αν καταστεί περιττή κάθε πολιτική οργάνωση, κάτι που στο παρόν ιστορικό στάδιο φαίνεται ουτοπία. Οι οικονομιστές φιλελεύθεροι, που προσδοκούν κάτι τέτοιο, θα όφειλαν να δουν πιο συνολικά την ιστορική πραγματικότητα κι όχι μόνο με οικονομικούς όρους.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Η δημιουργία διεθνών οικονομικών συνασπισμών οδηγεί στην κατάργηση των εθνικών συνόρων και δημιουργούνται νέες περιφερειακές αγορές μεταξύ των κρατών.

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Η παγκόσμια ενοποίηση των αγορών επιβάλλει τη διεθνή Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (G.A.T.T.), η οποία ισχύει από το 1995, μετά την επιτυχία των διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης. Ο στόχος της G.A.T.T. και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε., W.T.O.) είναι η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου και των συναλλαγών. Εκτός από τις 135 χώρες που είναι είδη μέλη του Π.Ο.Ε., περιμένουν και άλλες 30 για να γίνουν δεκτές. Η συμφωνία G.A.T.T. προβλέπει τη σταδιακή μείωση ή κατάργηση δασμών, ώστε να γίνεται η ελεύθερη διακίνηση του εμπορίου. Η συμφωνία G.A.T.T. προβλέπει τη σταδιακή παγκόσμια εναρμόνιση των προδιαγραφών, των προτύπων και των κανόνων που ισχύουν για την παραγωγή και τη χρήση των προϊόντων.

Οι επιπτώσεις της απελευθέρωσης στη διεθνή οικονομία είναι τεράστιες. Και γίνονται όλο και μεγαλύτερες με την είσοδο νέων μελών στο Π.Ο.Ε., οι επιπτώσεις στις επιχειρήσεις. Από την μια οι επιχειρήσεις θα έχουν ανεμπόδιστη πρόσβαση σε παγκόσμιες αγορές από την άλλη όμως θα έχουν παγκόσμιο ανταγωνισμό.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές βρίσκονται σε εντυπωσιακό στάδιο ολοκλήρωσης με την παγκοσμιοποίηση, γίνεται ελεύθερη διακίνηση των κεφαλαίων. Ο καθένας μπορεί να επενδύει σε διεθνείς αγορές χωρίς περιορισμό, να συνάψει δάνειο στο νόμισμα της προτίμησής του σε οποιαδήποτε τράπεζα του κόσμου, να αντλήσει κεφάλαια για την ανάπτυξη της επιχείρησής του μέσω χρηματιστηρίου της προτίμησής του.

ΦΘΗΝΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Τα φθηνά μεταφορικά μέσα επιτρέπουν σήμερα σε πολλές επιχειρήσεις να αυξήσουν θεαματικά τη γεωγραφική εμβέλεια των προϊόντων τους. Ακόμη και των ευπαθών φρέσκων τροφίμων. Η μείωση του μεταφορικού κόστους οφείλεται στις τεχνολογικές καινοτομίες και έτσι τα οφέλη είναι σημαντικά.

Η ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Ο σημαντικότερος διαμορφωτής της παγκοσμιοποίησης και της νέας οικονομίας είναι η νέα τεχνολογία, που επιτρέπει τη στιγμιαία και φθηνή διακίνηση τεράστιων ποσοτήτων πληροφορήσης σε ολόκληρο πλανήτη.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ένας επιπλέον παράγοντας που επιταχύνει την παγκοσμιοποίηση είναι και η παγκοσμιοποίηση της γλώσσας. Η κύρια γλώσσα της παγκοσμιοποίησης είναι η αγγλική, η οποία αλλοιώνει συντακτικά, γραμματικά και λεξιλογικά τη χρήση των εθνικών γλωσσών, μέσα από την τηλεόραση, τον κινηματογράφο, τις διεθνείς συναλλαγές, από την τεχνολογία, το διαδίκτυο, μέσα από το επιχειρηματικό μάνατζμεντ.

Η αγγλική γλώσσα αποτελεί σήμερα τη γλώσσα της διεθνούς επικοινωνίας αλλά και μέσο μεταφοράς γνώσης και πολιτισμού, η δε παγκοσμιοποίηση και ο πολιτισμός της τεχνολογίας και της επικοινωνίας, αυξάνουν τη σημασία της και της προσδίδουν ηγεμονικό χαρακτήρα.

ΟΙ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Οι πολυεθνικές εταιρίες είναι οι κατεξοχήν φορείς της παγκοσμιοποίησης, αυτές επιζητούσαν και προωθούσαν την παγκοσμιοποίηση. Είναι εξαπλωμένες παντού και είναι οι πρώτες που αντιλαμβάνονται τις εξελίξεις και τις αλλαγές, τις προσκλήσεις και τις ευκαιρίες, συνεπώς είναι οι πρώτες που δρουν και αντιδρούν. Από αυτές αντλούν και οι υπόλοιπες επιχειρήσεις του κόσμου τα παραδείγματα, τα πρότυπα, το μάνατζμεντ, επίσης από αυτές ξεκινούν όλες οι αλλαγές.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο πολιτισμός διαμορφώνεται σήμερα, είναι μαζικός και τεχνολογικός και επιβάλλεται με διάφορες μεθοδεύσεις, ενώ η αγορά έχει καταστεί ιδεολογία και σύστημα παραγωγής πολιτισμού. Ο πολιτισμός αποτελεί σήμερα ισχυρότατο παράγοντα συσπείρωσης των ανθρώπων, κρίσιμο στοιχείο της παγκόσμιας τάξης και των διεθνών σχέσεων και μέσο παγκόσμιας επιβολής, η επιδίωξη της οποίας είναι έντονη στο σημερινό κόσμο.

Ως πολιτισμός έχει καθιερωθεί να θεωρείται ο συνολικός τρόπος ζωής, ο τρόπος σκέψης, η αντίληψη, η οργάνωση και το σύστημα αξιών ενός λαού, μιας κοινωνίας ή μιας ανθρώπινης κοινότητας. Ως πολιτισμός θεωρούνταν ειδικότερα, η διαδικασία και η παραγωγή της διάνοησης και της τέχνης, που για ορισμένους, αποτελούν την κύρια ή και τη μόνη έκφραση του πολιτισμού. Ο πολιτισμός προσδιορίζει το σύνολο σχεδόν της ανθρώπινης δραστηριότητας και των ανθρώπινων σχέσεων, επηρεάζει την κοινωνική ζωή και την ταυτότητα του προσώπου, διαμορφώνει τους θεσμούς, το υλικό περιβάλλον και την οργάνωση του κόσμου, προσδιορίζει τις αξίες, την αντίληψη και την αισθητική. Ο πολιτισμός αποτελεί σύστημα σκέψης και επικοινωνίας, αφορά πρώτιστα στην ίδια την ζωή και είναι η υπόθεση των πολλών. Ο πολιτισμός είναι προϊόν της πνευματικής και ηθικής διάστασης του ανθρώπου, περιλαμβάνει την υλική, κοινωνική και θεσμική οργάνωση, την ηθική και πνευματική καλλιέργεια και την παραγωγή της διάνοησης και της τέχνης, συνίσταται σε μια εξελικτική σχέση του ανθρώπου με τη φύση, τους άλλους ανθρώπους και το άγνωστο και αντιδιαστέλλεται προς την ανθρώπινη φύση, χωρίς να είναι απαραίτητα αντίθετος σ' αυτήν.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του σύγχρονου εποχής είναι η μετανεωτερικότητα και η παγκοσμιοποίηση, στη διαμόρφωση της οποίας συνέβαλαν αποφασιστικά η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η εξέλιξη της επικοινωνίας, η εξέλιξη του δυτικού πολιτισμού και του καπιταλισμού, η δημογραφική εξέλιξη και άλλοι παράγοντες. Η σύγχρονη πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από την αντίληψη και οργάνωση του κόσμου, ως ενιαίου όλου και την παγκόσμια επιβολή ενός κατασκευασμένου πολιτισμού.

Ο πολιτισμός σήμερα διαμορφώνεται εξωκοινωνικά. Είναι κατασκευασμένος και μαζικός, τεχνολογικός, υλιστικός, αντιπνευματικός και αντιανθρωπιστικός, ενώ στην παραγωγή, διάδοση και επιβολή του συμβάλλουν σημαντικά τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και η σύγχρονη τεχνολογία. Η παγκόσμια κυριαρχία της αγοράς και η επιβολή της αποτελεί κεντρική κατεύθυνση του σύγχρονου πολιτισμού, κεντρικά χαρακτηριστικά του οποίου είναι η ιδεολογικοποίηση προτύπων ζωής και συμπεριφοράς, η εμπορευματοποίηση, ένας έντονος ατομισμός, ωφελιμισμός και ηδονισμός, η προώθηση και η κυριαρχία του επιφανειακού, του εφήμερου και του αντιηρωικού. Σήμερα, οι αξίες αποδυναμώνονται και βαθμιαία ξευτελίζονται, οι αρχές εξαλείφονται και μόνο η επιδίωξη του κέρδους και της επιβολής διατηρείται.

Ο τόπος και ο χώρος αποπροσωποποιούνται και χάνουν τη συμβολική αξία τους, τα σύνορα καταρρέουν, θεσμικά και πολιτισμικά, στην σκέψη και στην

καθημερινή πρακτική, το έθνος αποδυναμώνεται συμβολικά και απαξιώνεται λειτουργικά, οι διαχωρισμοί και η διαφορετικότητα αμβλύνονται και αναπτύσσεται ένας πολυπολιτισμικός εθισμός, ενώ οι κοινωνίες μετασχηματίζονται, με βάση νέα πρότυπα και νέα λογική. Οι κοινωνίες και οι χώρες δεν προσδιορίζονται πια τοπικά, αλλά παγκόσμια, ορισμένες μεγάλες πόλεις έχουν εξελιχθεί σε αυτοδύναμες οικονομικές και πολιτισμικές οντότητες, άμεσα ενταγμένες στο παγκόσμιο σύστημα.

Σήμερα ο πολιτισμός είναι προϊόν της αγοράς, της επικοινωνίας και της επιδίωξης επιβολής, η εμπορευματοποίηση επεκτείνεται, ενώ ο κατακερματισμός της κοινωνίας, η αποδυνάμωση των θεσμών, η αποσύνθεση των ιδεολογιών και η μεταβολή των αξιών, οδηγούν σε πολιτισμούς μικρών ομάδων.

Για τον Roland Robertson, η παγκοσμιοποίηση έχει πρώτιστα πολιτισμική διάσταση, που συνίσταται στην ανάπτυξη μιας παγκόσμιας συνείδησης και συνδυάζεται με τη συνεχώς αυξανόμενη υλική αλληλεξάρτηση. Αυτή η συμπίεση του κόσμου και η ένταση της συνειδητοποίησής του ως όλου, οδηγούν στην ανάπτυξη μιας ολιστικής αντίληψης, ενός παγκόσμιου υπερεθνικού πεδίου και ενός ενιαίου παγκόσμιου συστήματος.

Για τον Anthony Giddens, η παγκοσμιοποίηση είναι συνέπεια του εκσυγχρονισμού και συνίσταται στην εντατικοποίηση των παγκόσμιων κοινωνικών σχέσεων, που συνδέουν απομακρυσμένους τόπους με τέτοιο τρόπο, ώστε, τα όσα συμβαίνουν τοπικά, διαμορφώνονται από όσα συντελούνται πολλά μίλια μακρύτερα και αντίστροφα. Επίσης, υποστηρίζει ότι, ο τοπικός μετασχηματισμός αποτελεί μέρος της παγκοσμιοποίησης, η οποία προσδίδει νέο περιεχόμενο στη νεωτερικότητα και ιδιαίτερα στον καπιταλισμό, την επιτήρηση, τη στρατιωτική τάξη και την εκβιομηχάνιση.

Για τον David Harvey, η παγκοσμιοποίηση είναι αποτέλεσμα της συμπίεσης του χρόνου, που οδηγεί σε εκμηδενισμό του χώρου. Η διαδικασία αυτή της συμπίεσης και αναδιοργάνωσης του χωροχρόνου, εντάσσεται στη μετανεωτερικότητα, ενισχύεται από την ανάπτυξη της τεχνολογίας και οδηγεί στην παγκοσμιοποίηση.

Υπάρχουν και η μαρξιστική προσέγγιση της παγκοσμιοποίησης, η θεωρία των παγκόσμιων κινδύνων, οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και οι προσεγγίσεις της παγκόσμιας οικονομίας.

Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι μόνο οικονομική, πολιτισμική και οργανωτική, αλλά είναι και πολιτική. Ο πολιτισμός αποκτά άμεση πολιτική διάσταση και λειτουργία, η πολιτική δεν εκφράζεται μόνο με όρους αλλά και ως περιεχόμενο του πολιτισμού.

Η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση, που για ορισμένους έχει ως αποτέλεσμα τη μίξη πολλών πολιτισμών και τη δημιουργία ενός νέου και για άλλους, την καταστολή των πολιτισμών, τη συρρίκνωσή τους και την επιβολή ενός κατασκευασμένου πολιτισμού, μπορεί να προσεγγισθεί είτε ως ένα στάδιο επέκτασης και αναπροσαρμογής του καπιταλισμού είτε ως διαδικασία διαμόρφωσης μιας νέας παγκόσμιας κοινωνικής και πολιτισμικής πραγματικότητας. Η παγκοσμιοποίηση

επιχειρεί να ελέγξει και να προσδιορίσει την πολιτισμική εξέλιξη και καταδικάζει τους πολιτισμούς σε ασφυξία.

Η γλώσσα, η θρησκεία, η τέχνη, η κοινωνική οργάνωση και επικοινωνία, η οικονομική οργάνωση, η υλική οργάνωση και υποδομή, η επιστήμη και η τεχνολογία, η σχέση με το περιβάλλον, η ιδεολογία, η αισθητική, ο τρόπος ζωής και το σύστημα αρχών και αξιών αποτελούν βασικά στοιχεία του πολιτισμού.

Η αγγλική γλώσσα αποτελεί σήμερα τη γλώσσα της διεθνούς επικοινωνίας αλλά και μέσο μεταφοράς γνώσης και πολιτισμού, η παγκοσμιοποίηση και ο πολιτισμός της τεχνολογίας και της επικοινωνίας, αυξάνουν τη σημασία της και της προσδίδουν ηγεμονικό χαρακτήρα. Η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας, μέχρι σήμερα, ως ξένη γλώσσα, είχε χρηστικό χαρακτήρα και δεν γινόταν με κίνητρο τη γλωσσική και πολιτισμική ενσωμάτωση. Παρ' όλα αυτά, η αγγλική γλώσσα, θύμα και η ίδια της παγκοσμιοποίησης, ενώ καθιερώνεται παγκόσμια, ως γλώσσα διεθνούς επικοινωνίας, χάνει την αυθεντικότητά της, αποξενώνεται από τις γνήσιες πολιτισμικές πηγές της, δέχεται παγκόσμιες επιρροές και γίνεται φορέας ενός πολιτισμού, που ελάχιστη σχέση έχει με τον αυθεντικό αμερικανικό ή αγγλικό πολιτισμό. Η παγκόσμια εξάπλωσή της οφείλεται στην παγκόσμια ισχύ της Αγγλίας παλαιότερα και των Η.Π.Α. σήμερα. Κατά τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται παγκόσμια η εκμάθηση ξένων γλωσσών, που ανήκουν σε διάφορους πολιτισμούς.

Η θρησκεία αποτελεί σύστημα αξιών, τρόπος ζωής και συμπεριφοράς και συμβάλλει στη συγκρότηση και εξέλιξη της κοινωνίας και του πολιτισμού. Η παγκοσμιοποίηση ενισχύει την καθολικότητα και αποδυναμώνει τις βεβαιότητες της θρησκευτικής ιδιαιτερότητας, και η παγκόσμια κοινότητα περιλαμβάνει τους πάντες και είναι ανεκτική στη διαφορετικότητα. Επίσης η παγκοσμιοποίηση ενισχύει τη θεολογική προσέγγιση του κόσμου και της παγκόσμιας τάξης. Η παγκοσμιοποίηση για ορισμένους, αποδυναμώνουν σημαντικά τη θρησκεία και οδηγούν στην απώλεια της, ενώ υπάρχει η τάση υπερθρησκευτικής αναζήτησης του θεού. Για άλλους αντίθετα, η εποχή μας δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανανέωση και την ενίσχυση της πνευματικής και της δημόσιας επιρροής της θρησκείας, για τους υποστηρικτές της άποψης αυτής, η θρησκεία ευνοείται από την παγκοσμιοποίηση.

Η θρησκεία και ο πολιτισμός αποτελούν θεμελιώδη φαινόμενα του ανθρώπινου βίου, ουσιαστικά διαφορετικά μεταξύ τους, ενίοτε όμως και αλληλοεξαρτώμενα. Ο πολιτισμός αναφέρεται στο "εδώ", η θρησκεία στο "εδώ", ενδοκόσμιο, αλλά και στο "επέκεινα", υπερκόσμιο. Το ότι η θρησκεία αποτελεί πανανθρώπινο φαινόμενο θεμελιώνεται από τα πορίσματα της Ανθρωπολογίας και Προϊστορίας. Η υπερβατικότητα που προσφέρει η θρησκεία καθησυχάζει την υπαρξιακή αγωνία του ανθρώπου. Η ανθρώπινη προσπάθεια όταν έχει οντολογική θεμελίωση τότε το παρόν περιχωρεί το αιώνιο και οι θείες ενέργειες δεν καταργούν τον κόσμο αλλά τον αλλοιώνουν, τον μεταμορφώνουν.

Η θρησκεία ενσωματώθηκε και έγινε συνδημιουργός της ιστορίας για τους εξής λόγους: α) ανταποκρίνεται στα εσωτερικά αιτήματα του ανθρώπου, β) βρίσκει απαντήσεις για το βαθύτερο νόημα της ζωής και της ιστορίας μια μεταφυσική στηριγμένη στην ελπίδα, γ) ριζώνει στο ασυνείδητο του ανθρώπου και μέσα από τη

φιλοσοφική και ψυχολογική προσέγγιση βρίσκεται ως συγγενής και έμφυτη στην ανθρώπινη φύση και συμπαραγωγός του πολιτισμού και δ) σχετίζεται ως πολυδύναμο σύστημα δοξασιών, πεπιοθήσεων, βιωμάτων, αξιών και ήθους με το Υπερβατικό, Ιερό, Άγιο και επηρεάζει την ανθρώπινη ύπαρξη και κοινωνία.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση, την αποδυνάμωση και υπέρβαση του κράτους, την κυριαρχία της αγοράς και της τεχνολογίας, την παγκόσμια οικονομική αλληλεξάρτηση, τον καθοριστικό ρόλο της επικοινωνίας στην αντίληψη, οργάνωση και λειτουργία του κόσμου, μια ουσιώδη μεταβολή του πολιτισμού και ανάδειξη του σε καθοριστικό παράγοντα της παγκόσμιας εξέλιξης, την επιδίωξη κεντρικής διαχείρισης του κόσμου και τις παγκόσμιες απειλές, με σημαντικότερη, την απειλή για το περιβάλλον.

Σήμερα, οι αγορές παγκοσμιοποιούνται, όπως άλλωστε και οι δυνάμεις της αγοράς, ενώ είναι σαφής η διαφοροποίηση στην παγκόσμια κατανομή εργασίας, που γίνεται κυρίως, με βάση τα οικονομικώς δρώντα υποκείμενα παρά με βάση τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές. Παράλληλα με την παγκοσμιοποίηση, έχει αναπτυχθεί και η περιφερειακή οργάνωση του εμπορίου, που αποτελεί ένα ακόμη χαρακτηριστικό της εποχής μας. Η παραγωγή και το εμπόριο συγκεντρώνονται σήμερα, σε τρεις κυρίως γεωγραφικές περιοχές, τη Βόρειο Αμερική, τη Δυτική Ευρώπη και την Άπω Ανατολή και Νοτιοανατολική Ασία, με εμφανή τάση δυναμικής ανάπτυξης της τελευταίας.

Η παγκοσμιοποίηση συνίσταται στην ενιαία θεώρηση και οργάνωση του κόσμου, είναι αποτέλεσμα αντικειμενικής εξέλιξης αλλά και επιδίωξης και έχει αιτία πολιτισμικά, ιστορικά και τεχνολογικά. Κυρίως όμως, η παγκοσμιοποίηση είναι αποτέλεσμα έμφυτης ανθρώπινης κλίσης. Η παγκοσμιοποίηση έχει υλική και συμβολική διάσταση, που τελούν σε σχέση αλληλόδρασης και αλληλεξάρτησης. Η υλική της διάσταση συνίσταται στην ενιαία οργάνωση και λειτουργία του κόσμου και στις πραγματικότητες που η ενοποίηση αυτή δημιουργεί, ενώ η συμβολική της διάσταση, συνίσταται στη συνολική αντίληψη του κόσμου, ως ενιαίου όλου και στις συμβολικές υπερβάσεις, στις οποίες οδηγούν, η οργανωτική ενιαιοποίησή του και η συνολική πολιτισμική εξέλιξη.

Κύριες μορφές παγκοσμιοποίησης, η οποία αφορά σε πολύ περισσότερους τομείς, είναι η πολιτισμική, η οικονομική και η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

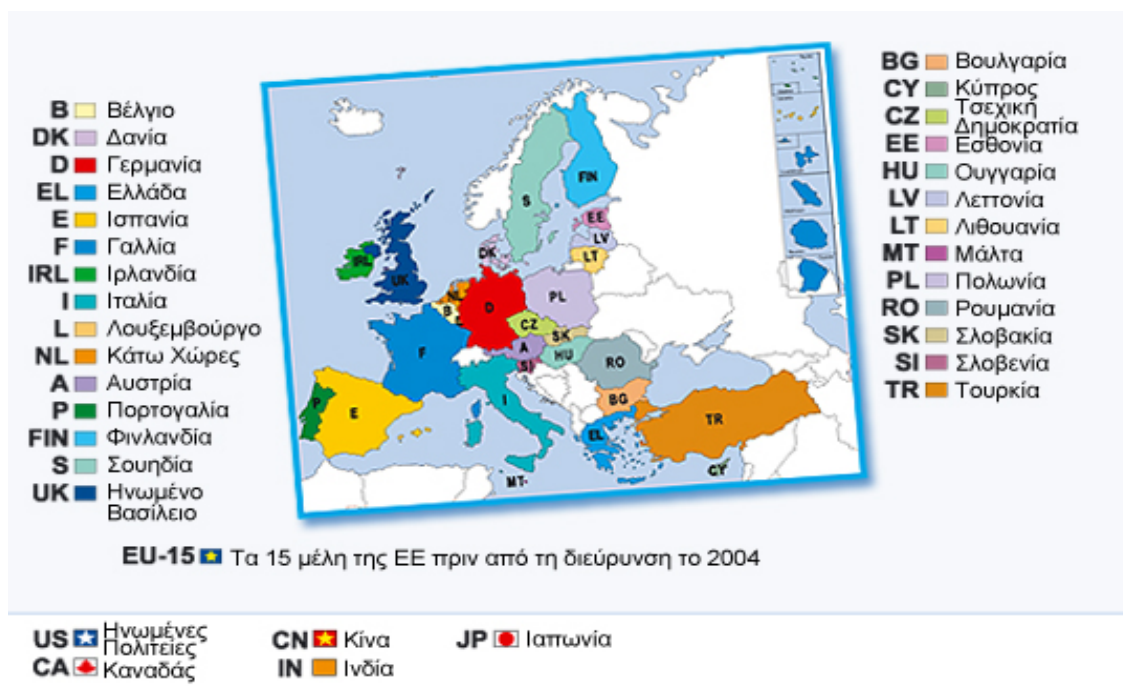
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα της ευρωπαϊκής ηπείρου, από τον Αρκτικό Κύκλο μέχρι τη Μεσόγειο Θάλασσα και από τον Ατλαντικό Ωκεανό μέχρι το Αιγαίο Πέλαγος.

Αν και εξαιρετικά ποικιλόμορφες, οι χώρες που συνθέτουν την Ε.Ε. (τα «κράτη-μέλη» της) δεσμεύονται όλες στις ίδιες θεμελιώδεις αξίες: ειρήνη, δημοκρατία, κράτος δικαίου και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιζητούν να προάγουν τις αξίες αυτές, να οικοδομήσουν και να συμμεριστούν την ευημερία και να ασκήσουν τη συλλογική τους επιρροή ενεργώντας από κοινού στην παγκόσμια σκηνή. Η ενότητα σημαίνει ισχύς, για τα παλιά και τα καινούργια μέλη, μεγάλα και μικρά.

Πάνω από μισό αιώνα, η Ένωση βελτίωσε το επίπεδο ζωής των πολιτών της σε επίπεδα άνευ προηγουμένου. Έχει δημιουργήσει μία ενιαία αγορά χωρίς σύνορα και ένα κοινό νόμισμα, το ευρώ. Αποτελεί κύρια οικονομική δύναμη και παγκόσμιο ηγέτη στην αναπτυξιακή βοήθεια. Τα μέλη της αυξήθηκαν από 6 σε 15 έθνη, και ακόμα δέκα χώρες εντάχθηκαν τον Μάιο του 2004. Ακόμα δύο κράτη ελπίζουν να εισχωρήσουν το 2007. Η διευρυμένη Ε.Ε. των 27 κρατών θα έχει περίπου μισό δισεκατομμύριο πληθυσμό.

Η Ε.Ε. σήμερα αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις, και κυρίως την παγκοσμιοποίηση. Για να γίνει ανταγωνιστικότερη παραμένοντας παράλληλα μια δίκαιη και αλληλέγγυα κοινωνία, η Ε.Ε. πρέπει να επιτύχει να δώσει σε περισσότερους ανθρώπους νέες και καλύτερες δουλειές και να τους προσφέρει νέες δεξιότητες.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Την τελευταία δεκαπενταετία της ιστορίας της ευρωπαϊκής οικοδόμησης σηματοδότησε μια σειρά αναθεωρήσεων των ευρωπαϊκών συνθηκών. Κάθε μία από αυτές είχε καταρτιστεί από μια Διακυβερνητική Διάσκεψη (Δ.Δ.) απαρτιζόμενη από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών. Οι δύο τελευταίες Δ.Δ. που οδήγησαν στην υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ το 1997 και της Συνθήκης της Νίκαιας το 2001, δεν έδωσαν ικανοποιητικές απαντήσεις σε ορισμένα θεσμικά ζητήματα, ωστόσο μείζονος σημασίας προ της διεύρυνσης. Κυρίως δε έπειτα από τη Συνθήκη της Νίκαιας, κατέστη αναγκαία η επιδίωξη θεσμικής μεταρρύθμισης πέραν της απλής προσαρμογής των θεσμικών οργάνων ενόψει της διεύρυνσης.

Για αυτόν τον λόγο η Συνθήκη της Νίκαιας, που οριστικοποιήθηκε πολιτικώς κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας τον Δεκέμβριο του 2000 από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, περιελάμβανε ήδη στη δήλωση για το μέλλον της Ένωσης που προσαρτήθηκε σε αυτήν, τα υπόλοιπα στάδια που έπρεπε να ολοκληρωθούν για την επίτευξη της θεσμικής μεταρρύθμισης.

Η εν λόγω δήλωση προβλέπει συνεπώς την πραγματοποίηση διεξοδικότερου και ευρύτερου διαλόγου για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), την έκδοση δήλωσης κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Λάκεν τον Δεκέμβριο του 2001 που πρέπει να καθορίζει τα θέματα της συζήτησης και τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί για τη μεταρρύθμιση, και τέλος, τη σύγκληση νέας Δ.Δ. το 2004. Από την άλλη, η εν λόγω δήλωση της Νίκαιας που επισυνάπτεται στην τελική πράξη της

Δ.Δ. 2000 περιλαμβάνει ήδη τέσσερα θέματα που θα πρέπει να εξεταστούν στα πλαίσια της θεσμικής μεταρρύθμισης.

Κατά τη σύνοδό του στο Λάκεν τον Δεκέμβριο του 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επέλεξε τη σύγκληση Συνέλευσης ως τη μέθοδο για την επιτυχή διεξαγωγή της μεταρρύθμισης. Η επιλογή του προτύπου της Συνέλευσης σηματοδοτεί μια αλλαγή πορείας όσον αφορά τις αναθεωρήσεις των συνθηκών και εκφράζει τη βούληση να εγκαταλειφθούν οι συνεδριάσεις κεκλεισμένων των θυρών στις οποίες συμμετέχουν μόνον οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων. Η σύγκληση της εν λόγω Συνέλευσης αποτελεί θεσμική καινοτομία, παρότι η Συνέλευση που κατήρτισε τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είχε κατά κάποιον τρόπο δημιουργήσει προηγούμενο. Αποστολή αυτού του νέου είδους οργάνου ήταν να εξασφαλίσει την προετοιμασία της επόμενης Δ.Δ. με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια και μεγαλύτερο εύρος, χάρη στη συμμετοχή των βασικών συμμετεχόντων στη συζήτηση: εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών και των υποψήφιων χωρών, εκπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων, εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και παρατηρητών από την Επιτροπή των Περιφερειών και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων.

Επιπλέον η δήλωση του Λάκεν, μέσω 60 ερωτημάτων που επικεντρώνονται στο μέλλον της Ευρώπης, καθόρισε το περιεχόμενο της συζήτησης με άξονα τέσσερα θέματα:

- καλύτερος καταμερισμός και προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων
- απλούστευση των μέσων
- περισσότερη δημοκρατία, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (δημοκρατική νομιμότητα και διαφάνεια των θεσμικών οργάνων, ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων, διαδικασία λήψης αποφάσεων και λειτουργία των θεσμικών οργάνων σε μια διευρυμένη Ένωση)
- πορεία προς ένα Σύνταγμα για τους ευρωπαίους πολίτες (απλούστευση και αναδιάταξη των Συνθηκών, ενσωμάτωση του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων και ενδεχόμενη θέσπιση συνταγματικού κειμένου).

Η δήλωση του Λάκεν προέβλεπε ότι το τελικό έγγραφο που θα κατάρτιζε η Συνέλευση θα συμπεριλάμβανε «είτε διάφορες εναλλακτικές λύσεις, με καταγραφή της υποστήριξης που συγκέντρωσε καθεμία, είτε συστάσεις σε περίπτωση συναίνεσης». Από την άλλη, συμφωνήθηκε ότι ο Πρόεδρος της Συνέλευσης θα παρουσίαζε προφορική έκθεση σχετικά με την πρόοδο των εργασιών σε κάθε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Τέλος, προβλεπόταν ήδη ότι το τελικό κείμενο θα αποτελούσε αφετηρία για τις συζητήσεις της Δ.Δ. που θα λάμβανε, εν τέλει, τις οριστικές αποφάσεις.

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΝΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ.

Η ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σχεδιάστηκε για να μπορεί να αποτραπεί η επανάληψη ενός παρόμοιου αιματηρού και καταστροφικού πολέμου. Η ιδέα αυτή διατυπώθηκε για πρώτη φορά από τον Γάλλο υπουργό Εξωτερικών Robert Schuman σε ομιλία του στις 9 Μαΐου 1950. Η ημερομηνία αυτή, η οποία θεωρείται η γενέθλιος ημερομηνία της σημερινής Ε.Ε., γιορτάζεται κάθε χρόνο σαν Ημέρα της Ευρώπης.

ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία εμπνέεται από τη βούληση των πολιτών και των κρατών της Ευρώπης να χτίσουν ένα κοινό μέλλον. Τα κράτη μέλη εκχωρούν αρμοδιότητες στην Ένωση για να επιτύχουν τους κοινούς τους στόχους, ενώ αυτή συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών που στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων αυτών και ασκεί τις αρμοδιότητες που της θέτει το Σύνταγμα.

Η διατύπωση που έχει υιοθετήσει η Συνέλευση είναι συνταγματικής φύσεως διότι «το Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωπαϊκή Ένωση» ενώ, στις τρέχουσες συνθήκες, τα «Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη» είναι εκείνα που ιδρύουν την Ένωση και την Κοινότητα μεταξύ τους.

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Μετά το πέρας των συνομιλιών, τα μέλη της Συνέλευσης εξέφρασαν την επιθυμία τους να παράσχουν σύμβολα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο σχέδιο του Συντάγματος. Το ζήτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί από την Διακυβερνητική Διάσκεψη. Τα σύμβολα της Ένωσης είναι :

- η σημαία της Ένωσης, που παριστά έναν κύκλο δώδεκα χρυσών αστεριών σε φόντο κυανού χρώματος

- ο ύμνος της Ένωσης, που προέρχεται από την «Ωδή στη Χαρά» της Ενάτης Συμφωνίας του Λούντβιχ Βαν Μπετόβεν
- το έμβλημα της Ένωσης, που είναι «Ενότητα στην πολυμορφία»
- το νόμισμα της Ένωσης, το ευρώ
- η 9η Μαΐου, που εορτάζεται σε όλη την Ένωση ως η Ημέρα της Ευρώπης, εις μνήμη της δήλωσης του Robert Schuman που είναι ο εμπνευστής του σχεδίου της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Χωρίς να δημιουργεί νέα σύμβολα, η πρόταση της Συνέλευσης χρησιμοποιεί εκ νέου τα σύμβολα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία είναι γνωστά στους πολίτες, προσδίδοντάς τους συνταγματικό κύρος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι δραστηριότητες της Ε.Ε. είναι: Αλιεία ,Ανάπτυξη ,Ανθρώπινα δικαιώματα, Ανθρωπιστική βοήθεια ,Ανταγωνισμός, Απασχόληση και κοινωνική πολιτική ,Απάτη, Ασφάλεια των τροφίμων ,Γεωργία ,Δημόσια υγεία ,Διεύρυνση ,Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις ,Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Νεολαία ,Ενεργειακή πολιτική, Εξωτερικές σχέσεις ,Εξωτερική πολιτική και ασφάλεια ,Εξωτερικό εμπόριο, Επιχειρήσεις ,Έρευνα και Καινοτομία ,Εσωτερική αγορά ,Θεσμικά θέματα, Καταναλωτές ,Κοινωνία της πληροφόρησης ,Μεταφορές ,Οικονομικά και νομισματικά θέματα ,Οπτικοακουστικός τομέας ,Περιβάλλον ,Περιφερειακή πολιτική ,Πολιτισμός, Προϋπολογισμός ,Τελωνεία ,Φορολογία .

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ ΜΙΣΟ ΑΙΩΝΑ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, στην οικοδόμηση ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, δημιούργησε το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ και ενίσχυσε τη φωνή της Ευρώπης στον κόσμο.

- *ΕΥΡΩ – ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ*

Το 1992, η Ε.Ε. αποφάσισε τη δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (Ο.Ν.Ε.), με τη θέσπιση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος η διαχείριση του οποίου έχει ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το ενιαίο νόμισμα -το ευρώ- έγινε πραγματικότητα την 1η Ιανουαρίου 2002, όταν τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα ευρώ αντικατέστησαν τα εθνικά νομίσματα στις 12 από τις 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία και Φινλανδία).

Το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα καθιστά ευκολότερα τα ταξίδια και τη σύγκριση των τιμών και παρέχει ένα σταθερό περιβάλλον για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, δίνοντας ώθηση στην ανάπτυξη και στην ανταγωνιστικότητα.

- *ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ*

Μπορείτε να ταξιδέψετε, να σπουδάσετε και να εργαστείτε σε οποιοδήποτε από τα 15 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμείτε, εφόσον είστε πολίτης της Ε.Ε. Η Ε.Ε. καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για την επέκταση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, ως ένα θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών, και για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω εθνικότητας.

Μπορείτε να ταξιδέψετε προς τα περισσότερα κράτη μέλη της Ε.Ε. χωρίς να έχετε μαζί σας διαβατήριο και χωρίς ελέγχους στα σύνορα. Μπορείτε να αγοράσετε οτιδήποτε και να το πάρετε μαζί σας, με ορισμένες ελάχιστες εξαιρέσεις.

Η Ε.Ε. δεν αποφασίζει την ύλη που διδάσκεται στα σχολεία, αλλά επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι οι τίτλοι σπουδών και τα επαγγελματικά σας προσόντα θα αναγνωρίζονται σε άλλες χώρες της Ε.Ε. Η Ε.Ε. καταβάλλει προσπάθειες για να εξασφαλίσει στον καθένα πρόσβαση στις δυνατότητες μάθησης, τόσο στη χώρα καταγωγής, όσο και στο εξωτερικό, μέσω εταιρικών σχέσεων και προγραμμάτων ανταλλαγών, καθώς και με την κατάργηση των γραφειοκρατικών εμποδίων. Πάνω από ένα εκατομμύριο νέοι έχουν επωφεληθεί από τα προγράμματα της Ε.Ε., όπως το πρόγραμμα "Ερασμος", για τη συνέχιση των σπουδών τους και την προσωπική τους εξέλιξη σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

- *ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ*

Ο πόλεμος μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. είναι τώρα αδιανόητος χάρη στην ενότητα που έχει οικοδομηθεί μεταξύ τους κατά τα τελευταία πενήντα έτη. Με δεδομένη την επιτυχημένη αυτή εμπειρία, η Ε.Ε. συμμετέχει όλο και περισσότερο ενεργά στη διατήρηση της ειρήνης στις γειτονικές χώρες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί την πρόληψη των συγκρούσεων. Η Ε.Ε. αποτελεί

τον μεγαλύτερο χορηγό οικονομικής βοήθειας σε τόπους που δοκιμάζονται από ταραχές παγκοσμίως. Διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη διαδικασία τόσο διατήρησης όσο και αποκατάστασης της ειρήνης και αναλαμβάνει την υλοποίηση προγραμμάτων που συμβάλλουν στην επιτυχή εφαρμογή των αρχών του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.

Προκειμένου να καταστεί δυνατό για τα κράτη μέλη της να μιλούν με μια φωνή διεθνώς, η Ε.Ε. αναπτύσσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και προωθεί τη συνεργασία σε θέματα άμυνας.

- *ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ*

Όλοι θέλουμε να ζούμε σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας. Ορισμένες αιτίες αναταραχών που ίσως απειλούν την καθημερινή μας ζωή στον τόπο όπου ζούμε έχουν διεθνείς ρίζες και για το λόγο αυτό, οι ευρωπαϊκές χώρες καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους. Η διεθνής τρομοκρατία, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, η τοξικομανία, η σωματεμπορία και η παράνομη εκμετάλλευση γυναικών για πορνεία αποτελούν μερικά από αυτά τα προβλήματα. Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. είναι αποφασισμένα να καταπολεμήσουν αυτές τις μάστιγες με τη θέσπιση κοινών κανόνων και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών, των τελωνειακών και των δικαστικών αρχών.

Η Ε.Ε. διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στον τομέα της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης. Η Ε.Ε. εγγυάται το σεβασμό του δικαιώματος αναζήτησης ασύλου. Ταυτόχρονα όμως τα κράτη μέλη της Ε.Ε. συντονίζουν τις πολιτικές τους για τους πρόσφυγες και καταβάλλουν προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος στη ρίζα του μέσω της καταπολέμησης της φτώχειας και της πρόληψης συγκρούσεων στα κράτη από τα οποία οι πρόσφυγες ενδεχομένως να επιθυμούν να φύγουν.

- *ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΣΥΝΟΡΑ: ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ*

Η εξασφάλιση της απασχόλησης στην Ευρώπη και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αποτελούν κύριους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ευρωπαϊκή βιομηχανία δεν θα μπορέσει να προσφέρει περισσότερες θέσεις εργασίας αν δεν υπάρχουν οι κατάλληλες οικονομικές συνθήκες. Αυτές ακριβώς τις συνθήκες προσπαθεί να εξασφαλίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς, χωρίς σύνορα, και με την ύπαρξη ενός ενιαίου νομίσματος, του ευρώ, η Ε.Ε. έχει δώσει ήδη μια σημαντική ώθηση στο εμπόριο και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Έχει συμφωνηθεί μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, η οποία στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης και στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Οι αυριανές θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν μέσω της έρευνας, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης, καθώς και μέσω της προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος, της προσαρμοστικότητας στις νέες μεθόδους εργασίας και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών για όλους.

Ένα τρίτο του συνολικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. διατίθεται για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, τα οποία στοχεύουν στην ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια πιο ισόρροπη κατανομή της ευημερίας στην Ευρώπη.

- *ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ*

Σε έναν κόσμο ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων, η Ε.Ε. στηρίζει όλο και περισσότερο την ευρωπαϊκή έρευνα, προκειμένου να επιτευχθεί ένα επίπεδο επιστημονικής αριστείας. Σε διάφορους τομείς που καλύπτουν το σύνολο της σύγχρονης τεχνολογίας, η Ε.Ε. χρηματοδοτεί ερευνητικά, πανεπιστημιακά και βιομηχανικά σχέδια.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την επίτευξη συγκεκριμένων κοινωνικών και οικονομικών στόχων, όπως η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Οι προτεραιότητες της Ε.Ε. στον τομέα της έρευνας περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις βιοεπιστήμες, τη νανοτεχνολογία, τη διαστημική έρευνα, την ποιότητα των τροφίμων, την αειφόρο ανάπτυξη και την κοινωνία που βασίζεται στη γνώση.

Η Ε.Ε. προσπαθεί επίσης να δημιουργήσει συνθήκες που θα επιτρέπουν την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας στην καθημερινή μας ζωή. Χάρη στις αποφάσεις της Ε.Ε. για το τεχνικό πρότυπο "GSM" οι Ευρωπαίοι κατέχουν σήμερα ηγετική θέση στην παγκόσμια αγορά, όσον αφορά τη χρήση και την κατασκευή κινητών τηλεφώνων.

- *Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ*

Η ρύπανση δεν σταματά στα εθνικά σύνορα. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος. Πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα στην Ευρώπη δεν θα ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστούν δίχως την κοινή δράση όλων των χωρών της Ε.Ε.

Η Ε.Ε. έχει εκδώσει περισσότερες από 200 οδηγίες για την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη. Οι περισσότερες από τις οδηγίες αυτές έχουν σχεδιαστεί για την πρόληψη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ρύπανσης των υδάτων, καθώς και για την προώθηση της κατάλληλης υποδομής για τη διάθεση των αποβλήτων. Άλλα σημαντικά θέματα είναι ο έλεγχος των επικίνδυνων βιομηχανικών διαδικασιών και η διαφύλαξη του περιβάλλοντος. Η Ε.Ε. επιθυμεί την οργάνωση των μεταφορών, της βιομηχανίας, της γεωργίας, της αλιείας, της ενέργειας και του τουρισμού κατά τρόπον ώστε η ανάπτυξή τους να μην καταστρέφει τους φυσικούς μας πόρους - εν ολίγοις, με τη διασφάλιση μιας βιώσιμης ανάπτυξης.

Ήδη ο αέρας που αναπνέουμε είναι καθαρότερος χάρη στις αποφάσεις που έλαβε η Ε.Ε. τη δεκαετία του 1990 για την τοποθέτηση καταλυτών σε όλα τα αυτοκίνητα και την υποχρεωτική χρήση της αμόλυβδης βενζίνης.

Το 1993, η Ένωση δημιούργησε τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος που εδρεύει στην Κοπεγχάγη. Ο Οργανισμός αυτός συλλέγει πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα λήψης μέτρων προστασίας και τη θέσπιση νομοθεσίας που θα βασίζεται σε στέρεες βάσεις.

- *ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΗ ΕΥΡΩΠΗ*

Μέχρι το Μάιο του 2004 η Ε.Ε. απαρτιζόταν από 15 κράτη μέλη με συνολικό πληθυσμό 380 εκατομμύρια. Δέκα επιπλέον χώρες, κυρίως από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, εισχώρησαν στην Ε.Ε. το 2004. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία προβλέπεται να ενταχθούν το 2007, αυξάνοντας το συνολικό πληθυσμό της Ε.Ε. σε 500 περίπου εκατομμύρια. Η Τουρκία έχει επίσης καθεστώς υποψήφιας χώρας και θα ήταν δυνατόν να προσχωρήσει στην Ε.Ε. μελλοντικά, εφόσον εκπληρώσει τα κριτήρια ένταξης.

Για να γίνει μια χώρα μέλος της Ε.Ε., θα πρέπει να διαθέτει σταθερό δημοκρατικό πολίτευμα που θα εγγυάται το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία των μειονοτήτων, καθώς επίσης και μια εύρυθμη οικονομία της αγοράς και δημόσια διοίκηση ικανή να εφαρμόσει και να διαχειριστεί την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η Ε.Ε. παρέχει ουσιαστική χρηματοδοτική βοήθεια και συμβουλές προκειμένου να βοηθήσει τις υποψήφιας χώρες να προετοιμαστούν για την ένταξη. Η πρωτοφανής αυτή διαδικασία έχει αποφέρει οφέλη για τους πολίτες τόσο των σημερινών όσο και των μελλοντικών κρατών μελών. Το εμπόριο έχει αυξηθεί σημαντικά και έχει καταστεί ευκολότερη η αντιμετώπιση των προβλημάτων που μας απασχολούν όλους, όπως η διασυννοριακή ρύπανση και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σήμερα ενώπιον της πιο μεγαλεπήβολης διεύρυνσης στην ιστορία της. Ποτέ στο παρελθόν η Ε.Ε. δεν αποτελείτο από τόσες πολλές χώρες, και δεν είχε αυξηθεί τόσο πολύ από την άποψη τόσο της έκτασης όσο και του πληθυσμού. Επίσης, ποτέ στο παρελθόν δεν περιελάμβανε χώρες με τόσο διαφορετικά ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Η ιστορική αυτή ευκαιρία θα ενώσει την ευρωπαϊκή ήπειρο, εδραιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την ειρήνη, τη δημοκρατία και εξασφαλίζοντας στους πολίτες της τη δυνατότητα να επωφελούνται από την πρόοδο και την ευημερία που συνεπάγεται η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

- ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ, ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ Ε.Ε.

Η διεύρυνση της Ε.Ε. από 15 σε 25 και ενδεχομένως σε περισσότερα κράτη μέλη προϋποθέτει την ύπαρξη ενός καταλλήλως προσαρμοσμένου και αποτελεσματικού συστήματος λήψης αποφάσεων. Ωστόσο, οι σχετικές ρυθμίσεις θα πρέπει να είναι δίκαιες για όλα τα κράτη μέλη, παλαιά και νέα, μεγάλα και μικρά.

Κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από το Συμβούλιο Υπουργών, κάθε κράτος μέλος έχει έναν ορισμένο αριθμό ψήφων. Οι πολίτες κάθε χώρας εκλέγουν επίσης έναν ορισμένο αριθμό μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο αριθμός αυτών των μελών αντικατοπτρίζει περίπου το σχετικό μέγεθος του πληθυσμού της χώρας. Οι αριθμοί αυτοί άλλαξαν το 2004, όταν εντάχθηκαν οι νέα δέκα χώρες, μετά τις εκλογές του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο αριθμός των ψήφων έχει ως εξής: Για τη λήψη μιας απόφασης από το Συμβούλιο απαιτείται συνήθως η θετική ψήφος των χωρών που αντιπροσωπεύουν το 72% περίπου των ψήφων.

	Αριθμός ψήφων στο Συμβούλιο	Αριθμός μελών στο Κοινοβούλιο
Αυστρία	10	18
Βέλγιο	12	24
Γαλλία	29	78
Γερμανία	29	99
Δανία	7	14
Ελλάδα	12	24
Εσθονία	4	6
Ηνωμένο Βασίλειο	29	78
Ιρλανδία	7	13
Ισπανία	27	54
Ιταλία	29	78
Κάτω Χώρες	13	27
Κύπρος	4	6
Λετονία	4	9
Λιθουανία	7	13
Λουξεμβούργο	4	6
Μάλτα	3	5
Ουγγαρία	12	24
Πολωνία	27	54
Πορτογαλία	12	24
Σλοβακία	7	14
Σλοβενία	4	7
Σουηδία	10	18
Τσεχική Δημοκρατία	12	24
Φινλανδία	7	14
ΣΥΝΟΛΟ	321	732

- *ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ*

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) αποτελεί τη δημοκρατική φωνή των λαών της Ευρώπης. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Μ.Ε.Κ.) εκλέγονται απ' ευθείας από τους πολίτες και δεν ανήκουν σε εθνικούς συνασπισμούς αλλά σε επτά πολιτικές ομάδες. Κάθε ομάδα αντικατοπτρίζει την πολιτική ιδεολογία του εθνικού κόμματος στο οποίο ανήκουν τα μέλη της. Ορισμένοι ευρωβουλευτές είναι ανεξάρτητοι, δηλαδή δεν ανήκουν σε καμία πολιτική παράταξη. Στις ευρωπαϊκές εκλογές του Ιουνίου του 1999, σχεδόν το 30 % των εκλεγμένων Μ.Ε.Κ. ήταν γυναίκες.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συνίσταται στα ακόλουθα.

- Εξέταση και έγκριση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης, το Κοινοβούλιο διαδραματίζει ρόλο ισότιμο με εκείνον του Συμβουλίου Υπουργών.
- Έγκριση του προϋπολογισμού της Ε.Ε.
- Άσκηση δημοκρατικού ελέγχου σε όλα τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., πιθανώς με την συγκρότηση εξεταστικών επιτροπών.
- Επικύρωση σημαντικών διεθνών συμφωνιών, όπως οι συνθήκες προσχώρησης νέων κρατών μελών και οι συμφωνίες εμπορίου ή σύνδεσης μεταξύ της Ε.Ε. και άλλων κρατών.

Το Ε.Κ. έχει θεσπίσει το βραβείο Sakharov, το οποίο απονέμεται ετησίως σε άτομα ή ομάδες που υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλον τον κόσμο.

Όπως και τα εθνικά κοινοβούλια, το Ε.Κ. διαθέτει κοινοβουλευτικές επιτροπές που ασχολούνται με συγκεκριμένα θέματα (εξωτερικές σχέσεις, προϋπολογισμός, περιβάλλον κλπ). Μέσω μιας από αυτές τις επιτροπές, της επιτροπής αναφορών, οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν απευθείας αναφορές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ε.Κ. εκλέγει τον ευρωπαίο διαμεσολαβητή, ο οποίος διερευνά παράπονα που υποβάλλονται από πολίτες σχετικά με περιπτώσεις κακής διοικητικής πρακτικής στην Ε.Ε.

- *ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ*

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - παλαιότερα γνωστό ως το Συμβούλιο των Υπουργών - αποτελεί την κύρια αρχή της Ε.Ε. για τη θέσπιση νομοθεσίας και τη λήψη αποφάσεων. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν εκπρόσωποι των κυβερνήσεων

όλων των κρατών μελών , οι οποίοι εκλέγονται σε εθνικό επίπεδο. Αποτελεί το φόρουμ στο πλαίσιο του οποίου οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων σας μπορούν να προωθήσουν τα συμφέροντά τους και να καταλήξουν σε συμβιβασμούς. Συνέρχονται τακτικά, σε επίπεδο ομάδων εργασίας, πρέσβων, υπουργών ή - όταν πρόκειται να αποφασιστούν σημαντικές πολιτικές κατευθύνσεις - σε επίπεδο προέδρων και πρωθυπουργών, δηλαδή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Το Συμβούλιο, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθορίζει τους κανόνες για όλες τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ε.Κ.), που αποτελούν τον πρώτο πυλώνα της Ε.Ε. Ο πυλώνας αυτός καλύπτει την εσωτερική αγορά και τις περισσότερες κοινές πολιτικές της Ε.Ε. και εγγυάται την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίου.

Επίσης, το Συμβούλιο είναι κυρίως αρμόδιο για τη διακυβερνητική συνεργασία στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, όπως επίσης και στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι οι κυβερνήσεις συνεργάζονται με την Ε.Ε. για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του λαθρεμπορίου ναρκωτικών. Ενώνουν τις δυνάμεις τους για να μιλούν με μια φωνή σε διεθνή θέματα, επικουρούμενες από τον Ύπατο Εκπρόσωπο για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας

Ο Javier Solana εκπροσωπεί τη διπλωματία της Ε.Ε., ως Ύπατος Εκπρόσωπος για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας

- *Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Η ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ*

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτελεί ένα μεγάλο μέρος των καθημερινών εργασιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συντάσσει προτάσεις για νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις, τις οποίες τις υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η Επιτροπή διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των αποφάσεων της Ε.Ε. και ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται οι πόροι της Ε.Ε. Παρακολουθεί επίσης τη συμμόρφωση προς τις ευρωπαϊκές συνθήκες και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελείται από 20 μέλη, γυναίκες και άνδρες (περισσότερα το 2004), τα οποία επικουρούνται από 24.000 δημόσιους υπαλλήλους. Ο Πρόεδρος επιλέγεται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών της Ε.Ε. και ο διορισμός του πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα υπόλοιπα μέλη διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών σε συνεννόηση με τον επιλεγέντα Πρόεδρο, πρέπει δε και αυτά να λάβουν την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η θητεία της Επιτροπής είναι πενταετούς διάρκειας, μπορεί όμως να παυτεί νωρίτερα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή λειτουργεί ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού που απασχολεί εργάζεται στις Βρυξέλλες, στο Βέλγιο.

Ο José Manuel Barroso ηγείται του εκτελεστικού οργάνου της Ε.Ε., ως Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

- *ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΤΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ*

Η θέσπιση κοινών κανόνων στην Ε.Ε. απαιτεί φυσικά την εφαρμογή τους στην πράξη, καθώς επίσης και την ομοιόμορφη ερμηνεία τους. Αυτό ακριβώς εξασφαλίζει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Διευθετεί διχογνωμίες όσον αφορά την ερμηνεία των συνθηκών και της νομοθεσίας της Ε.Ε. Τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να ζητούν τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, όταν έχουν αμφιβολίες όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων της Ε.Ε., ενώ και μεμονωμένοι πολίτες μπορούν να προσφύγουν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποτελείται από 15 ανεξάρτητους δικαστές και εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

- *ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ*

Οι πόροι που διατίθενται από την Ε.Ε. πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο νόμιμο, οικονομικά αποδοτικό και για το σκοπό που προορίζονται. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ένα ανεξάρτητο όργανο της Ε.Ε. που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, είναι ο φορέας που ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται οι πόροι. Οι ελεγκτές είναι αυτοί που διασφαλίζουν την ορθολογική χρήση των πόρων που καταβάλλει ο φορολογούμενος στην Ε.Ε.

- *Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ*

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση του νέου κοινού νομίσματος, του ευρώ. Αποφασίζει ανεξάρτητα για την ευρωπαϊκή νομισματική πολιτική - π.χ. για το ύψος των επιτοκίων. Κύριος στόχος της τράπεζας είναι η εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, έτσι ώστε η ευρωπαϊκή οικονομία να μην πλήττεται από πληθωρισμό. Η νομισματική όμως πολιτική εξυπηρετεί και άλλους πολιτικούς στόχους που καθορίζονται στην Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εδρεύει στη Φρανκφούρτη, στη Γερμανία. Διοικείται από έναν Πρόεδρο και ένα διοικητικό συμβούλιο, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές τράπεζες των κρατών μελών της Ε.Ε.

- *Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ*

Η τράπεζα χορηγεί πιστώσεις για επενδυτικά σχέδια ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, κυρίως για σχέδια από τα οποία επωφελούνται λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές. Χρηματοδοτεί π.χ. την κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών, αυτοκινητοδρόμων και αεροδρομίων, περιβαλλοντικά σχέδια και μέσω συνεργαζόμενων τραπεζών, επενδύσεις που συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη. Τα δάνεια που χορηγεί η τράπεζα υποστηρίζουν επίσης τη διαδικασία διεύρυνσης της Ένωσης, όπως επίσης και την πολιτική αναπτυξιακής βοήθειας. Η τράπεζα αυτή εδρεύει στο Λουξεμβούργο και αντλεί τους πόρους της από τις κεφαλαιαγορές. Ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός μπορεί να χορηγεί δάνεια με ευνοϊκότερους όρους.

- *ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ*

Από εργοδότες έως εργατικές ενώσεις και από καταναλωτές έως οικολόγους, τα 222 μέλη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (περισσότερα το 2004) εκπροσωπούν το σύνολο των κυριοτέρων ομάδων συμφερόντων στην Ε.Ε. Πρόκειται για ένα συμβουλευτικό σώμα, το οποίο γνωμοδοτεί επί σημαντικών πτυχών των νέων πρωτοβουλιών της Ε.Ε. Αποτελεί μέρος της κοινής ευρωπαϊκής παράδοσης για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική ζωή.

- *Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, Η ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ*

Πολλές αποφάσεις που λαμβάνονται στην Ε.Ε. έχουν άμεση επίδραση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Μέσω της Επιτροπής των Περιφερειών μπορεί να ζητηθεί η γνώμη των τοπικών και περιφερειακών αρχών, πριν από τη λήψη αποφάσεων από την Ε.Ε. σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία, η απασχόληση και οι μεταφορές. Τα 222 μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών (περισσότερα το 2004) είναι συνήθως περιφερειάρχες ή δήμαρχοι.

- *ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ: ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ*

Επί αιώνες, η Ευρώπη αποτελούσε θέατρο συχνών και αιματηρών πολέμων. Από το 1870 έως το 1945, η Γαλλία και η Γερμανία συγκρούστηκαν τρεις φορές με βαρύτερες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. Έτσι άρχισε να δημιουργείται η πεποίθηση σε αρκετούς ευρωπαίους ηγέτες ότι ο μόνος τρόπος να εξασφαλιστεί μια διαρκής ειρήνη μεταξύ των χωρών τους ήταν να ενωθούν οικονομικά και πολιτικά.

Έτσι, το 1950, σε μια ομιλία εμπνευσμένη από τον Jean Monnet, ο Γάλλος υπουργός εξωτερικών Robert Schuman πρότεινε τη συνένωση των βιομηχανιών άνθρακα και χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης. Από την ιδέα αυτή, το 1951 γεννήθηκε η

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.) με έξι μέλη: το Βέλγιο, τη Δυτική Γερμανία, το Λουξεμβούργο, τη Γαλλία, την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες. Η εξουσία λήψεως αποφάσεων σχετικά με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα στις χώρες αυτές ανατέθηκε σε ένα ανεξάρτητο υπερεθνικό φορέα που ονομαζόταν "Ανωτάτη Αρχή". Ο Jean Monnet ήταν ο πρώτος της πρόεδρος.

- *ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ*

Η Ε.Κ.Α.Χ. είχε τέτοια επιτυχία που, μέσα σε λίγα χρόνια, αυτές οι ίδιες έξι χώρες αποφάσισαν να προχωρήσουν περισσότερο και να ενοποιήσουν και άλλους τομείς των οικονομιών τους. Το 1957, υπέγραψαν τις Συνθήκες της Ρώμης με τις οποίες ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) και η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ). Τα κράτη μέλη έθεσαν ως στόχο να καταργήσουν τους εμπορικούς φραγμούς μεταξύ τους και να ιδρύσουν μια "κοινή αγορά".

Το 1967, συγχωνεύτηκαν τα όργανα των τριών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Από τη στιγμή εκείνη, υπάρχει μια μόνο Επιτροπή, ένα Συμβούλιο υπουργών και ένα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αρχικά, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιλέγονταν από τα εθνικά κοινοβούλια, αλλά το 1979 έγιναν οι πρώτες άμεσες εκλογές, πράγμα που επέτρεψε στους πολίτες των κρατών μελών να ψηφίσουν τους υποψηφίους της επιλογής τους. Από τότε, πραγματοποιούνται άμεσες εκλογές κάθε πέντε χρόνια.

Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) θεσπίστηκαν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών μελών - όπως για παράδειγμα στον τομέα της άμυνας και στους τομείς "της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων". Με τη προσθήκη αυτής της διακυβερνητικής συνεργασίας στο υφιστάμενο "κοινοτικό" σύστημα, η συνθήκη του Μάαστριχτ δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

- *ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ*

Η οικονομική και πολιτική ολοκλήρωση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημαίνει ότι οι χώρες αυτές πρέπει να λαμβάνουν κοινές αποφάσεις σε πολλά θέματα. Έτσι, έχουν αναπτύξει κοινές πολιτικές σε ένα ευρύτατο φάσμα τομέων - από τη γεωργία στα πολιτιστικά θέματα, από την προστασία των καταναλωτών στον ανταγωνισμό, από το περιβάλλον και την ενέργεια στις μεταφορές και το εμπόριο.

Τον πρώτο καιρό, το κέντρο βάρους ήταν στην κοινή εμπορική πολιτική για τον άνθρακα και το χάλυβα και στην κοινή γεωργική πολιτική. Σύν το χρόνο, με τις νέες ανάγκες που προέκυπταν, προστέθηκαν και άλλες πολιτικές, ενώ ορισμένοι βασικοί στόχοι της πολιτικής άλλαξαν καθώς μεταβάλλονταν οι συνθήκες. Π.χ., στόχος της γεωργικής πολιτικής δεν είναι πλέον η παραγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων και φθηνότερων τροφίμων, αλλά η προώθηση γεωργικών μεθόδων που συμβάλλουν στην παραγωγή υγιεινών τροφίμων υψηλής ποιότητας και στην προστασία του

περιβάλλοντος. Η ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος λαμβάνεται τώρα υπόψη σε όλο το φάσμα των πολιτικών της Ε.Ε.

Οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον υπόλοιπο κόσμο έχουν επίσης αποκτήσει μεγάλη σημασία. Η Ε.Ε. διαπραγματεύεται σημαντικές συμφωνίες εμπορίου και συνεργασίας με άλλες χώρες και αναπτύσσει κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας.

- *Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ*

Τα κράτη μέλη χρειάστηκαν κάποιο χρόνο για να καταργήσουν όλους τους εμπορικούς φραγμούς που υπήρχαν μεταξύ τους και να μεταβάλουν την «κοινή αγορά» τους σε μια πραγματική ενιαία αγορά στην οποία τα αγαθά, οι υπηρεσίες, τα πρόσωπα και τα κεφάλαια μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα. Η ενιαία αγορά ολοκληρώθηκε επίσημα στα τέλη του 1992, αλλά απαιτούνται ακόμα κάποιες προσπάθειες σε ορισμένους τομείς, όπως για τη δημιουργία μιας πραγματικής ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, η διακίνηση των προσώπων στην Ευρώπη γινόταν όλο και ευκολότερη, καθώς οι έλεγχοι διαβατηρίων και οι τελωνειακοί έλεγχοι καταργήθηκαν στα περισσότερα εσωτερικά σύνορα της Ε.Ε. Αυτό οδήγησε σε μια μεγαλύτερη κινητικότητα των πολιτών της Ε.Ε. Από το 1987, για παράδειγμα, πάνω από ένα εκατομμύριο νέοι ευρωπαίοι πραγματοποιούν τις σπουδές τους στο εξωτερικό, με την ενίσχυση της Ε.Ε.

Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

Η Ε.Ε. διευρύνθηκε με διαδοχικά κύματα προσχωρήσεων. Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχώρησαν το 1973, το 1981 ακολούθησε η Ελλάδα, το 1986 η Ισπανία και η Πορτογαλία και το 1995 η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποδέχτηκε δέκα νέες χώρες το 2004: την Κύπρο, την Τσεχία, την Εσθονία, την Ουγγαρία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία αναμένεται να ακολουθήσουν το 2007 ενώ η Κροατία και η Τουρκία αρχίζουν το 2005 ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Για να εξασφαλιστεί ότι η διευρυμένη Ε.Ε. θα συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά χρειάζεται ένα πιο εκσυγχρονισμένο σύστημα λήψης αποφάσεων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στη Συνθήκη της Νίκαιας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003, θεσπίζονται νέοι κανόνες που διέπουν το μέγεθος και τον τρόπο λειτουργίας των οργάνων της Ε.Ε. Το 2006 η Συνθήκη θα αντικατασταθεί από το νέο Σύνταγμα της Ε.Ε. – εφόσον όλες οι χώρες της Ε.Ε. το εγκρίνουν.

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης είναι:

- Καθορισμός των αξιών και των στόχων της Ένωσης, καθώς και των δικαιωμάτων των πολιτών χάρη στην ενσωμάτωση του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων στο Σύνταγμα.
- Απόδοση ενιαίας νομικής προσωπικότητας στην Ένωση (συγχώνευση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- Σαφής και σταθερός ορισμός των αρμοδιοτήτων (αποκλειστικές αρμοδιότητες, συντρέχουσες αρμοδιότητες και υποστηρικτικές αρμοδιότητες) και της κατανομής τους μεταξύ των κρατών μελών και της Ένωσης.
- Εφαρμογή ρήτρας εθελούσιας αποχώρησης που, για πρώτη φορά, παρέχει σε κάποιο κράτος μέλος τη δυνατότητα να αποχωρήσει από την Ένωση.
- Απλούστευση των μέσων δράσης της Ένωσης, μειώνοντας τον αριθμό τους από 15 σε 6 και απλούστευση της ορολογίας: οι κανονισμοί και οι οδηγίες μετατρέπονται σε ευρωπαϊκούς νόμους και ευρωπαϊκούς νόμους-πλαίσια.
- Ορισμός, για πρώτη φορά, των δημοκρατικών θεμελίων της Ένωσης και μεταξύ αυτών, της συμμετοχικής δημοκρατίας, και θέσπιση πραγματικού δικαιώματος λαϊκής πρωτοβουλίας.

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Τα θεσμικά όργανα:

- Νέα κατανομή των εδρών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο.
- Επίσημη θεσμοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του οποίου θα προεδρεύει ένας Πρόεδρος εκλεγμένος για περίοδο δυόμισι ετών και συνεπώς κατάργηση των εκ περιτροπής Προεδριών της Ένωσης.
- Μεταρρύθμιση του Συμβουλίου των Υπουργών που θα συνέρχεται ως Συμβούλιο Νομοθετικού Έργου όταν εκδίδει νομικές πράξεις.

- Δημιουργία Επιτροπής μειωμένου αριθμού μελών αποτελούμενης από σώμα δεκαπέντε μελών και επιτρόπων χωρίς δικαίωμα ψήφου, με σύστημα ισότιμης εναλλαγής μεταξύ των δύο ομάδων.
- Εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Διορισμός Υπουργού Εξωτερικών που θα έχει τα καθήκοντα Επιτρόπου εξωτερικών σχέσεων και Υπατου Εκπροσώπου για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας υπαγόμενου στο Συμβούλιο.

Η Ε.Ε. έχει πέντε θεσμικά όργανα έκαστο των οποίων έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες:

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (το οποίο εκλέγεται από τους πολίτες των κρατών μελών)
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το οποίο εκπροσωπεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (κινητήριος δύναμη και εκτελεστικό όργανο)
- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (διασφαλίζει την τήρηση του δικαίου)
- Ελεγκτικό Συνέδριο (ελέγχει τη χρηστή και νόμιμη διαχείριση του προϋπολογισμού της Ε.Ε.).

Τα ανωτέρω θεσμικά όργανα συμπληρώνονται από πέντε άλλα σημαντικά όργανα:

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (εκφράζει τις απόψεις των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε οικονομικά και κοινωνικά θέματα)

Επιτροπή των Περιφερειών (εκφράζει τις απόψεις των περιφερειακών και τοπικών αρχών)

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (αρμόδια για τη νομισματική πολιτική και τη διαχείριση του ευρώ)

Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (ασχολείται με τις καταγγελίες πολιτών για περιπτώσεις κακοδιοίκησης από όργανο ή υπηρεσία της ΕΕ)

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ε.Ε. με τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων)

Το σύστημα συμπληρώνεται με ορισμένους άλλους φορείς και υπηρεσίες.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Οι πολιτικές της Ένωσης είναι:

- Βελτίωση του οικονομικού συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ και αναγνώριση του ανεπίσημου ρόλου της Ευρωζώνης.
- Εξάλειψη της διάρθρωσης σε πυλώνες: ο δεύτερος πυλώνας (κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας) και ο τρίτος (δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις) που μέχρι σήμερα διέπονταν από τη διακυβερνητική μέθοδο, εφεξής κοινοτικοποιούνται.
- Ενίσχυση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας με τη θέσπιση Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης και σταδιακή χάραξη κοινής αμυντικής πολιτικής χάρη στη δημιουργία Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εξοπλισμού, Έρευνας και Στρατιωτικών Δυνατοτήτων, και την εξουσιοδότηση για την δημιουργία ενισχυμένων συνεργασιών.
- Εφαρμογή ενός πραγματικού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χάρη στην πρόβλεψη της εφαρμογής των κοινών πολιτικών ασύλου, μετανάστευσης και ελέγχου των εξωτερικών συνόρων, στην ανάπτυξη των δράσεων της Ευρωπόλ και της Eurojust και στην πορεία προς μια Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ

Το κείμενο που υπέβαλε η Συνέλευση αποτελεί σχέδιο που πρέπει να αποτελέσει τη βάση για τις εργασίες της Δ.Δ., που είναι η μόνη που μπορεί να λάβει οριστικές αποφάσεις σχετικά με το περιεχόμενο της μελλοντικής Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ένωσης.

Οι εργασίες της Δ.Δ. άρχισαν την 4η Οκτωβρίου 2003 κατά τη διάρκεια συνόδου των Αρχηγών Κρατών και κυβερνήσεων στη Ρώμη. Διεξάγεται στο υψηλότερο επίπεδο δεδομένου ότι μόνον οι Υπουργοί Εξωτερικών και οι Αρχηγοί Κράτους η Κυβερνήσεως συζητούν τις προτάσεις της Συνέλευσης. Ο Πρόεδρος της Συνέλευσης δεν συμμετάσχει στην Δ.Δ., αλλά έχουν προσκληθεί οι παρατηρητές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Για περίοδο πλέον των δύο μηνών, οι Υπουργοί Εξωτερικών και οι Αρχηγοί Κρατών και κυβερνήσεων συνεδρίαζαν τακτικά σε μια προσπάθεια να επιτευχθεί

συμβιβασμός. Κατά τις πρώτες συναντήσεις και τις λήψης θέσεων, κυριαρχούσε κάποια αβεβαιότητα διότι ορισμένες χώρες απαιτούσαν το δικαίωμα επανέναρξης της συζήτησης σχετικά με πτυχές επί των οποίων είχε επιτευχθεί συμφωνία στο πλαίσιο της Συνέλευσης. Σε περίπτωση επανέναρξης της συζήτησης επί του συνόλου του σχεδίου θα τεθεί ο κίνδυνος κάθε κυβέρνηση να επιχειρεί να επιβάλει τις εθνικές της διεκδικήσεις και να ευνοήσει την πρακτική του συστήματος αμοιβαίων εκχωρήσεων που είχε αποδειχθεί καταστρεπτικό κατά την προηγούμενη Δ.Δ. Κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2003, δεν είχε καταστεί δυνατή η επίτευξη σφαιρικής συμφωνίας επί του Συντάγματος. Πράγματι, τα κράτη μέλη δεν επέτυχαν συμφωνία μεταξύ τους επί δύο θεμελιωδών ζητημάτων, ήτοι επί των μελλοντικών διαδικασιών ψηφοφορίας με πλειοψηφία στο πλαίσιο του Συμβουλίου και της σύνθεσης της Επιτροπής. Συνεπώς, η Διακυβερνητική Διάσκεψη ζήτησε από την Ιρλανδική Προεδρία να προβεί σε διαβουλεύσεις. Βάσει των εν λόγω διαβουλεύσεων, κατάρτισε έκθεση κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2004. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι θα πρέπει να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τη συνταγματική συνθήκη έως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου.

ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ένωση βασίζεται, σύμφωνα με την πρόταση της Συνέλευσης, στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αξίες αυτές, είναι κοινές για τα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι κοινωνίες των κρατών μελών χαρακτηρίζονται από τον πλουραλισμό, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την απαγόρευση των διακρίσεων. Οι αξίες αυτές παίζουν σημαντικό ρόλο, κυρίως σε δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις. Πρώτον, ο σεβασμός των αξιών αυτών αποτελεί προϋπόθεση για κάθε προσχώρηση νέου κράτους μέλους στην Ένωση. Δεύτερον, η μη τήρηση των αξιών αυτών μπορεί να οδηγήσει στην κατάργηση των δικαιωμάτων συμμετοχής ενός κράτους μέλους στην Ένωση.

Σε σχέση με τα ήδη ισχύοντα, η Συνέλευση συμπεριέλαβε νέες αξίες, κυρίως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισότητα καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κοινωνιών των κρατών μελών όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Περιλαμβάνει τους εσωτερικούς και εξωτερικούς στόχους της Ένωσης, συγχωνεύει τις διατάξεις της συνθήκης σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (συνθήκη Ε.Ε.) με τις διατάξεις της συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (συνθήκη Ε.Κ.). Οι στόχοι αυτοί πρέπει να καθοδηγούν την Ένωση στη χάραξη και την εφαρμογή όλων των πολιτικών της.

Οι κύριοι στόχοι της Ένωσης είναι πλέον η προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της.

Στους στόχους που περιλαμβάνονται σήμερα στις συνθήκες, το σχέδιο του Συντάγματος προσθέτει την προώθηση της επιστημονικής και τεχνικής προόδου και της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού. Στην οικονομική και κοινωνική συνοχή παρέχεται μια γεωγραφική διάσταση. Η πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία καθώς και η προστασία και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης αποτελούν επίσης στόχους της Ένωσης.

Επιπλέον, ορίζει ως στόχο της Ένωσης μια ενιαία αγορά, βασισμένη στον ελεύθερο και ανόθευτο ανταγωνισμό, καθώς και έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα. Επίσης στην εσωτερική αγορά, εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων καθώς και την ελευθερία εγκατάστασης στην Ένωση.

Επίσης, ένας επιπλέον στόχος είναι η προώθηση των αξιών και των συμφερόντων της Ένωσης στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο, οι οποίοι αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας καθώς και τις διατάξεις της συνθήκης Ε.Κ. τις σχετικές με τη συνεργασία για την ανάπτυξη. Η Συνέλευση προτείνει να συμπεριληφθεί στο σημείο αυτό ως νέος στόχος η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διεθνές επίπεδο.

Για την ισότητα μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, την προστασία των καταναλωτών και τη συνεκτίμηση του ιδιάζοντος χαρακτήρα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Οι σημερινές συνθήκες προβλέπουν τη δυνατότητα αναστολής του δικαιώματος συμμετοχής στην Ένωση, αν διαπιστωθεί η ύπαρξης σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των θεμελιωδών αξιών της Ένωσης. Σε αυτήν την περίπτωση, το Συμβούλιο των Υπουργών δύναται να αναστείλει το δικαίωμα ψήφου

αυτού του κράτους μέλους, καθώς επίσης ορισμένα από τα δικαιώματα που απορρέουν από την εφαρμογή του Συντάγματος. Το σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης δεν εισάγει βασικές αλλαγές στις εν λόγω διατάξεις. Διαγράφηκε μόνο η πιθανή διαβούλευση ανεξάρτητων προσωπικοτήτων («επιτροπή σοφών»).

ΕΘΕΛΟΥΣΙΑ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ

Στις υφιστάμενες συνθήκες δεν προβλέπεται ρήτρα αποχώρησης για κάποιο κράτος μέλος που επιθυμεί να αποχωρήσει από την Ένωση και έχουν συναφθεί με αόριστη διάρκεια. Το μόνο προηγούμενο σχετικώς υπήρξε η αποχώρηση της Γροιλανδίας το 1985. Έχοντας αποκτήσει την αυτονομία της από τη Δανία το 1979, η Γροιλανδία αποφάσισε να αποχωρήσει από την Ένωση. Η συγκεκριμένη αποχώρηση κατέστη δυνατή έπειτα από τροποποίηση των συνθηκών που κυρώθηκε από όλα τα κράτη μέλη. Η Συνέλευση προτείνει την εισαγωγή στο άρθρο του Συντάγματος ρήτρα εθελούσιας αποχώρησης, κάτι που αποτελεί σημαντική καινοτομία.

Η αποχώρηση δύναται να πραγματοποιηθεί ανά πάσα στιγμή δεν συνδέεται με τις αναθεωρήσεις του Συντάγματος ή άλλες προϋποθέσεις. Το κράτος μέλος που επιθυμεί να αποχωρήσει γνωστοποιεί την πρόθεσή του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο επιλαμβάνεται της αίτησης αυτής. Η Ένωση προβαίνει σε διαπραγμάτευση, με το εν λόγω κράτος μέλος, συμφωνίας που καθορίζει τις λεπτομέρειες της αποχώρησής του και ρυθμίζει το πλαίσιο των μελλοντικών του σχέσεων με την Ένωση. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται εξ ονόματος της Ένωσης από το Συμβούλιο των Υπουργών, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, μετά από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επισημαίνεται ότι ο αντιπρόσωπος του κράτους μέλους που επιθυμεί να αποχωρήσει δεν συμμετέχει ούτε στις αποφάσεις ούτε στην ψηφοφορία στο Συμβούλιο.

Το Σύνταγμα παύει να ισχύει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αυτό σημαίνει ότι η αποχώρηση δύναται να τεθεί σε ισχύ χωρίς τη συναίνεση της Ένωσης. Συνεπώς, αυτή η ρήτρα εθελούσιας αποχώρησης αποτελεί σημαντική καινοτομία. Τα μέλη της Συνέλευσης εκτιμούν ότι κάθε χώρα πρέπει να είναι ελεύθερη να αποχωρήσει από την Ένωση υπό όρους αποδεκτούς από όλα τα υπόλοιπα μέρη και με εξασφάλιση των αντίστοιχων δικαιωμάτων τους.

Εάν το κράτος μέλος που αποχώρησε από την Ένωση ζητήσει την εκ νέου προσχώρησή του, η αίτηση αυτή υπόκειται στη διαδικασία προσχώρησης.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της Ένωσης περιλαμβάνονται εφεξής, χωρίς τροποποιήσεις:

- δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και ελεύθερης διαμονής.
- δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και στις δημοτικές εκλογές.
- δικαίωμα στη διπλωματική και προξενική προστασία.
- δικαίωμα των πολιτών να υποβάλλουν αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να απευθύνονται στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.
- δικαίωμα των πολιτών να απευθύνονται εγγράφως στα θεσμικά και στα συμβουλευτικά όργανα σε μία από τις γλώσσες του Συντάγματος και να λαμβάνουν απάντηση στην ίδια γλώσσα.

Η ιθαγένεια της Ένωσης προστίθεται στην εθνική ιθαγένεια και δεν την αντικαθιστά.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το σχέδιο του Συντάγματος διατηρεί την απαγόρευση του καταλογισμού στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης των δαπανών που αφορούν στις επιχειρήσεις με στρατιωτικές επιπτώσεις ή στις επιχειρήσεις στον τομέα της άμυνας. Οι εν λόγω δαπάνες θα βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος. Ωστόσο, το σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης προβλέπει την έκδοση ευρωπαϊκής απόφασης προκειμένου να εξασφαλίζεται η ταχεία πρόσβαση στις πιστώσεις του προϋπολογισμού που προορίζονται για την επείγουσα χρηματοδότηση πρωτοβουλιών σχετικών με τις προπαρασκευαστικές ενέργειες των αποστολών του Πέτερσμπεργκ.

Από την άλλη, δημιουργείται ταμείο εκκίνησης από τις συνεισφορές των κρατών μελών για τη χρηματοδότηση των προπαρασκευαστικών ενεργειών των αποστολών του Πέτερσμπεργκ, οι δαπάνες των οποίων δεν καταλογίζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι τρόποι λειτουργίας του εν λόγω ταμείου αποφασίζονται από το Συμβούλιο των Υπουργών με ειδική πλειοψηφία

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Η κοινή πολιτική όσον αφορά τη μετανάστευση περιλαμβάνει την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, τη δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη, καθώς και πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων (κυρίως γυναίκες και παιδιά).

Η Συνέλευση παγιώνει την εξέλιξη που εισήγαγε η Συνθήκη του Άμστερνταμ, αναφέροντας μια διάταξη που εκχωρεί ρητές εξουσίες στην Ένωση ώστε να συνάπτει συμφωνίες για την επανεσδοχή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Οι σημαντικότερες καινοτομίες αφορούν τους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους, διότι εφεξής η Ένωση μπορεί να παρέχει προστιθέμενη αξία στις εθνικές προσπάθειες ένταξης, θεσπίζοντας μέτρα ενθάρρυνσης και στήριξης, αποκλειόμενης οποιασδήποτε εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών (όπως ισχύει στην περίπτωση της πρόληψης του εγκλήματος).

Στην πράξη, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα των κρατών μελών να καθορίζουν τον όγκο των εισερχόμενων υπηκόων που προέρχονται από τρίτες χώρες με σκοπό την εργασία. Είναι ιδιαίτερης σημασίας διότι, παρότι δεν επηρεάζει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας των υπηκόων που είναι ήδη εγκατεστημένοι σε κάποιο κράτος μέλος, ούτε τις εισόδους για άλλους λόγους (συγκεκριμένα τις περιπτώσεις επανένωσης οικογενειών και σπουδών), αποτελεί μια απόπειρα καθορισμού σε κοινοτικό επίπεδο ποσοστώσεων εισόδων με σκοπό την εργασία.

Τέλος, δεν επέρχεται καμία αλλαγή στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και την πρόβλεψη ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ.

Η ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής θεωρείται ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για την προώθηση της αρμονικής ανάπτυξης σε όλη την επικράτεια της Κοινότητας. Η Συνθήκη ορίζει συγκεκριμένα ότι η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των περιοχών και στην προώθηση της ανάπτυξης στις μειονεκτούσες περιφέρειες, συμπεριλαμβανόμενων και των αγροτικών περιοχών.

Η περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε. πλαισιώθηκε το 1988 από μια κοινοτική συνοδευτική πολιτική που υλοποιήθηκε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της Ένωσης ως προς το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. και συνέβαλε στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Λόγου χάρη, κάθε ευρώ που δαπανήθηκε από τα Διαρθρωτικά Ταμεία στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες οδήγησε σε αύξηση του Α.Ε.Π. στις εν λόγω περιφέρειες σε 1,33 ευρώ. Αυτό αποδεικνύει ότι η κοινοτική βοήθεια στη συγκεκριμένη περιοχή παρέχει πράγματι προστιθέμενη αξία.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία συγχρηματοδοτούν πολυετή προγράμματα που καταρτίζονται στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τις περιφέρειες. Οι βασικοί στόχοι αυτών των προγραμμάτων είναι η κατάρτιση και η πρόσβαση στην απασχόληση, η επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα, οι επενδύσεις στις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία, η υποδομή και οι υπηρεσίες στο πλαίσιο της βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης, με σκοπό την αναζωογόνηση ενός συχνά πολύ αδύναμου, αν όχι ανύπαρκτου, παραγωγικού ιστού.

Στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής παρέχονται και άλλα κοινοτικά μέσα στήριξης με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Ευρώπης, την αποκατάσταση του αποσυντιθέμενου αστικού ιστού και την παροχή βοήθειας στους πληγέντες από φυσικές καταστροφές. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. διαδραμάτισε κύριο ρόλο στη δημιουργία του λεγόμενου Ταμείου Αλληλεγγύης της Ε.Ε., το οποίο συμβάλλει στην αποκατάσταση των ζημιών στις περιφέρειες που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

Εδώ και περισσότερα από 15 χρόνια η εφαρμογή της περιφερειακής πολιτικής, με την ενεργή και ένθερμη υποστήριξη της Ομάδας του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ., είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της κατάστασης στα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη και τις περιφέρειες και συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός χώρου αλληλεγγύης μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών. Χάρη στα Διαρθρωτικά Ταμεία και στο Ταμείο Συνοχής, η οικονομική ανάπτυξη στα κράτη συνοχής ήταν μεγαλύτερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Ωστόσο, στις ίδιες αυτές χώρες το αναπτυξιακό χάσμα μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων περιφερειών διευρύνεται. Για παράδειγμα, το ποσοστό ανεργίας σε μερικές από αυτές συχνά ξεπερνά το 20%. Το ίδιο ισχύει και για τον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας, της κατάρτισης και της υποδομής, γεγονός που αναστέλλει την ανάπτυξη σε αυτές τις περιφέρειες.

Η διεύρυνση της Ε.Ε. θα επιτείνει αυτές τις οικονομικές αποκλίσεις και διαφορές όσον αφορά την ανάπτυξη, ενώ ο πληθυσμός και η επιφάνεια της Ένωσης θα αυξηθούν κατά το ένα τρίτο. Η αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της (Α.Εγχ.Π.) θα είναι μόλις 5%.

Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. προετοιμάζει ήδη το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την περίοδο μετά το 2006 και είναι πεπεισμένη ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να παραμείνει προτεραιότητα της Ε.Ε., τόσο από πολιτική όσο και από οικονομική άποψη. Η Ομάδα πιστεύει ότι η αλληλεγγύη μεταξύ των λαών αποτελεί

βασική πτυχή για την πολιτική συνοχής και ότι η εξάλειψη των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων συνιστά το πιο αποτελεσματικό μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. θεωρεί ότι η Ένωση πρέπει να αποκτήσει τα μέσα για την υλοποίηση των φιλοδοξιών της εξασφαλίζοντας επαρκείς οικονομικούς πόρους, χωρίς τους οποίους η περιφερειακή πολιτική δεν θα ήταν ούτε αξιόπιστη ούτε αποτελεσματική.

Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. πιστεύει ότι η πολιτική αυτή θα πρέπει, στο πλαίσιο μιας διευρυμένης Ένωσης, να συμβάλει στην υποστήριξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών, σε οποιοδήποτε σημείο της Ευρώπης κι αν βρίσκονται.

Στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής θα πρέπει ακόμη να λαμβάνονται υπόψη τα αναπόφευκτα γεωγραφικά μειονεκτήματα ορισμένων περιφερειών. Διότι η απόσταση (άκρως απόκεντρες περιφέρειες), η προσβασιμότητα (τα νησιά και οι ορεινές περιοχές) ή τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (περιφέρειες χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας) πολλών περιφερειών της Ένωσης μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο για την αρμονική και ομαλή ανάπτυξή τους. Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. αποδίδει μεγάλη σημασία σε αυτό το γεγονός και είναι πεπεισμένη ότι οι εν λόγω γεωγραφικές ιδιαιτερότητες δημιουργούν συχνά πρόσθετες δυσκολίες όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα των συγκεκριμένων περιφερειών.

Η περιφερειακή πολιτική θα πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πρόκληση της παγκοσμιοποίησης, το μετασχηματισμό της παραγωγής και τις αλλαγές στην πληθυσμιακή διάρθρωση της κοινωνίας μας. Στόχος της θα πρέπει να είναι η υψηλότερη και καλύτερης ποιότητας απασχόληση, η κοινωνική ένταξη και η παροχή ίσων ευκαιριών, καθώς και η αρμονική ανάπτυξη σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

Θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στη διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των περιφερειών μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και σχεδίων που υλοποιούνται από κοινού αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο σε ό,τι αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη. Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. πιστεύει ότι η οικονομική ανάπτυξη, η ενίσχυση της απασχόλησης, τα προβλήματα των αστικών κέντρων, ο τουρισμός, η συνεργασία σε κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα και η συνεργασία στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας συνιστούν στόχους-κλειδιά για τη διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία.

Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. αναγνωρίζει τις επιπτώσεις του τουρισμού στην απασχόληση, τη σημασία του για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις - οι οποίες αποτελούν τη βάση του εν λόγω τομέα - και για τις επιχειρήσεις μικρής κλίμακας και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό, όπως η βιοτεχνία, το εμπόριο, η γεωργία και η παροχή υπηρεσιών.

Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. πιστεύει επομένως ότι είναι άκρως σημαντικό οι ανάγκες του τουριστικού τομέα - λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας - να

ενταχθούν καλύτερα στις υπόλοιπες κοινοτικές πολιτικές, με στόχο τη διασφάλιση και προώθηση του πολιτιστικού, ιστορικού, αρχιτεκτονικού και περιβαλλοντικού πλούτου και της αντίστοιχης κληρονομιάς, που κοσμεί τις περιφέρειες της Ευρώπης και καθιστά την ήπειρό μας ελκυστικό τουριστικό προορισμό.

Η Ομάδα του Ε.Λ.Κ.-Ε.Δ. θα συνεχίσει να εργάζεται για τη δημιουργία μιας πολιτικής ένωσης, η οποία θα υποστηρίζει ακόμη περισσότερο τις μειονεκτούσες περιφέρειες της Ένωσης. Η θέση της Ομάδας όσον αφορά την περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε. επικεντρώνεται κυρίως σε μέτρα για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας, της ανανέωσης του αστικού ιστού και του χωροταξικού σχεδιασμού.

Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική είναι πολιτική αλληλεγγύης. Αφιερώνει περισσότερο από το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής ένωσης στη μείωση των ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών καθώς και των διαφορών ευημερίας των πολιτών. Μέσω της πολιτικής αυτής η Ένωση θέλει να βοηθήσει τις καθυστερημένες περιφέρειες να καλύψουν τη διαφορά, να συμβάλει στην αναδιοργάνωση των βιομηχανικών περιοχών σε κρίση, στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών σε παρακμή ή ακόμη στην αναζωογόνηση των μειονεκτικότερων συνοικιών των πόλεων, έχοντας ως πρωταρχικό μέλημα τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Με λίγα λόγια, πρόκειται για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.

Η περιφερειακή πολιτική βοηθά τα άτομα να βρουν εργασία και να ζήσουν καλύτερα στη χώρα τους, την περιφέρειά τους, τη συνοικία ή το χωριό τους. Χάρη σε αυτήν, αυτοκινητόδρομοι, τρένα υψηλής ταχύτητας ή αεροδρόμια φέρνουν πιο κοντά τις απομακρυσμένες περιφέρειες στους μεγάλους πόλους οικονομικής ανάπτυξης. Στις μακρινές περιφέρειες ιδρύονται μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το περιβάλλον βελτιώνεται στις εγκαταλελειμμένες σήμερα βιομηχανικές περιοχές. Η κοινωνία της πληροφορίας εδραιώνεται και στις αγροτικές περιοχές, όπως και οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και ελεύθερου χρόνου στα προάστια των μεγαλουπόλεων.

Από το 2000, η περιφερειακή πολιτική συνέβαλε σημαντικά και στην οικονομική ανάπτυξη των προς ένταξη χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. είναι:

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) χρηματοδοτεί υποδομές, επενδύσεις που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης, έργα τοπικής ανάπτυξης και ενισχύσεις για μικρές επιχειρήσεις.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) προωθεί την επάνοδο στην αγορά εργασίας των ανέργων και των ομάδων που βρίσκονται σε δυσχερή θέση, κυρίως μέσω της χρηματοδότησης ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης και συστημάτων ενίσχυσης προσλήψεων.

Το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (Χ.Μ.Π.Α.) ενισχύει την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό του τομέα.

Το Τμήμα Προσανατολισμού του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε., Τμήμα Προσανατολισμού) χρηματοδοτεί μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και χορηγεί ενισχύσεις στους αγρότες, ιδίως στις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες.

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.

Η οικονομική ανάπτυξη της Ε.Ε. έχει επιβραδυνθεί αισθητά κατά τα τρία έτη που μεσολάβησαν από τη δημοσίευση της τελευταίας έκθεσης για τη συνοχή. Η επιβράδυνση αυτή επηρέασε τη συνοχή , σε σημαντικό βαθμό λόγω του ότι οδήγησε σε μια νέα άνοδο της ανεργίας, αλλά επιπρόσθετα και επειδή δημιούργησε ένα δυσμενές κλίμα για τη συνεχή μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων τόσο στο εισόδημα όσο και στην απασχόληση. Η οικονομική ανάπτυξη στην Ένωση το 2003 παρέμεινε απογοητευτική για τρίτο συνεχή χρόνο. Η αύξηση του Α.Ε.Π. ενδεχομένως να πλησιάσει το 2,5% φέτος.

Η παραγωγικότητα στην Ε.Ε. γνωρίζει χαμηλή ανάπτυξη σε σύγκριση με Η.Π.Α. Σε αντίθεση με την Ένωση, στις Η.Π.Α. η ανάπτυξη έχει επιταχυνθεί, καθώς αυξήθηκε η καινοτομία και διευρύνθηκε η χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.). Η αύξηση της απασχόλησης ήταν μεγαλύτερη απ' ότι στην Ε.Ε. και ένας μεγάλος αριθμός ατόμων εργάσιμης ηλικίας ήταν απασχολούμενοι. Ως αποτέλεσμα ,το κατά κεφαλήν εισόδημα στις Η.Π.Α. έχει παραμείνει κατά περίπου 30% άνω του επιπέδου της Ε.Ε.

Η επιβράδυνση έχει επηρεάσει σχεδόν όλα τα Κράτη Μέλη. Στην Ιρλανδία η ανάπτυξη εκτιμάται ότι έχει πέσει στο 1^{1/2} %το 2003 και παραμένει κάτω από 4% το 2004. Ενώ στην Πορτογαλία το Α.Ε.Π. πέφτει κατά 1% το 2003, ενώ αυξάνεται μόνο κατά 1% το 2004. Στην Ισπανία το Α.Ε.Π. έχει αυξηθεί μόλις κατά 2% το 2002 και 2003 και 3% το 2004. Στην Ελλάδα φαίνεται να έχει επηρεάσει λιγότερο απ όλες , η αύξηση του Α.Ε.Π. ήταν κατά 4% το 2002,2003,2004.

ΑΜΒΛΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Οι ανισότητες στο εισόδημα και την απασχόληση σε όλη την Ε.Ε. έχουν αμβλυνθεί κατά την τελευταία δεκαετία, ιδίως από τα μέσα του '90 και μετά. Μεταξύ του 1994 και 2001, η αύξηση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. στις χώρες της συνοχής, ακόμα και εάν εξαιρεθεί Ιρλανδία, ήταν 1% ετησίως πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. και το ποσοστό της εργάσιμης ηλικίας απασχολούμενου πληθυσμού σε όλες αυτές τις χώρες πλην την Ελλάδα, αυξήθηκε κατά πολύ περισσότερο από το μέσο όρο.

Στην Ελλάδα όπως και στην Ιρλανδία, η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας ήταν διπλάσια από το μέσο όρο της Ε.Ε. κατά την περίοδο αυτή και αρκετά πάνω από το μέσο όρο στη Πορτογαλία.

Στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. παραμένει γύρω στο 70% ή λιγότερου του μέσου όρου της Ένωσης. Στην Ελλάδα και στην Ισπανία κάπου 6-8% λιγότερα άτομα εργάσιμης ηλικίας είναι απασχολούμενα απ' ό,τι κατά μέσο όρο στην Ε.Ε.

Οι ανισότητες τόσο στο εισόδημα όσο και στην απασχόληση διευρύνθηκαν με την ένταξη των νέων κρατών μελών στην Ε.Ε. Το μέσο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε αυτές τις χώρες είναι κάτω του μέσου όρου στην παρούσα Ε.Ε. και μόνο το 56% αυτών είναι σε εργάσιμη ηλικία είναι απασχολούμενοι έναντι του 64% στην Ε.Ε. των 15.

Εάν και από τα μέσα της δεκαετίας του '90 ο ρυθμός ανάπτυξης σε αυτές τις χώρες ως σύνολο ήταν γύρω στο 1½% ετησίως άνω του μέσου όρου της Ε.Ε., από το 2001 και μετά έχει επιβραδυνθεί, καθώς οι αγορές στην Ένωση από τις οποίες εξαρτιόταν βρισκόταν σε ύφεση.

Για να διατηρήσουν οι περιφέρειες στην Ένωση την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση εντός ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος χρειάζεται να ικανοποιηθούν δυο συμπληρωματικά σύνολα προϋποθέσεων. Το πρώτο αφορά στην ύπαρξη κατάλληλων επιπέδων υλικής υποδομής (αποδοτικές μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και ενεργειακά δίκτυα, καλές περιβαλλοντικές εγκαταστάσεις κ.α.) και ανθρώπινου κεφαλαίου (ένα εργατικό δυναμικό με τα απαιτούμενα επίπεδα δεξιοτήτων και κατάρτισης). Το δεύτερο αφορά στη νέα βασισμένη γνώση οικονομία, οι περιφέρειες πρέπει να έχουν την ικανότητα να καινοτομούν και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την υφιστάμενη τεχνογνωσία και τις νέες τεχνολογίες, καθώς επίσης να ακολουθούν μια πορεία ανάπτυξης που είναι αειφόρος από περιβαλλοντικής σκοπιάς.

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΥΡΙΩΣ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το μέγιστο μέρος της δημόσιας δαπάνης στα Κράτη Μέλη, κατευθύνεται στην παροχή ενός φάσματος υπηρεσιών που στοχεύουν να διασφαλίσουν ότι οι πάντες έχουν πρόσβαση στη παιδεία, στην υγειονομική περίθαλψη και στην κοινωνική προστασία. Αυτές οι τρεις λειτουργίες αντιπροσωπεύουν σχεδόν τα δύο τρίτα των συνολικών κυβερνητικών δαπανών στην Ε.Ε. Αντίθετα, η δημόσια δαπάνη για επενδύσεις σε ανθρώπινο και υλικό κεφάλαιο ισοδυναμεί μόνο μόλις πάνω από το 2% του Α.Ε.Π. κατά μέσο όρο και είναι κάτω από το 4% του Α.Ε.Π. σε όλες τις χώρες, πλην της Ιρλανδίας και του Λουξεμβούργου. Τα ποσά που δαπανώνται από τις εθνικές κυβερνήσεις για υπηρεσίες επιχειρηματικής ενίσχυσης, για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, για καινοτομία είναι παρόμοιο μικρό.

Επομένως, σε σχέση με τα ποσά που κατανέμονται σε διαρθρωτικές δαπάνες από τα κράτη μέλη, το ύψος του προϋπολογισμού για την πολιτική συνοχής δεν μοιάζει τελικά να είναι τόσο μικρό. Σε αντίθεση με τις πρώτες οι διαρθρωτικές δαπάνες της Ε.Ε. επικεντρώνονται στις περιφέρειες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης.

ΞΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: ΕΝΑΣ ΜΕΙΖΟΝ ΠΑΡΑΓΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι ξένες άμεσες επενδύσεις (Ξ.Α.Ε.) μπορούν να διαδραματίσουν ένα ρόλο κλειδί στη μείωση περιφερειακών ανισοτήτων στην οικονομική επίδοση, όχι μόνο ως πηγή εισοδήματος και θέσεων εργασίας, αλλά και ως μέσο μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στις υστερούσες περιφέρειες. Είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τις υπό ένταξη χώρες, στις οποίες υπάρχει ανάγκη για μια ουσιαστική αναδιάρθρωση της οικονομίας τους και για μια βαθμιαία αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Ανεξαρτήτως, ωστόσο, των προσφερόμενων χρηματοοικονομικών κινήτρων, οι ξένοι επενδυτές δεν προσελκύονται κατ' ανάγκη στα μέρη με τις μέγιστες ανάγκες (ανεπάρκειες στην υποδομή, έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, κ.ο.κ.).

Οι Ξ.Α.Ε. τείνουν να κατευθύνονται δυσανάλογα στις πιο εύρωστες παρά στις πιο αδύναμες περιοχές της Ένωσης. Κατά την περίοδο 1999-2001, οι επενδυτικές εισροές αντιπροσώπευαν περίπου το 21% του Α.Ε.Π. στην Ιρλανδία – χώρα με το δεύτερο υψηλότερο επίπεδο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. στην Ε.Ε. - το 15% στην Δανία (η χώρα με το τρίτο υψηλότερο επίπεδο). Αντίθετα, οι εισροές στην Πορτογαλία ισοδυναμούσαν με μόνο μόλις πάνω από τα 4% του Α.Ε.Π., ενώ οι χώρες με τις μικρότερες εισροές ήταν η Ισπανία (1½% του Α.Ε.Π.), η Ιταλία (1%) και η Ελλάδα (μόλις κάτω του 1%).

Οι Ξ.Α.Ε. γενικά συγκεντρώνονται στις μεγάλες πόλεις ή γύρω απ' αυτές, ιδίως στις εθνικές πρωτεύουσες, με ελάχιστες να κατευθύνονται σε υστερούσες περιφέρειες.

Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (Ε.Κ.Τ.)

Κατά την περίοδο 1994-1999, το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) παρείχε ενισχύσεις για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων που ισοδυναμούσαν με το εν τρίτο των συνολικών παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

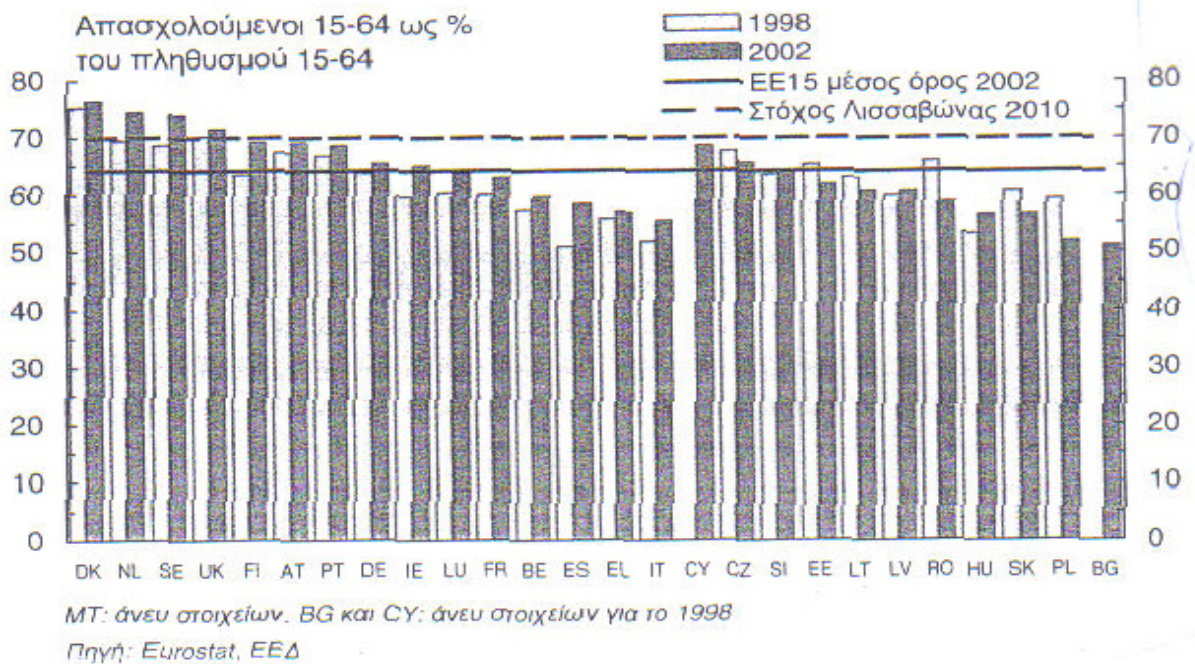
Το Ε.Κ.Τ. παρέχει χρηματοδότηση για απασχόληση, εκπαίδευση και συστήματα κατάρτισης τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Το Ε.Κ.Τ. συνέτεινε στην άνοδο του επιπέδου των δημοσίων επενδύσεων στην παιδεία και την κατάρτιση. Το Ε.Κ.Τ. παρείχε σημαντικές ενισχύσεις, από το 1997 και μετά, για πολιτικές που περιλαμβάνονταν στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, ιδίως στα νότια κράτη μέλη.

Σε όλες τις χώρες με υψηλά ποσοστά ανάπτυξης, με εξαίρεση την Ουγγαρία και την Σλοβενία, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε αισθητά, ενώ η απασχόληση είτε αυξήθηκε ελαφρά μόνο ή μειώθηκε, αντανακλώντας την συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση των οικονομιών τους, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις πολύ απέχει από την κλήρωση της.

Μεταξύ του 1998 και του 2002, το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε πάνω από 7 ποσοστιαίες μονάδες στην Πολωνία, καθώς επίσης και στην Ρουμανία, σχεδόν 4 ποσοστιαίες μονάδες στην Δημοκρατία της Τσεχίας, στην Σλοβακία και την Λιθουανία. Από την άλλη μεριά, το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε την Σλοβενία, αν και κατά λιγότερο από 1 ποσοστιαία μονάδα, στην Λετονία και την Ουγγαρία.

Σε όλες τις χώρες με υψηλά ποσοστά ανάπτυξης, με εξαίρεση την Ουγγαρία και την Σλοβενία, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε αισθητά, ενώ η απασχόληση είτε αυξήθηκε ελαφρά ή μειώθηκε, αντανακλώντας την συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση των οικονομιών τους, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις πολύ απέχει από την ολοκλήρωση της.

1.2 Ποσοστό απασχόλησης, 1998 και 2002

ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

Τα διαρθρωτικά Ταμεία είναι μείζονος σημασίας για τα νέα Κράτη Μέλη, βοηθώντας να ενδυναμώσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Κατά την περίοδο 2000-2006, οι υπό ένταξη χώρες λαμβάνουν κάπου 3 δις ευρώ ετησίως από το ISPA (για μεταφορικά και περιβαλλοντικά έργα), το SAPARD (για γεωργική και αγροτική ανάπτυξη) και από το PHARE (για την ενέσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας). Μετά την ένταξη των 10 νέων Κρατών Μελών στην Ε.Ε., θα συνεχίσουν μαζί με την Βουλγαρία και την Ρουμανία, να είναι επιλέξιμα για ενισχύσεις από το PHARE για τρία έτη.

Υπό το ISPA εγκρίθηκαν 324 έργα μέχρι τα τέλη του 2003, τα οποία καταμετρήθηκαν σχεδόν εξίσου μεταξύ των μεταφορών και του περιβάλλοντος, και στις πρώτες μεταξύ δρόμων και σιδηροδρόμων. Υπό το SAPARD, πόροι που φθάνουν τα 500 εκατ. ευρώ ετησίως κατευθύνονται στην ενίσχυση αναπτυξιακών

σχεδίων για γεωργικές και αγροτικές περιοχές, τα οποία έχουν σχεδιαστεί από τις ίδιες τις χώρες.

Τα νέα Κράτη Μέλη θα είναι επιλέξιμα για ενισχύσεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατά την περίοδο 2004 με 2006. Οι ενισχύσεις, που ισοδυναμούν με κάπου 21,8 δις ευρώ συνολικά για τα τρία έτη, θα συγκεντρωθούν σε έναν περιορισμένο αριθμό περιοχών προτεραιότητας, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι επιπτώσεις και να ελαχιστοποιηθούν τα προβλήματα υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι περιοχές προτεραιότητες που επιλέχθηκαν από τις χώρες διαφέρουν αισθητά από την άποψη της σχετικής σημασίας που δίνεται στις δαπάνες για υποδομή, ανθρώπινους πόρους και παραγωγικές επενδύσεις, εν μέρει αντικατοπτρίζοντας τις διαφορές στην υφιστάμενη κατάσταση του κεφαλαιακού αποθέματος στις αντίστοιχες αυτές περιοχές.

Ο στόχος της διαρθρωτικής πολιτικής στα νέα Κράτη Μέλη είναι:

- Να προσδιοριστούν σε κάθε περιφέρεια οι διαρθρωτικές αδυναμίες που έχουν τις πλέον επιζήμιες επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα και στο αναπτυξιακό δυναμικό και να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση πρώτιστα αυτών.
- Να διαμορφωθεί μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική για κάθε περιφέρεια, σύμφωνα με τα συγκριτικά ισχυρά και αδύνατα σημεία της, αναγνωρίζοντας ότι δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν όλες οι ανάγκες ταυτόχρονα και ταξινομώντας τα επενδυτικά έργα υπό το πρίσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ τους και της αναπτυξιακής πορείας που θα πρέπει μακροπρόθεσμα να ακολουθηθεί.
- Να δοθεί η δέουσα έμφαση σε περιβαλλοντικά ζητήματα κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η αναπτυξιακή πορεία που επιλέχθηκε είναι αειφόρος.
- Να αποφευχθεί η υπερβολική συγκέντρωση των επενδύσεων στα σημερινά αναπτυξιακά κέντρα, όπου οι επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα ενδεχομένως να είναι οι μέγιστες βραχυπρόθεσμα, αλλά πιθανόν να αποβούν εις βάρος μιας ισορροπημένης ανάπτυξης μακροπρόθεσμα.
- Να βοηθηθεί η ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Οι δημοσιονομικοί πόροι που έχουν αφιερωθεί στην πολιτική για τη συνοχή θα πρέπει να αντανakλούν τη φιλοδοξία μιας διευρυμένης Ένωσης να προωθήσει την

ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές. Για την περίοδο 2007-2013, η Επιτροπή έχει προτείνει, στις δημοσιονομικές προοπτικές, να κατανεμηθεί ένα ποσό ισοδύναμο με το 0,41% του Α.Ε.Ε. της Ε.Ε.27, ως ενίσχυση των τριών προτεραιοτήτων της αναθεωρημένης πολιτικής για τη συνοχή. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 336,3 δις ευρώ κατά την περίοδο αυτή.

Η αναδιανομή αυτού του ποσού μεταξύ των τριών προτεραιοτήτων της αναθεωρημένης πολιτικής θα έχει ως ακολούθως :

- 1) Περίπου 78% για την προτεραιότητα σύγκλιση, με έμφαση στη βοήθεια προς τα δώδεκα νέα Κράτη Μέλη.
- 2) Περίπου 18% για την προτεραιότητα περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση.
- 3) Περίπου 4% για την προτεραιότητα εδαφική συνεργασία.

ΦΘΙΝΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Για πολλά χρόνια ο πληθυσμός στην Ευρώπη έχει αυξηθεί μόνο αργά. Από τα μέσα του '90 η αύξηση ήταν κατά μέσο όρο 0,3% ετησίως, στο μεγαλύτερο μέρος της αποτέλεσμα της καθαρής μεταναστευτικής εισροής. Χωρίς την τελευταία , σε αρκετά Κράτη Μέλη –ιδίως στην Γερμανία, Ιταλία και Σουηδία- ο πληθυσμός θα είχε μειωθεί. Η φυσική αύξηση του πληθυσμού προβλέπεται ότι θα μειωθεί στο μέλλον, ενώ με παρόμοιους ρυθμούς μετανάστευσης του παρελθόντος ο πληθυσμός θα αρχίσει να φθίνει στα περισσότερα Κράτη Μέλη μέσα στα επόμενα 20 έτη.

ΠΟΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ρομάνο Πρόντι το 2002, χαρακτηρίζει ιστορικό γεγονός την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (Ε.Ε.) και επισημαίνει ότι ήδη αποτελεί ορόσημο για την ευρωπαϊκή ιστορία του 21ου αιώνα. Τονίζει, επίσης, ότι η διεύρυνση είναι πρωτίστως μία γνήσια πολιτική πράξη, η οποία, παρά το άμεσο οικονομικό της κόστος, μεσοπρόθεσμα θα αποφέρει στην νέα και διευρυμένη Ε.Ε. σημαντικά οικονομικά οφέλη. Πρώτον, διότι σε λίγα χρόνια η ενιαία ευρωπαϊκή αγορά θα έχει 500 εκατομμύρια καταναλωτές, οι οποίοι θα διαθέτουν συνολικά το υψηλότερο βιοτικό επίπεδο στον κόσμο. Θα έχουν έτσι αγοραστική

δύναμη πρωτόγνωρη για τα παγκόσμια οικονομικά δεδομένα, η οποία αυτομάτως θα αναδείξει την Ευρώπη του αύριο σε ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας. Δεύτερον, το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα θα είναι σίγουρα το δεύτερο ισχυρότερο στον κόσμο και θα διεκδικεί τα πρωτεία από το δολάριο, έχοντας αφήσει πολύ πίσω το ιαπωνικό γεν. Κατά συνέπεια, η ευρωζώνη θα αποτελεί κορυφαία αγορά χρήματος, με ό,τι αυτό σημαίνει για την ήδη υπό εκκόλαψη ενιαία ευρωπαϊκή χρηματιστηριακή αγορά. Τρίτον, οι Ευρωπαίοι πολίτες θα διαθέτουν το καλύτερο στον κόσμο σύστημα κοινωνικής προστασίας και το κύριο πρόβλημά τους θα είναι η δημογραφική τους γήρανση. Τέταρτον, ο ευρύτερος ευρωπαϊκός χώρος θα είναι περιοχή ειρήνης, κατάσταση επίσης πρωτόγνωρη στην ανθρώπινη ιστορία. Όμως, πέρα από την ειρήνη, η ευρωπαϊκή ήπειρος, χάρη στην πολιτιστική της πολυμορφία και παράδοση, θα αποτελεί και κορυφαία για τον πλανήτη μας πηγή παραγωγής πολιτιστικών αγαθών. Και τα αγαθά αυτά, λόγω της δυναμικής που από κάθε άποψη ήδη διαθέτουν, θα τυγχάνουν τεραστίας και παγκοσμίου ζητήσεως και διάδοσής τους.

Η Ευρώπη, όμως, θα αντιμετωπίζει και πολύ σοβαρές απειλές, ορισμένες από τις οποίες είναι ήδη εσωτερικώς παραγόμενες. Πρώτη και κορυφαία απειλή για όλους εμάς τους Ευρωπαίους είναι η διεθνής τρομοκρατία. Μία τρομοκρατία που συμβολίζει την αδυσώπητη μάχη του παλιού με το καινούργιο, την αντιπαράθεση του σκοταδισμού με την νεωτερικότητα. Με κύρια πηγή της το Ισλάμ και την άρνησή του να ξεφύγει από τα μαύρα βάθη της ιστορίας, η διεθνής τρομοκρατία δεν πολεμάτε, αλλά αντιμετωπίζεται με συνεχείς μάχες και με εγρήγορση. Η δεύτερη απειλή για την Ευρώπη είναι η βλακεία και η ανάδειξή της σε πολιτική πρακτική. Οι σημερινοί Ευρωπαίοι, λόγω του ότι είναι απόγονοι των πιο βάρβαρων ολοκληρωτισμών που με αφετηρία την ήπειρό μας αιματοκύλισαν την ανθρωπότητα, δεν μπορούν να απαλλαγούν από αυτή την κληρονομιά. Έτσι, στην ήπειρό μας βρίσκονται οι πιο ανόητοι αλλά και επικίνδυνοι νοσταλγοί του ολοκληρωτικού πνεύματος, των οποίων ο ανομολόγητος στόχος είναι η κατάργηση του σκέπτεσθαι. Οι άνθρωποι αυτοί, οι οποίοι έχουν μεγάλη και θορυβώδη παρουσία στην Ελλάδα, αποτελούν σήμερα πραγματικό *aids* για την δημοκρατία, την κοινωνική ευημερία και τον πολιτισμό. Δυστυχώς, οι δημοκρατίες μας δεν έχουν ακόμη εφεύρει το απαραίτητο εμβόλιο για αυτή την νόσο. Αν λοιπόν το αρχικά περιγραφέν ευρωπαϊκό οικοδόμημα τελικά καταπονθηθεί εκ των έσω, θα δώσει την ευκαιρία στην διεθνή τρομοκρατία να του καταφέρει εν καιρώ και το οριστικό κτύπημα.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Το πραγματικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη σήμερα είναι να υποβαθμιστεί στις προτεραιότητες των Η.Π.Α., και να εγκαταλειφθεί από την Ουάσιγκτων – πράγμα που θα υποδαύλιζε έξαρση των παραδοσιακών ευρωπαϊκών εθνικισμών και θα ενίσχυε τις φυγόκεντρες δυνάμεις μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόβλημα για την Ευρώπη σήμερα, δεν είναι αν θα «συγκρουστεί» με τις Η.Π.Α., αλλά αν θα εγκαταλειφθεί από τις Η.Π.Α. - δεδομένου ότι η Ουάσιγκτων μπορεί να αναζητήσει συμμάχους στην Ασία: για να αντιμετωπίσει την πρόκληση της Κίνας μακροχρόνια και τα προβλήματα της κεντρικής Ασίας και του «πολεμικού Ισλαμ»

μεσοπρόθεσμα. Τέτοιοι «προνομιακοί σύμμαχοι» για την Ουάσιγκτων υπάρχουν – είναι η Ινδία και η Ρωσία – και αναδεικνύονται όλο και σημαντικότεροι για την αμερικανική διεθνή ηγεμονία, απ’ ό,τι η Ευρώπη.

Η Ευρώπη πάσχει σήμερα από μια διπλή αντιστροφή:

-- Πρώτον, βλέπει στην αμερικανική υπερδύναμη, τον κίνδυνο να επαναληφθούν τα παραδείγματα «ηγεμονισμού» της ευρωπαϊκής ιστορίας. Το παράδειγμα της Ρώμης στον αρχαίο κόσμο, το παράδειγμα της Βρετανικής αυτοκρατορίας παλαιότερα, το παράδειγμα της Ναζιστικής Γερμανίας στο πιο πρόσφατο παρελθόν. Γενικά, οι φοβίες της Ευρώπης για τις ΗΠΑ, ανακαλούν, όλο και περισσότερο τις μνήμες της Ευρωπαϊκής ιστορίας. Μόνο που η αμερικανική ηγεμονία λειτουργεί σήμερα πολύ διαφορετικά.,,

-- Δεύτερον, η Ευρώπη φαντάζεται το μέλλον της ως «προβολή» του αμερικανικού παρελθόντος – την συγκρότηση μιας ενότητας αμερικανικού τύπου (Ομοσπονδία) και την ανάδειξη μιας υπερδύναμης αντίστοιχης με την αμερικανική. Μόνο που η Ευρώπη δεν μπορεί να γίνει Αμερική. Γιατί η ενότητα της Ευρώπης στηρίχθηκε ως τώρα στην «ομπρέλλα» της Αμερικής. Έξω από την αμερικανική «ομπρέλλα» – ή και σε ανταγωνισμό με τις Η.Π.Α. – η ενότητα της Ευρώπης θα δοκιμαστεί πολύ σοβαρά.

Οι Αμερικανοί συγκρότησαν την ενότητά τους σε αντιπαράθεση με τον υπόλοιπο κόσμο. Οι Ευρωπαίοι συγκρότησαν την ενότητά τους σε συμμαχία με τις Η.Π.Α.

Οι Αμερικανοί πρώτα έφτιαξαν κράτος κι ύστερα έφτιαξαν εθνική συνείδηση. Οι Ευρωπαίοι πρώτα έφτιαξαν έθνη, ύστερα έφτιαξαν εθνικά κράτη σε σύγκρουση μεταξύ τους κι ύστερα προσπάθησαν να ενώσουν τα κράτη αυτά. Οι Αμερικανοί έφτιαξαν την κοινωνία τους από τους «απόκληρους» του υπόλοιπου κόσμου, που ξεριζώθηκαν κι εγκαταστάθηκαν στα αχανή εδάφη της αμερικανικής ενδοχώρας, αποβάλλοντας τις παλαιές εθνικές συνειδήσεις τους. Οι Ευρωπαίοι έφτιαξαν τις κοινωνίες τους με τις αρχοντικές παραδόσεις των λαών τους - τις οποίες δεν μπορούν να αποβάλλουν χωρίς να «φτωχύνουν» και δεν μπορούν να ενωθούν χωρίς να αποβάλλουν... Πράγματι, όσο κι αν φαίνεται παράδοξο, οι Ευρωπαίοι βλέπουν στους Αμερικανούς να ξαναζωντανεύουν οι «εφιάλτες» της Ευρωπαϊκής ιστορίας και στους εαυτούς του να αναβιώνει η «δόξα» του Αμερικανικού υποδείγματος. Αυτό αποτελεί μια επικίνδυνη αυταπάτη, από την οποία η Ευρώπη πρέπει να αφυπνιστεί το γρηγορότερο.

ΑΤΥΠΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΩΝ 25

Στην Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιήθηκε στις 27/10/2005 στο Χάμπτον Κόρτ στα περίχωρα του Λονδίνου, οι ηγέτες των 25 κρατών-μελών διαμόρφωσαν τις προϋποθέσεις για μια γενικευμένη επίθεση κατά του

εισοδήματος, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των εργαζομένων, την οποία θα ανακοινώσουν από τη Σύνοδο Κορυφής του ερχόμενου Δεκέμβρη.

Οι προτάσεις αυτές έχουν σαν στόχο μείωσης του κόστους εργασίας, αφού αυτό ενοχοποιείται για τη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Ε.Ε. Έτσι περιλαμβάνουν μέτρα όπως ο περιορισμός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αναμόρφωση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης με περιορισμό του κόστους, αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης, μείωση των συντάξιμων αποδοχών και ενίσχυση του ρόλου της ιδιωτικής ασφάλισης. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο συνιστά στα κράτη – μέλη την ταχύτερη προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα από την ανάπτυξη της τεχνολογίας, με σειρά μέτρων ενίσχυσης των πολυεθνικών για την έρευνα και την ιδιωτικοποίηση των τομέων της Υγείας και της Εκπαίδευσης.

Έχουν γίνει προτάσεις της Βρετανικής Προεδρίας για τη λήψη πρόσθετων μέτρων για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, όπως η γενίκευση των παρακολουθήσεων, της καταγραφής των τηλεφωνικών κλήσεων και των διαδικτυακών δραστηριοτήτων, της κατάργησης θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων και δημοκρατικών ελευθεριών. Επίσης ένα από τα μεγάλα θέματα της συνόδου ήταν και ο προϋπολογισμός για τα έτη 2007-2013, όμως το θέμα αυτό παραπέμφθηκε στην επόμενη Σύνοδο του Δεκέμβρη.

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΚΑΙ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟ 'ΉΧΙ' ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική απορροφά το 40% των κοινοτικών πόρων, στο πλαίσιο της απελευθέρωσης των αγορών ο Π.Ο.Ε. θέλει να καταργήσει τις κοινοτικές επιδοτήσεις των αγροτικών προϊόντων με άμεση μείωση τους κατά 70% και να μειώσει τα τελωνειακά τέλη κατά 20% ως 50%. Η Γαλλία αντιδρά και θεωρεί ότι η Κομισιόν ξεπέρασε τα όρια της εντολής της με τις παραχωρήσεις που έκανε στα πλαίσια του Π.Ο.Ε. Ο Μπλέρ αντιτάσσει ότι ευρωπαϊκός υπερπροστατευτισμός κάνει κακό στην οικονομία ενώ το κοινωνικό μοντέλο είναι δυσβάσταχτο για τις επιχειρήσεις, αποθαρρύνει τις επενδύσεις και εν τέλει προκαλεί ανεργία, και προτείνει πλήρης απελευθέρωση των αγορών, της αγοράς εργασίας, δομικές αλλαγές στην έρευνα και πληρέστερη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά. Με τους Γάλλους συντάχθηκαν κι άλλες 13 χώρες και μεταξύ τους και η Γερμανία, εκπροσωπούμενη από τον κοινωνικά ευαίσθητο Σρέντερ. Η τελευταία δεν συζητάει την αναθεώρηση της Κ.Α.Π. όπως διαμορφώθηκε το 2003 αλλά αρνείται να βάλει και το χέρι την τσέπη προκειμένου να χρηματοδοτηθούν πολιτικές που θα αποσκοπούν στην απορρόφηση των κραδασμών της παγκοσμιοποίησης. Υπάρχει όμως, μια πρώτη συμφωνία για τη δημιουργία ενός λογαριασμού που θα βοηθά τους εργαζόμενους και τις περιοχές που έχουν πληγεί από κλεισίματα και μεταφορές επιχειρήσεων. Οι προτάσεις έχουν σαν στόχο να διατηρήσουν ζωντανή την ευρωπαϊκή καπιταλιστική ολοκλήρωση μετά το όχι των Γάλλων και Ολλανδών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση, την αποδυνάμωση και υπέρβαση του κράτους, την κυριαρχία της αγοράς και της τεχνολογίας, την παγκόσμια οικονομική αλληλεξάρτηση, τον καθοριστικό ρόλο της επικοινωνίας στην αντίληψη, οργάνωση και λειτουργία του κόσμου, μια ουσιώδη μεταβολή του πολιτισμού και ανάδειξή του σε καθοριστικό παράγοντα της παγκόσμιας εξέλιξης, την επιδίωξη κεντρικής διαχείρισης του κόσμου και τις παγκόσμιες απειλές, με σημαντικότερη, την απειλή για το περιβάλλον.

Παγκοσμιοποίηση έχει αρχίσει από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και συνεχίζεται. Με τον όρο αυτό υποδηλώνουν την τάση της εποχής μας για ελεύθερη διακίνηση προϊόντων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, την μετακίνηση ανθρώπων μεταξύ των χωρών και την ταχύτερη διάδοση πληροφοριών χάρη στις νέες τεχνολογίες. Οι κυριότεροι φορείς της παγκοσμιοποίησης είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ο.Ν.Ε., Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, το Δ.Ν.Τ. Παγκόσμια Τράπεζα αλλά και όλοι οι Οργανισμοί που προωθούν το εμπόριο χωρίς σύνορα και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων και εργαζομένων.

Παγκοσμιοποίηση ως ιδεολόγημα είναι έννοια ταυτόσημη με τον ολοκληρωτισμό. Είναι διαλεκτική διαδικασία ολοκλήρωσης και διαφοροποίησης. Αναφέρεται στη γεωγραφική διεύρυνση των οικονομικών δραστηριοτήτων αλλά κυρίως στη λειτουργική ολοκλήρωση τους. Χαρακτηρίζει την παγκόσμια οικονομία, καταδικάζοντας έτσι δισεκατομμύρια ανθρώπους στις χώρες του Τρίτου Κόσμου στη φτώχεια και στην κοινωνική εξαθλίωση. Επίσης η παγκοσμιοποίηση σημαίνει πλήρης απελευθέρωση της κίνησης των υπερεθνικών κεφαλαίων, έχει ως βασική προϋπόθεση για να υπάρξουν μακροπρόθεσμα ελπίδες για ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη στον πλανήτη μας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι: 1) Η οικονομική ολοκλήρωση, που περιλαμβάνει εμπόριο, άμεσες ξένες επενδύσεις, κεφαλαιακές ροές χαρτοφυλακίου, εισοδηματικές πληρωμές και εισπράξεις. 2) Το διεθνές εμπόριο, το οποίο αυξάνεται αλλά με φθίνοντα ρυθμό. 3) Διαπροσωπικές επαφές, είναι διεθνή ταξίδια και τουρισμός, διεθνείς τηλεφωνικές κλήσεις και διασυνοριακές μεταφορές. Αυξήθηκε ο τουρισμός, οι τηλεφωνικές κλήσεις, μεγάλο όγκο πληθυσμών μεταναστεύουν από την Ευρώπη στην Αμερική. 4) Πολιτική διασύνδεση, είναι ο αριθμός συμμετοχών της κάθε χώρας σε διεθνείς οργανισμούς και σε αποστολές του Ο.Η.Ε. και ξένες πρεσβείες που αυτή φιλοξενεί. 5) Τεχνολογία, η οποία παρουσιάζει σημαντικές αλλαγές, και το Χρηματιστικό κεφάλαιο.

Οι επιπτώσεις της είναι: 1) Τα ναρκωτικά, έχουν ήδη παγκοσμιοποιηθεί, έχουν βρεθεί παντού, στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στο στρατό και σε άλλα μέρη, παράλληλα με τα ναρκωτικά και το αλκοόλ. 2) Θρησκεία, η παγκοσμιοποίηση έχει ως στόχο την μείωση της δύναμης της εκκλησίας, ώστε να μη διεκδικεί μέρος από το κεφάλαιο. 3) Αμερικανοποίηση, σε ότι αφορά τα Μ.Μ.Ε., στο κεφάλαιο της

αμερικανοποίησης αναφέρθηκαν τα ριάλιτι σόου που διασύρουν ανθρώπους και προβάλλουν τη βία και εκθέτουν την προσωπική ζωή ανθρώπων στο τηλεοπτικό κοινό, μέχρι και οι ειδήσεις της τηλεόρασης έχουν γίνει ριάλιτι σόου. 4)Ενώ στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στις οικογένειες υπήρχαν πολλά παιδιά ενώ σήμερα η πλειοψηφία των οικογενειών έχει δύο ή μόνον ένα παιδί και η δικαιολογία είναι ότι δεν έχουν λεφτά να αναθρέψουν παραπάνω από ένα παιδί. Δηλαδή ακόμα και τα παιδιά κοστολογούνται. Ενώ στις φτωχές χώρες οι οικογένειες έχουν πολλά παιδιά. Η μη γέννηση πολλών παιδιών στις χώρες της Δύσης έχει ως αποτέλεσμα ο πληθυσμός να έχει λιγότερους νέους, με αποτέλεσμα η χώρα να πληρώνει τεράστια ποσά σε συντάξεις και να έχει επιπτώσεις στην οικονομία.5) Η βία,6) ρατσισμός, 7) μετανάστευση.

Οι επιπτώσεις της πορεία της παγκοσμιοποίησης έχει σαν αποτέλεσμα την τρομοκρατία (εθνικοαπελευθερωτική, ακροδεξιά, ακροαριστερή, θρησκευτική κτλ.) Μπίν Λάντεν, βομβαρδισμοί στην Γιουγκοσλαβία οι νεκροί πάνω από 250.000, ενώ στον πόλεμο αυτόν οι ισχυροί παραβίασαν όλους τους θεμελιώδεις κανόνες του Διεθνούς Δικαίου στο όνομα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι ανισότητες μεταξύ πλουσίων και φτωχών κορυφώνονται στις ανεπτυγμένες χώρες.

Ο στόχος της παγκοσμιοποίησης είναι μια παγκόσμια κυβέρνηση, ένα ενιαίο οικονομικό και πολιτικό μοντέλο, κοινή κουλτούρα και θρησκεία.

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, το έθνος αποδυναμώνεται λειτουργικά και συμβολικά, ενώ το κράτος συρρικνώνεται και διατηρείται, ως διοικητικός μηχανισμός άσκησης τοπικής εξουσίας και ως μονάδα παγκόσμιας συνεργασίας κατά της βίας και της εγκληματικότητας, που ενδέχεται να αποκτήσουν ασυνήθιστη έκταση, κάτω από τις συνθήκες που διαμορφώνονται. Το κράτος μετατρέπεται σε μηχανισμό τοπικής διαχείρισης και σε έκφραση μιας παγκόσμιας τάξης, δεν έχει το μονοπώλιο της εξουσίας ούτε το μονοπώλιο της βίας και δεν αποτελεί πια τη νομική υπόσταση του έθνους ούτε εκφραστή της πολιτικής βούλησης των πολιτών του. Η αντίληψη του κόσμου ως ενιαίου, η ραγδαία ανάπτυξη της επικοινωνίας και η αύξηση των υπερεθνικών ροών, αποσυνδέουν το χώρο από το έθνος, δημιουργούν μία παγκόσμια ενιαιοποίηση και οδηγούν σε αδυναμία συγκρότησης εθνικής ταυτότητας, σε διακοπή της ανάπτυξης εθνικής συλλογικής μνήμης και σε υπέρβαση του έθνους, ως συμβολικής πραγματικότητας, ως λειτουργικής οντότητας, ως πλαισίου επικοινωνίας και ως παράγοντα αλληλεγγύης. Τα σύνορα καταρρέουν θεσμικά και πολιτισμικά, στη σκέψη και στη καθημερινή πρακτική, το κράτος συρρικνώνεται, η πολιτική εξουσία αμφισβητείται, η πολιτική ιδεολογία αποσυντίθεται, ο πατριωτισμός διαβρώνεται, οι πολίτες των εθνικά συγκροτημένων κοινωνιών μεταβάλλονται σε άτομα, ενώ τα πρότυπα ζωής και συμπεριφοράς ομογενοποιούνται, όπως η αντίληψη των ανθρώπων και ιδιαίτερα όσων ανήκουν σε νεότερες γενιές. Όλα αυτά, οδηγούν σε αποδυνάμωση και τελικά, σε υπέρβαση της έννοιας του έθνους.

Η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση, που για ορισμένους έχει ως αποτέλεσμα τη μίξη πολλών πολιτισμών και τη δημιουργία ενός νέου και για άλλους την καταστολή των πολιτισμών, τη συρρίκνωση τους και την επιβολή ενός κατασκευασμένου πολιτισμού.

Ως πολιτισμός θεωρείται ο τρόπος ζωής, ο τρόπος σκέψης, η αντίληψη, η οργάνωση και το σύστημα αξιών ενός λαού, μιας κοινωνίας ή μιας ανθρώπινης κοινότητας.

Η ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σχεδιάστηκε για να μπορεί να αποτραπεί η επανάληψη ενός παρόμοιου αιματηρού και καταστροφικού πολέμου (Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος). Η ιδέα αυτή διατυπώθηκε από τον Γάλλο υπουργό εξωτερικών Robert Schuman στις 9 Μαΐου 1950.

Μετά την βούληση των πολιτών και των κρατών της Ευρώπης να χτίσουν ένα κοινό μέλλον, έτσι το Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα της ευρωπαϊκής ηπείρου, από τον Αρκτικό Κύκλο μέχρι τη Μεσόγειο Θάλασσα και από τον Ατλαντικό Ωκεανό μέχρι το Αιγαίο Πέλαγος. Τα μέλη της αυξήθηκαν από 6 σε 15 έθνη, και ακόμα δέκα χώρες εντάθηκαν τον Μάιο του 2004 και ακόμα δύο κράτη ελπίζουν να εισχωρήσουν το 2007. Τα κράτη μέλη δεσμεύονται όλες στις ίδιες θεμελιώδεις αξίες: ειρήνη, δημοκρατία, κράτος δικαίου και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι αξίες της Ένωσης βασίζονται στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι στόχοι της ένωσης είναι η δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς βασισμένη στον ελεύθερο και ανόθευτο ανταγωνισμό, έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων και την ελευθερία εγκατάστασης στην Ένωση.

Η Ε.Ε. συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, στην οικοδόμηση ενιαίας αγοράς, δημιούργησε το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, προσέφερε σταθερότητα, ειρήνη και ευημερία, ελεύθερη μετακίνηση, μια περιοχή ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, περισσότερες θέσεις εργασίας και λιγότερα σύνορα, μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους, προστασία του περιβάλλοντος, διασφαλίζοντας μια δημοκρατική, δίκαιη και αποτελεσματική Ε.Ε.

Η ανάπτυξη της οικονομίας στην Ε.Ε. τα τελευταία τρία έτη έχει επιβραδυνθεί αισθητά, η επιβράδυνση αυτή οδήγησε σε μια νέα άνοδο της ανεργίας, μείωση περιφερειακών ανισοτήτων τόσο στο εισόδημα όσο και στην απασχόληση. Οι ανισότητες τόσο στο εισόδημα όσο και στην απασχόληση διευρύνθηκαν με την ένταξη των νέων κρατών μελών στην Ε.Ε. Το μέσο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε αυτές τις χώρες είναι κάτω του μέσου όρου στην παρούσα Ε.Ε. και μόνο το 56% αυτών είναι σε εργάσιμη ηλικία είναι απασχολούμενοι έναντι του 64% στην Ε.Ε. των 15. Θα πρέπει οι περιφέρειες να έχουν κατάλληλο επίπεδο υλικής υποδομής, ανθρώπινου κεφαλαίου και να έχουν την ικανότητα να καινοτομούν, να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες ώστε να μπορέσουν να διατηρήσουν την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ένωση. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις

είναι ένας μείζον παράγων στη μείωση περιφερειακών ανισοτήτων στην οικονομική επίδοση και ως μέσω μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στις υστερούσες περιφέρειες.

Το Ε.Κ.Τ. παρέχει χρηματοδότηση για απασχόληση, εκπαίδευση και συστήματα κατάρτισης τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και συνέτεινε στην άνοδο των δημοσίων επενδύσεων στην παιδεία και την κατάρτιση. Στις χώρες με υψηλά ποσοστά ανάπτυξης, με εξαίρεση την Ουγγαρία και την Σλοβενία, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε αισθητά, ενώ η απασχόληση είτε αυξήθηκε ελαφρά μόνο ή μειώθηκε.

Τα διαρθρωτικά Ταμεία βοηθούν τα νέα Κράτη Μέλη να ενδυναμώσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Οι υπό ένταξη χώρες κατά την περίοδο 2000-2006 λαμβάνουν περίπου 3 δις ευρώ ετησίως για τα μεταφορικά και περιβαλλοντικά έργα από το ISPA , για γεωργική και αγροτική ανάπτυξη από το SAPARD, για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας από το PHARE. Ο στόχος της διαρθρωτικής πολιτικής στα νέα Κράτη Μέλη είναι να προσδιορίσουν σε κάθε περιφέρεια τις διαρθρωτικές αδυναμίες και να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση του, να διαμορφωθεί μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική, να γίνονται ισορροπημένες επενδύσεις, η ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας.

Με την διεύρυνση, η Ε.Ε. θα έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη, το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα είναι το δεύτερο ισχυρότερο στον κόσμο και θα αποτελεί κορυφαία στην αγορά χρήματος, οι πολίτες της θα διαθέτουν το καλύτερο στον κόσμο σύστημα κοινωνικής προστασίας και θα είναι μια περιοχή ειρήνης, κατάσταση πρωτόγνωρη στην ανθρώπινη ιστορία. Θα αντιμετωπίζει και πολύ σοβαρές απειλές όπως η διεθνής τρομοκρατία.

Η Ε.Ε. αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις και κυρίως την παγκοσμιοποίηση. Η Ευρώπη δείχνει να φοβάται την παγκοσμιοποίηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Παγκοσμιοποίηση ο Μεγάλος Ολέθριος.** Κυριάκος Βελόπουλος.
- **Ο θάνατος του Έθνους.** Κυριάκος Βελόπουλος.

- **Παγκοσμιοποίηση.** Ευστράτιος Β.
Αλμπάνης.
- **Παγκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκή Ένωση.** Σταύρος Τομπάζος.
- **Παγκοσμιοποίηση, αποϋλοποίηση και νέα οικονομία** Κ. Μασμανίδης
.
- **Ευρωπαϊκή Ενοποίηση** Νίκος Σαρρής.

- **Παγκοσμιοποίηση η Μεγάλη Χίμαιρα.** Κώστας Βεργόπουλος.
- **Μη φοβάστε την Παγκοσμιοποίηση.** Όσκαρ Λαφοντάν
Κρίστα Μίλλερ.

- **Μύθοι και πραγματικότητα την εποχή της παγκοσμιοποίησης.**
Διεπιστημονική προσέγγιση,
Επιμέλεια: Χρήστος Κόλλιας, Χάρης Ναξάκης, Μιχάλης Χλέτσος.
- Εφημερίδες: **Η κυριακάτικη ΑΥΓΗ.**

Διευθύνσεις στο Internet:

- <http://www.ekloges.com>.
- <http://www.libertynet.gr/default.aspx>

